

АГЯТА КРИСТИ

Смърт
в Маркет Бейсинг

Selekta

АГАТА КРИСТИ
СМЪРТ В МАРКЕТ БЕЙСИНГ
РАННИТЕ СЛУЧАИ НА
ПОАРО. ЧАСТ ВТОРА

Превод: Христо Кънев

chitanka.info

До този момент Поаро беше останал напълно безучастен. Стоеше до мен, гледаше как работи Джап и слушаше въпросите му. Само от време на време подушваше въздуха много внимателно и като че ли недоумяваше. Аз също подуших, но не можах да открия нищо необичайно. Въздухът изглеждаше идеално чист и лишен от миризма, но въпреки това сегиз-тогиз Поаро продължаваше да души със съмнение, сякаш чувствителният му нос откриваше нещо, което моят пропускаше.

Когато най-сетне Джап се отстри от тялото, Поаро коленичи до него. Той обаче не прояви интерес към раната. Отпърво помислих, че той разглежда пръстите на ръката, която е държала пистолета...

КУТИЯТА С ШОКОЛАДОВИ БОНБОНИ

Беше бурна нощ. Вън вятърът бясно вилнееше и дъждът блъскаше по прозорците на силни пориви.

Поаро и аз бяхме с лице към камината, протегнали крака към чудотворната топлина. Между нас имаше малка маса. Откъм мен на масата стоеше грижливо приготвен горещ пунш; откъм Поаро — чаша гъст, богат шоколад, който не можех да докосна, дори да ми давах за това сто лири! Поаро отпи гъстата кафява течност от розовата порцеланова чаша и въздъхна със задоволство.

— *Quelle belle vie!*^[1] — промърмори той.

— Да, светът е хубав — съгласих се аз. — Ето че имам хубава работа, много хубава! А вие сте прочут...

— О, *mon ami!* — запротестира Поаро.

— Наистина сте прочут. И с пълно право! Когато си помисля за вашия дълъг низ от успехи, направо се удивлявам. Вие просто не познавате неуспеха!

— Подобна оригиналност звучи нелепо!

— Сериозно — имали ли сте изобщо неуспехи?

— Безброй пъти, приятелю. Какво си мислите вие? *La bonne chance*^[2] не може винаги да бъде на твоя страна. В някои случаи съм бил извикван твърде късно, в други — колеги, работещи по същия случай, са ме изпреварвали с разкритието. На два пъти бях приковаван на легло точно когато достигах точката на успеха. Когато се прави обща преценка, трябва да се вземат всички плюсове и минуси, приятелю.

— Нямам предвид това — отвърнах аз. — Интересува ме дали някога напълно сте се проваляли чисто по ваша вина?

— А, сега разбирам! Питате се дали съм се превръщал някога в кръгъл глупак, както се изразявате тук? Да, веднъж, приятелю... — Бавна, замислена усмивка се появи за миг на лицето му. — Да, веднъж се оказах голям глупак.

Внезапно той изправи гръб на стола.

— Вижте какво, приятелю — продължи Поаро, — вие водите хрониката за скромните ми успехи. Прибавете към сбирката си още една история, история на неуспех!

Наведе се напред и сложи едно дърво в огъня. После, след като внимателно избърса ръцете си в малка кърпа, която висеше на пирон край камината, отново се облегна назад и започна да ми разказва историята.

— Това, което ще узнаете — каза мосю Поаро, — стана в Белгия преди много години. То беше по времето на ужасната борба във Франция между църквата и държавата. Мосю Пол Дерулар беше виден френски депутат. Беше всеобща тайна, че го очаква министерски пост. Той беше най-изявеният член на антикатолическата партия и се очакваше с положителност, че като стане министър, ще се сблъска с непримирима враждебност. Мосю Пол Дерулар беше в много отношения странен човек. Макар да не пиеше и пушеше, той не беше чак толкова примерен във всяко отношение. Разбирате, Хейстингс, че *c'était des femmes — toujours des femmes!*^[3] Беше се оженил няколко години преди това за млада дама от Брюксел, която му донесе значителна зестра. Парите безспорно бяха полезни за кариерата му, тъй като той произхождаше от небогато семейство, въпреки че, от друга страна, можеше да се нарича барон, ако пожелае. От брака си нямаше деца, а жена му бе починала след две години — резултат от падане. Освен другата собственост, която тя му завещала, имаше една къща на авеню „Луиз“ в Брюксел. В този дом го сполетя неочакваната му смърт — събитие, което съвпадна с оставката на министъра, чийто пост той щеше да заеме. Всички вестници поместиха обширни материали за неговата кариера. Смъртта, настъпила внезапно след вечеря, беше обяснена със сърдечна недостатъчност. По това време, *mon ami*, аз бях, както знаете, детектив в белгийската полиция. Смъртта на мосю Пол Дерулар не бе особено интересна за мен. Аз съм, както също ви е известно, *bon catholique*^[4] и кончината на покойника ми изглеждаше шанс за нас, католиците. Около три дни по-късно, когато отпускът ми току-що бе започнал, в жилището ми дойде посетителка — дама с плътен воал на лицето, но очевидно доста млада; веднага разбрах, че тя е *jeune fille tout a fait comme il faut*^[5].

„Вие ли сте мосю Еркюл Поаро?“ — попита тя с приятен гърлен глас. Аз се поклоних.

„Детективът от полицията?“ Отново се поклоних.

„Седнете, моля ви, мадмоазел“ — казах аз. Тя прие поканата ми, седна и отметна воала си. Лицето ѝ бе очарователно, макар по него да личаха следи от сълзи и то да имаше измъчен вид, като от някакво силно безпокойство.

„Мосю — каза тя, — разбирам, че сте в отпуск. Следователно сте свободен да поемете един частен ангажимент. Разбирате, че не желая да уведомявам полицията.“ Аз поклатих глава.

„Боя се, че това, което искате, е невъзможно, мадмоазел. Дори в отпуск, аз пак съм полицейски служител.“ Тя се наведе напред:

„*Ecoutez, monsieur*^[6] От вас искам само да разследвате случая. Резултата от вашето разследване ще можете свободно да съобщите в полицията. Ако това, в което вярвам, се потвърди, ще ни трябва помощта на закона.“

Поставен по този начин, въпросът придаваше по-различен вид на работата и аз приех да служа на госпожицата без повече възражения. Лека руменина обагри страните ѝ.

„Благодаря ви, мосю — каза тя развълнувано. — Това, което искам да разследвате, е смъртта на мосю Пол Дерулар.“

„*Comment?*^[7]“ — възкликнах изненадан аз.

„Мосю, нямам факти, на които да се облегна — но женската ми интуиция, убедена съм, не ме лъже... Убедена съм, казвам ви, че мосю Дерулар не е починал от естествена смърт!“

„Но несъмнено лекарите...“

„Лекарите могат да сгрешат. Той беше толкова здрав, толкова силен! О, мосю Поаро, умолявам ви да ми помогнете!...“ Бедното дете беше почти обезумяло. Едва не падна на колене пред мен. Постарах се да я успокоя.

„Ще ви помогна, мадмоазел. Почти съм сигурен, че вашите опасения са неоснователни, но ще видим. Първо, искам да ми опишете обитателите на къщата.“

„Ще започна от прислугата, разбира се — Жанет, Фелис и Дениз, готвачката. Тя е там от много години; другите са обикновени селски момичета. Трябва да спомена тук и за Франсоа — той също е стар прислужник. После идва майката на мосю Дерулар, която живее там, и аз. Моето име е Виржини Менар. Аз съм бедна братовчедка на покойната мадам Дерулар, съпругата на мосю Пол, и живея повече от

три години в къщата. Мисля, че ви описах добре всички обитатели. Имаше и двама гости.“

„Кои са те?“

„Мосю дьо Сен Алар, съсед на мосю Дерулар от Франция. И един приятел англичанин, мистър Джон Уилсън.“

„Те още ли са при вас?“

„Мистър Уилсън — да, но мосю дьо Сен Алар си замина вчера.“

„И какъв е вашият план, мадмоазел Менар?“

„Ако дойдете в къщата след половин час, аз ще съм подготвила почвата да представя удобен повод за вашето посещение. Ще кажа, че сте журналист. Че сте дошли от Париж и че носите препоръчителна картичка от мосю дьо Сен Алар. Майката на Дерулар е болнава жена и няма да обърне голямо внимание на подробностите.“

— Находчивият претекст на мадмоазел помогна и аз бях приет в къщата. След кратък разговор с майката на покойния депутат — тя беше респектираща личност с аристократична фигура, но несъмнено с разклатено здраве — получих пълна възможност да разгледам къщата. Питам се, приятелю — продължи Поаро, — дали си представяте трудностите на моята задача? Човекът беше починал едва преди три дни. Ако се е разиграла мръсна игра, приемлива би била само една възможност — *отравяне!* А аз нямах възможност да видя тялото, нямах възможност да го изследвам или анализирам — нищо, чрез което да докажа приемането на отровата. Нямах улики — мними или каквито и да било други. Действително ли е бил отровен покойникът? Или е умрял от естествена смърт? Трябваше аз, Еркюл Поаро, да реша това, без каквато и да е помощ отнякъде. Първо разпитах прислугата и с нейна помощ можах да си представя вечерта, която ме интересуваше. Обърнах специално внимание на храната, която е била поднесена, и на начините на поднасянето ѝ. Супата е била сервирана от супник от самия мосю Дерулар. След това били поднесени котлети, а след тях — пиле. Накрая компот от плодове. Всичко било поставяно на масата и поднасяно от мосю Дерулар. Кафето било донесено в голям кафеник също на масата за вечеря. Нищо, *mon ami*, не е могло да го отрови, без да отрови и другите! След вечеря мадам Дерулар се оттеглила в покоите си, придружена от мадмоазел Виржини. Тримата мъже отишли в кабинета на мосю Дерулар. Тук те побъбрили приятно известно време и после изведнъж, без всякакво предупреждение, депутатът се

свлякъл тежко на земята. Мосю дьо Сен Алар изтичал и казал на Франсоа да доведе веднага лекар. Според него несъмнено се касаело за мозъчен удар, така обяснил той. Но когато докторът пристигнал, на пациента не можело вече с нищо да се помогне. Мистър Джон Уилсън, на когото бях представен от мадмоазел Виржини, беше за онова време един типичен англичанин, на средна възраст и снажен. Неговият разказ, представен на много силен английско-френски, потвърждаваше същото.

„Изведнъж Дерулар силно почервения в лицето — каза той — и падна на земята.“ Не можеше нищо повече да се установи. Отидох там, където се е разиграла трагедията — в кабинета — и бях оставен сам по моя молба. Дотук нищо не подкрепяше теорията на мадмоазел Менар. Не можех да не си помисля, че тя се заблуждава. Очевидно тя се намираще под въздействието на романтично увлечение към починалия, което ѝ пречеше да види действителността. Въпреки това аз огледах кабинета най-грижливо. Имаше, макар и хипотетична, възможност да намеря игла от спринцовка, поставена в стола на Мосю Дерулар по такъв начин, че да предизвика фаталното убождане. Малката дупчица, причинена, от иглата, ще остане почти винаги незабелязана. Но не успях да открия никакъв признак в подкрепа на теорията си. Тръшнах се отчаян на един стол.

„Отказвам се! — извиках гласно аз. — Няма никакво доказателство! Всичко е повече от нормално.“ Като изрекох тези думи, погледът ми бе привлечен от голяма кутия шоколадови бонбони, поставена на близката маса, и сърцето ми радостно подскочи: Може кутията да не е причина за смъртта на Мосю Дерулар, но тук поне имаше нещо не съвсем нормално. Повдигнах капака ѝ. Кутията беше пълна, недокосната, нито един бонбон не липсваше — но въпреки това тя бе привлякла вниманието ми. Защото, Хейстингс, кутията беше розова, а капакът — син. Днес често виждаме синя панделка върху розова кутия и обратното, но кутия от един цвят, а капак от друг — не, решително не — *ça ne se voit jamais!*^[8] Аз още не разбирах дали това несъответствие в цветовете може да помогне, но реших да го изследвам, понеже беше все пак необичайно. Позвъних на Франсоа и го попитах дали покойният му господар е обичал да яде сладки неща. На устните му се появи леко меланхолична усмивка.

„Страстно ги обичаше, мосю. В къщата винаги имаше кутия с шоколадови бонбони. Той не вкусваше дори вино.“

„И все пак тази кутия е цяла?“ — Повдигнах капака, за да му покажа.

„Пардон, мосю, но това беше нова кутия, купена в деня на смъртта му, понеже другата беше почти довършена.“

„Значи другата кутия е била довършена в деня на смъртта му“ — изрекох бавно аз.

„Да, мосю, намерих я празна на сутринта и я изхвърлих.“

„По всяко време на деня ли ядеше мосю Дерулар бонбони?“

„Обикновено само след вечеря, мосю.“ Започнах да съзирам светлина в дъното на тунела.

„Франсоа — казах аз, — можете ли да бъдете дискретен?“

„Ако се наложи, мосю.“

„*Von!* Знайте тогава, че съм от полицията. Можете ли да ми намерите другата кутия?“

„Няма проблеми, мосю. Тя е в кофата за смет.“ Той излезе и се върна след няколко минути с един предмет, покрит с прах. Това беше също такава кутия, каквато аз държах в ръка, само че този път кутията беше *синя*, а капакът *розов*. Благодарих на Франсоа и още веднъж му напомних да бъде дискретен, след което напуснах дома на авеню „Луиз“ без по-нататъшни грижи. Като следваща задача се обадох на лекаря, който беше прегледал мосю Дерулар. С него имах затруднение. Той се прикри хубавичко зад стена от научна фразеология, но въпреки това аз долових, че не е съвсем сигурен за този случай, въпреки че желаше да бъде така.

„Има много любопитни случаи от този вид — отбеляза лекарят, когато успях да го обезкуража донякъде. — Внезапен пристъп на гняв, на неудържимо чувство — след обилна вечеря, *c'est entendu...*^[9], а после, в прилив на силен афект, кръвта се качва в главата и хоп!... ударът е готов!“

„Но мосю Дерулар не се е разгневявал.“

„Не е ли? Аз пък установих, че е имал бурна свада с мосю дьо Сен Алар.“

„Защо ще се кара с него?“

„*C'est evident!*^[10] — Лекарят повдигна рамене. — Мосю дьо Сен Алар не е ли католик от най-фанатичните? Тяхното приятелство е било

подронено от въпроса за противоречието между църквата и държавата. Не минавал ден, без да се вчепкат в спор. За мосю дьо Сен Алар Дерулар бил почти антихрист.“ Тази забележка беше неочаквана и ми даде повод за размисъл.

„Още един въпрос, докторе — възможно ли е да се вкара фатална доза отрова в шоколадов бонбон?“

„Смятам, че може — изрече бавно лекарят. — Например синилна киселина, ако липсват условия за изпарението ѝ, и малко топче, в което е вкарана киселината, може да бъде погълнато незабелязано — но подобно предположение не е много основателно. Ала шоколадов бонбон, пълнен с морфин или стрихнин... — Той направи гримаса на отвращение. — Разбирате ли, мистър Поаро — една хапка ще бъде достатъчна! Непредпазливият човек няма да му мисли много-много.“

„Благодаря ви, мосю докторе.“ Прибрах се. След лекаря отидох да разпитам аптекарите, най-вече тези, които са в съседство с авеню „Луиз“. Добре е да си от полицията. Получих информацията, която желяех, без всякакви спънки. Само в един случай чух за отрова, доставена за въпросния дом. Това бяха атропинови капки за очи — за мадам Дерулар. Атропинът е силна отрова и в момента аз се въодушевих, но симптомите на отравянето с атропин приличат много на тези с птомаин и нямат прилика със симптомите, които изследвах. Освен това рецептата беше стара. Мадам Дерулар страдала от катаракти на двете очи от дълги години. Тъкмо се готвех да си тръгна разочарован, когато гласът на аптекаря ме спря.

„*Un moment, M. Poirot.* Спомних си как момичето, което донесе рецептата, каза, че имало да ходи при аптекаря англичанин. Може да опитате и там.“ Така и направих. Още веднъж използвах служебните си права и получих желаната информация. В деня преди смъртта на мосю Дерулар написали рецепта за мистър Джон Уилсън. Рецептата не трябвало да се приготвя. Това били малки таблетки тринитрин. Попитах дали мога да ги видя. Аптекарят ми ги показа и сърцето ми се разтуптя — защото малките таблетки бяха направени с *шоколад*.

„Лекарството отровно ли е?“ — попитах аз.

„Не, мосю.“

„Можете ли да ми опишете въздействието му?“

„Понижава кръвното налягане. Предписва се при някои форми на сърдечни смущения — например при ангина пекторис. Намалява

артериалното налягане. При артериосклероза...“ Аз го пресяхох:

„*Ma foi!* Тези безкрайни обяснения не ми говорят нищо. Лекарството може ли да предизвика почервяване на лицето?“

„Може, разбира се.“

„А ако погълна десет-двайсет от вашите малки таблетки, какво ще стане?“

„Не ви съветвам да опитвате“ — отговори сухо аптекарят.

„И въпреки това твърдите, че те не са отровни?“

„Много вещества не се смятат за отрови, но могат да доведат до смърт“ — отговори ми той в същия дух. Напуснах аптеката окрилен. Най-после нещата бяха потръгнали! Сега знаех, че Джон Уилсън притежава средството за извършване на престъплението, но какво да кажем за мотива? Той бе дошъл в Белгия по работа и бе помолил мосю Дерулар да му даде подслон. Очевидно нямаше какво да спечели от смъртта на Дерулар. Нещо повече — открих от запитване до Англия, че мистър Уилсън вече няколко години страдал от мъчителна форма на сърдечно заболяване, известно като ангина пекторис. Следователно той имаше пълно право да взема тези таблетки. Освен това бях убеден, че някой е ходил до кутията с шоколадови бонбони, отворил е по погрешка пълната кутия, а после е изпразнил съдържанието на последния бонбон в другата кутия, като го е напълнил с колкото може да побере малки тринитринови таблетки. Шоколадовите бонбони бяха големи. В един от тях можеха да се поберат, бях сигурен, между двадесет и тридесет таблетки. Но кой е направил това? В къщата е имало двама външни — Джон Уилсън е притежавал средството, Сен Алар — мотива. Не забравяйте, че той е фанатик, а няма нищо по-страшно от религиозния фанатик. Могъл ли е той по някакъв начин да се добере до тринитрина на Джон Уилсън? Хрумна ми малка идея. О, вие се усмихвате на малките ми идеи! Защо Уилсън е свършил своя тринитрин? Защото не си е донесъл достатъчно таблетки от Англия. Отидох още веднъж в дома на авеню „Луиз“. Уилсън бе излязъл, но видях момичето, което чисти и оправя стаята му, Фелиси. Веднага го попитах дали е вярно, че мистър Уилсън е изгубил някакво шишенце от полицата над умивалника си преди няколко дни. Момичето отговори много развълнувано. Да, точно така било. Тя, Фелиси, била обвинена в това. Господинът от Англия очевидно мислел, че Фелиси е счупила шишенцето и не иска да си признае. А тя изобщо не го била докосвала.

Без съмнение може да е била Жанет — винаги си пъхала носа там, където не ѝ е работа... Успокоих бърбривото момиче и напуснах дома. Вече знаех всичко, което ми трябваше. Оставаше ми само да докажа случая. Но чувствах, че това няма да бъде лесно. Трябваше да бъда сигурен, че Сен Алар е взел шишенцето с тринитрин от полицата на Джон Уилсън, ала за да убедя другите, трябваше да им представя доказателства. А нямаше какво да им представя! Както и да е — аз вече знаех, това беше същественото. Помните ли какви трудности срещнахме с аферата в Стайлс, Хейстингс? Тогава също знаех — но ми бе необходимо дълго време, за да установя последната брънка от веригата на доказателствата срещу убиеца. Поисках среща с мадмоазел Менар. Тя се отзова веднага. Попитах я за адреса на мосю дьо Сен Алар. Лицето ѝ помръкна от безпокойство.

„Защо ви е, мосю?“ — попита тя.

„Защото е необходимо, мадмоазел.“

Тя, изглежда, се съмняваше, беше и неспокойна.

„От него нищо няма да узнаете. Той е човек, който като че ли не принадлежи към този свят. Едва ли забелязва това, което става около него.“

„Възможно е, мадмоазел. Въпреки всичко той е бил стар приятел на мосю Дерулар. Може да има неща, които да науча от него... неща от миналото... стари вражди... стари любовни истории.“ Госпожицата поруменя и прехапа устната си.

„Както искате — каза тя, — но... но сега съм сигурна, че се излъгах. Беше добре от ваша страна, че се съгласихте да ми помогнете, но аз бях разстроена... бях съвсем объркана по това време. Сега виждам, че няма никаква загадка за разрешение. Оставете този случай, моля ви, мосю.“ Изгледах я строго.

„Мадмоазел — рекох аз, — понякога е трудно за едно куче да намери следата, но след като я намери, нищо не може да го накара да я изостави! Ако, разбира се, кучето е добро! А аз, мадмоазел, аз, Еркюл Поаро, съм много добро куче.“ Без да каже дума, тя се обърна и излезе. След няколко минути се върна с адреса, написан на лист хартия. Напуснах къщата. Франсоа ме чакаше отвън. Той ме погледна тревожно.

„Нещо ново, мосю?“

„Още не, приятелю.“

„О, клетият мосю Дерулар! — възкликна той. — И аз мисля като него. Не уважавам свещениците. Но не бих казал това в къщата. Жените до една са набожни... може би не толкова лошо качество. *Madame est tres pieuse — et mademoiselle Virginie aussi*^[11].“ Мадмоазел Виржини? Беше ли и тя „*tres pieuse*“? Като се замислих за набразденото ѝ от сълзи, разчувствано лице от първия ден на нашата среща, аз не бях много убеден в това.

След като получих адреса на мосю дьо Сен Алар, аз не се бавих нито минута. Пристигнах в околностите на имението му в Ардените, но едва след няколко дни можах да намеря претекст, за да получа достъп до дома му. Накрая успях — как мислите? Като водопроводчик, *mon ami*! Беше работа за една минута — да отстраня газов теч в спалнята на мосю дьо Сен Алар. Отидох да си взема инструментите и пресметнах, че трябва да се върна с тях по време, когато съм сигурен, че всичко ще бъде най-благоприятно за мен. Не ми беше много ясно какво щях да търся. Не вярвах, че има шанс да намеря единственото нещо, което търсех. Той едва ли е поел риска да го запази. Въпреки това, когато открих заключения малък шкаф над умивалника, не можах да устоя на изкушението да видя какво има вътре. Ключалката се оказа твърде лесна. Скоро вратичката бе отворена. Шкафът беше пълен със стари шишета. Разгледах ги едно по едно с трепереща ръка. И изведнъж нададох вик. Представете си, приятелю, аз държах в ръката си малко шишенце с етикет от английската аптека. На етикета пишеше: „Таблетки тринитрин. Да се взема по една при нужда. За мистър Джон Уилсън.“ Потиснах възторга си, затворих шкафа, но преди това пъхнах шишенцето в джоба си и продължих да поправам газовия теч! Човек трябва да бъде методичен. После напуснах имението и взех влака за родината си колкото може по-бързо. Пристигнах в Брюксел късно през нощта. На сутринта седнах да пиша доклад до префекта, когато ми донесоха бележка. Тя беше от възрастната мадам Дерулар, която ме викаше в дома си на авеню „Луиз“ незабавно. Франсоа ми отвори вратата.

„Мадам баронесата ви очаква.“ Той ме въведе в нейните покои. Тя седеше величествено в едно голямо кресло. Нямаше никакъв признак за присъствието на мадмоазел Виржини.

„Мосю Поаро — започна старата дама, — аз току-що научих, че вие не сте такъв, за какъвто се представяте. Вие сте полицейски

служител.“

„Имате право, мадам.“

„Дошли сте тук, за да разследвате обстоятелствата около смъртта на сина ми?“

Отново отговорих:

„Имате право, мадам.“

„Ще ви бъда признателна, ако ми кажете какъв напредък сте отбелязали досега.“

Аз се поколебах.

„Първо, искам да зная как сте научили всичко това, мадам.“

„От човек, който вече не е между живите.“

Нейните думи и замисленият начин, по който тя ги произнесе, вледениха сърцето ми. Бях в невъзможност да говоря.

„Затова, мосю, ви моля най-настойтелно да ми кажете точно какъв напредък сте отбелязали във вашето разследване.“

„Мадам, моето разследване приключи.“

„Синът ми?“

„Бил е убит предумишлено.“

„Знаете ли от кого?“

„Да, мадам.“

„Кой тогава е той?“

„Мосю дьо Сен Алар.“

„Грешите. Мосю дьо Сен Алар е неспособен да извърши такова престъпление.“

„Доказателствата са в ръцете ми.“

„Ще ви помоля още веднъж да ми кажете всичко.“

Този път аз се подчиних и разказах за всяка стъпка, която ме бе довела до разкриване на истината. Тя слушаше внимателно. Накрая започна да кима.

„Да, да, всичко е така, както казвате, с изключение на едно нещо. Убиецът на моя син не е мосю дьо Сен Алар. Убих го аз, неговата майка.“

Взрях се в нея. Тя продължи леко да кима.

„Добре направих, че пратих да ви повикат. Провидение на добрия Бог беше това, че Виржини, преди да тръгне за манастира, ми каза какво е извършила. Слушайте, мосю Поаро! Синът ми беше лош човек. Той преследваше църквата. Живееше в смъртен грях.

Привличаше в него и други души. Но имаше и нещо още по-лошо. Когато една сутрин излизах от стаята си, видях снаха ми да стои на стълбищната площадка. Тя четеше писмо. Синът ми се прокрадна зад гърба ѝ. Едно бързо бутане и тя падна и удари главата си в мраморните стълби. Когато я вдигнаха, тя беше вече мъртва. Синът ми беше убиец и само аз, неговата майка, знаех това. — Старата дама затвори очите си за малко. — Не можете да си представите, Мосю, моята мъка, моето отчаяние. Какво трябваше да направя? Да го издам на полицията? Не можех да си позволя това. Дългът ми го налагаше, но плътта ми беше слаба. Освен това щяха ли да ми повярват? От известно време зрението ми отслабва — ще кажат, че съм сгрещила. Замълчах си. Но съвестта ми не ми даваше покой. Като запазвах мълчание, аз се превръщах в съучастник на убиеца. Синът ми наследи парите на жена си. Процъфтя като лаврово клонче. Предстоеше да получи и министерски пост! Тогава още по-яростно щеше да се бори срещу църквата. А още и Виржини. Тя, клетото дете, красива, естествено благочестива, беше очарована от него. Той имаше странна и ужасна власт над жените. Съзнавах, че опасността приближава, а бях безсилна да я предотвратя. Той имаше намерение да се ожени за нея. Настъпи момент, в който тя беше готова да му се предаде напълно. Тогава видях ясно пътя си. Той беше мой син. Аз му бях дала живот. Аз отговарях за него. Той беше убил тялото на една жена, сега се готвеше да убие душата на друга! Отидох в стаята на мистър Уилсън и взех шишенцето с таблетките. Той бе казал веднъж на шега, че има достатъчно от тях, за да убие човек! Отидох в кабинета на сина ми и отворих голямата кутия с шоколадови бонбони, която винаги стоеше на масата. По погрешка отворих новата кутия. Другата беше също на масата. В нея беше останал само един бонбон. Това улесняваше нещата. Никой, освен сина ми и Виржини не ядеше шоколадови бонбони. Тази вечер щях да държа Виржини при мен. Всичко изпълних, както бях го намислила... — Тя млъкна, затвори очи за миг, после отново ги отвори. — Мосю Поаро, аз съм в ръцете ви. Казват ми, че не ми остават много дни живот. Ще отговарям за своята постъпка пред добрия Бог. Трябва ли да отговарям за нея и тук, на земята?“ Аз се колебаех.

„А празното шишенце, мадам? — запитах я, за да печеля време. — Как така то се е озовало у Мосю дьо Сен Алар?“

„Когато той дойде да се сбогува с мен, мосю, аз го пъгнах в джоба му. Не знаех друг начин да се отърва от него. Аз съм толкова несигурна, че не мога да се движа много без чужда помощ и ако намереха шишенцето празно в моите стаи, това можеше да породи подозрения. Вие разбирате, мосю — тя се надигна от стола в цял ръст, — то беше без умисъл да хвърля подозрения върху мосю дьо Сен Алар! Никога не бих направила такова нещо. Реших, че слугата му ще намери празното шишенце в джоба и ще го изхвърли, без да задава никакви въпроси.“

Наведох глава.

„Разбирам, мадам“ — казах аз.

„Какво е вашето решение, мосю?“ Гласът ѝ беше твърд и уверен, главата ѝ беше гордо вдигната нагоре. Станах от стола си.

„Мадам — казах аз, — имам честта да ви пожелаая всичко най-хубаво. Направих своите разследвания — и се провалих! Въпросът е приключен.“

Поаро остана мълчалив за миг, а после каза тихо:

— Тя почина точно след една седмица. Мадмоазел Виржини премина успешно своето послушничество и стана монахиня. Това, приятелю, е историята. Трябва да призная, че не се представих добре в нея.

— Но това не може да се смята за провал — възразих аз. — Какво друго би могъл да реши човек при тези обстоятелства?

— *Ah, sacre, mon ami*^[12]! — извика Поаро, който внезапно се оживи. — Нима не разбирате? Аз трийсет и шест пъти се показах като идиот! Сивите ми клетки изобщо не функционираха. През цялото време уликата е била в моите ръце.

— Каква улика?

— Кутията с шоколадови бонбони! Не разбирате ли? Може ли човек, който си отваря добре очите, да направи такава грешка? Знаех, че мадам Дерулар има катаракти — атропиновите капки ми казаха това. Имаше само едно лице в цялата къща, чиито очи могат да не забележат, че са разменили капците. Кутията с шоколадовите бонбони ме поведе по следата и въпреки това до самия край аз не успях да схвана истинското ѝ значение за случая! Психологията ми също се провали. Ако дьо Сен Алар беше престъпник, той никога нямаше да държи в дома си уличаващото го шишенце. Това, че го намерих,

всъщност доказваше неговата невинност. Вече знаех от мадроазел Виржини, че той е разсеян. Разказах ви всичко, а всъщност цялата история е един провал! Ясно ви е, че не се представих добре в нея! Една възрастна жена извършва престъпление по толкова прост и ясен начин, а аз, Еркюл Поаро, напълно се измамах. *Sapristi!*^[13] Непоносимо! Забравете го. Или не — помнете го и ако някога ви се стори, че съм се главозамаял — нещо непривично за мен, ала би могло да се случи...

Аз прикрих усмивката си.

— *Eh bien*, приятелю — продължи Поаро, — тогава ми кажете само това: „Кутията с шоколадовите бонбони“. Съгласен ли сте?

— Дадено!

— В края на краищата — рече Поаро замислено, — този случай обогати житейския ми опит! Аз, който несъмнено съм най-проницателният ум в днешна Европа, мога да си позволя да бъда великодушен!

— Кутията с шоколадовите бонбони — прошепнах тихо.

— *Pardon, mon ami?*

Вгледах се в невинното лице на Поаро, когато той се наведе напред, задавайки въпроса си, и нещо ме жегна в сърцето. Често съм страдал от саркастичните забележки на приятеля си, но аз също, макар да не притежавах най-проницателния ум в Европа, можех да си позволя да бъда великодушен!

— Нищо — отговорих и си запалих нова лула, като се усмихнах вътрешно.

[1] Какъв прекрасен живот! (фр.) — Б.пр. ↑

[2] Добрият шанс (фр.) — Б.пр. ↑

[3] Това бяха жените, винаги жените (фр.) — Б.пр. ↑

[4] Добър католик (фр.) — Б.пр. ↑

[5] Съвсем порядъчно младо момиче (фр.) — Б.пр. ↑

[6] Чуйте, господине (фр.) — Б.пр. ↑

[7] Как? (фр.) — Б.пр. ↑

[8] Това не се среща никога! (фр.) — Б.пр. ↑

[9] Тук: обяснимо (фр.) — Б.пр. ↑

[10] Това е очевидно! (фр.) — Б.пр. ↑

[11] Мадам е много благочестива... и мадмоазел Виржини също
(фр.) — Б.пр. ↑

[12] О, проклятие, приятелю (фр.) — Б.пр. ↑

[13] Пусто да остане (фр.) — Б.пр. ↑

ПЛАНОВЕТЕ НА ПОДВОДНИЦАТА

Пристигна писмо по специален куриер. Поаро го прочете и очите му заблестяха от възмущение и интерес. Той освободи куриера с няколко кратки думи и се обърна към мен.

— Бързо пригответе една чанта, приятелю. Отиваме в Шарпълс.

Аз трепнах при споменаването на прочутата вила на лорд Алоуей. Шеф на новообразуваното Министерство на отбраната, лорд Алоуей беше изтъкнат член на Кабинета. Като сър Ралф Къртис, шеф на голяма машиностроителна фирма, беше направил впечатление в Камарата на общините и сега открито се говореше за него като за човека, който ще бъде поканен да състави новото министерство, ако слуховете за здравословното състояние на мистър Дейвид Макадам се окажат достоверни.

Долу ни чакаше голям Ролс-Ройс и щом потеглихме в мрака, аз обсипах Поаро с въпроси.

— Какво, по дяволите, ги е накарало да ни повикат посред нощ?
— попитах аз. Минаваше единадесет часа.

Поаро поклати глава.

— Без съмнение нещо много спешно — отговори той.

— Спомням си — казах аз, — че преди няколко години избухна един доста неприятен скандал около Ралф Къртис — вдигна се шум за някакви акции. В края на краищата беше напълно реабилитиран; да не би сега да е възникнало нещо подобно?

— Едва ли заради такова нещо той ще ме вика толкова късно вечер, приятелю.

Бях принуден да се съглася и остатъкът от пътуването премина в мълчание. Щом излязохме от Лондон, мощната кола увеличи рязко скоростта и пристигнахме в Шарпълс за по-малко от час.

Важен иконом ни заведе веднага в малък кабинет, където ни очакваше лорд Алоуей. Той скочи да ни посрещне — висок, слаб мъж, който наистина излъчваше властност и жизненост.

— Мосю Поаро, радвам се да ви видя. За втори път правителството се нуждае от вашите услуги. Помня много добре какво направихте за нас през войната, когато министър-председателят бе отвлечен по онзи поразителен начин. Вашите майсторски изводи — а бих добавил и вашата дискретност — спасиха положението.

Очите на Поаро проблеснаха.

— Да разбирам ли, милорд, че това е... нов случай, изискващ дискретност?

— Най-голяма. Ние със сър Хари... О, нека ви запозная — адмирал сър Хари Уиърдейл, нашият пръв морски лорд — мосю Поаро и капитан...

— Хейстингс — подсказах аз.

— Често съм слушал за вас, мосю Поаро — каза сър Хари при ръкуването. — Това е крайно необяснима история и ако я разрешите, ще ви бъдем изключително благодарни.

Първият морски лорд веднага ми стана симпатичен — откровен, пряк моряк от добрия старовремски тип.

Поаро погледна въпросително към двамата и Алоуей започна да разказва историята.

— Естествено вие разбирате, че всичко това е поверително, мосю Поаро. Понесохме изключително сериозна загуба. Откраднаха ни плановете на новата подводница от типа „Z“.

— Кога стана това?

— Тази вечер — преди по-малко от три часа. Можете да си представите, мосю Поаро, колко голямо е нещастieto. Необходимо е загубата да не се разгласява публично. Аз ще ви предоставя фактите колкото може по-кратко. Мои гости за уикенда са адмиралът тук пред вас, съпругата и синът му, и мисис Конрад, известна дама в лондонското общество. Дамите отидоха да си легнат рано — около десет часа; така направи и мистър Ленърд Уиърдейл. Сър Хари остана тук долу, за да обсъдим конструкцията на този нов вид подводница. Затова аз помолих мистър Фицрой, моя секретар, да вземе плановете от сейфа там в ъгъла и да ги подреди заедно с някои други документи, които имат отношение към въпроса. Докато той вършеше това, ние с адмирала се разходихме нагоре-надолу по терасата, като пушихме пурите си и се наслаждавахме на топлия юнски въздух. Довършихме пурите и разговора си и решихме да се заловим за работа. Когато се

обръщаме в далечния край на терасата, стори ми се, че видях една сянка да се измъква от френския прозорец тук, да прекосява терасата и да изчезва в мрака. Не обърнах голямо внимание на това, защото знаех, че Фицрой ще бъде в тази стая и никога не бих допуснал, че нещо може да се случи. Аз, разбира се, напълно съзнавам вината си. Като се връщаме по терасата, ние влязохме в тази стая през прозореца точно в момента, в който Фицрой влизаше в нея от преддверието.

„Взе ли всичко, което ни е нужно, Фицрой?“ — попитах го аз.

„Мисля, че да, лорд Алоуей. Книжата са на бюрото ви“ — отговори той. После пожела на двама ни лека нощ.

„Чакай един момент — казах аз и се упътих към бюрото. — Може да поискам нещо, за което не съм ти споменал.“ Прегледах набърже книгата, които бяха на бюрото ми.

„Забравил си най-важните, Фицрой — казах аз. — Плановете на подводницата!“

„Плановете са най-отгоре, лорд Алоуей.“

„О, не, не са“ — отвърнах аз, като прелистих отново книгата.

„Но аз ги оставих там само преди миг!“

„Само че сега ги няма“ — казах аз. Фицрой се приближи със смутено изражение на лицето. Случилото се изглеждаше невероятно. Преровихме книгата на бюрото; търсихме ги в сейфа; накрая трябваше да приемем, че плановете наистина ги няма — изчезнали са в краткия интервал от около три минути, през което време Фицрой е отсъствал от стаята.

— Защо той е излизал от стаята? — бързо попита Поаро.

— И аз му зададох този въпрос! — възкликна сър Хари.

— Оказа се — каза лорд Алоуей, — че точно когато е довършил подреждането на книгата на бюрото ми, е бил стреснат от женски писък. Втурнал се в преддверието. На стълбите видял прислужницата францужойка на мисис Конрад. Момичето изглеждало пребледняло и силно разстроено. То казало, че е видяло призрак — висока фигура, облечена от глава до пети в бяло, която се движела безшумно. Фицрой се присмял на страховете му и му рекъл с що-годе любезни думи да не проявява глупост.

После се върнал в тази стая точно когато ние влизахме през прозореца.

— Всичко изглежда съвсем ясно — каза замислено Поаро. — Единственият въпрос е дали прислужницата е замесена? Дали тя е изпищяла нарочно, подучена от своя съучастник, който се е навъртал отвън или просто е чакал някъде с надеждата да му се предостави благоприятен случай? Предполагам, че е бил мъж — не сте забелязали жена, нали?

— Не мога да ви кажа, мосю Поаро. Това беше просто... сянка.

Адмиралът така странно изсумтя, че не можеше да не привлече вниманието на всички.

— Струва ми се, че мосю адмиралът има да ни каже нещо — рече Поаро с лека усмивка. Вие видяхте ли тази сянка, сър Хари?

— Не, не я видях — отвърна запитаният. — И Алоуей не я видя. Изшляпа клон на дърво или нещо подобно, а после, като открихме кражбата, той бързо реши, че е видял някой да прекосява терасата. Въображението го е подвело, това е всичко.

— Не минавам за човек с твърде развито въображение — заяви лорд Алоуей с лека усмивка.

— Глупости, всички имаме въображение. Винаги сме склонни да вярваме, че сме видели повече, отколкото е било всъщност. Цял живот съм прекарал по моретата и имам по-сигурни очи от всеки, който живее на сушата. Гледах право към терасата и щях да видя същото, ако действително е имало нещо.

Той беше много развълнуван. Поаро стана и пристъпи бърже към прозореца.

— Разрешавате ли? — попита той. — Трябва, ако е възможно, да разрешим въпроса.

Излезе на терасата, а ние го последвахме. Поаро извади електрическо фенерче от джоба си и започна да осветява края на тревата, която ограждаше терасата.

— Къде човекът прекоси терасата, милорд? — попита той.

— Приблизително срещу прозореца, бих казал.

Поаро продължи да осветява тревата още няколко минути, като измина цялата дължина на терасата и обратно. После угаси фенерчето и се изправи.

— Сър Хари е прав — а вие грешите, милорд — каза спокойно той. — Тази вечер валя силен дъжд. Всеки, който е минал по тревата, щеше да остави следи. Следи обаче няма — никакви.

Погледът му мина от лицето на единия мъж към лицето на другия. Лорд Алоуей изглеждаше смутен и несигурен, адмиралът изрази шумно задоволството си.

— Знаех, че не мога да се заблудя — заяви той. — Имам доверие на очите си, където и да се намирам.

Той толкова вярно олицетворяваше честния, стар морски вълк, че аз не можах да възпра усмивката си.

— Следователно трябва да се заемем с хората в къщата — каза ласкаво Поаро. — Нека влезем отново вътре. Кажете ми, милорд, докато мистър Фицрой е говорил с прислужницата на стълбите, може ли някой да е използвал възможността да влезе в кабинета откъм преддверието?

Лорд Алоуей поклати глава.

— Абсолютно невъзможно. За да направи това, трябва някой да го пусне там — отговори лордът.

— А самият мистър Фицрой — сигурен ли сте в него?

Лорд Алоуей се изчерви.

— Напълно, мосю Поаро. Имам пълно доверие в моя секретар. Съвсем невъзможно е той да бъде замесен в подобна история.

— Всичко изглежда невъзможно — забеляза малко сухо Поаро. — Сигурно плановете са си прикачили малки крилца и са отлетели — *comme ça!* — И той изду устни като комичен херувим.

— Цялата случка е невъзможна — заяви раздразненият лорд Алоуей. — Но аз ви моля, мосю Поаро, да свалите всяко подозрение от Фицрой. Вижте — ако той е искал да открадне плановете, за него щеше да е по-лесно просто да ги вземе от сейфа незабелязано, вместо да постъпва по този начин.

— Точно така, милорд — изрече Поаро одобрително, — забележката ви е съвсем правилна — вие имате акуратна и методична памет. Англия има щастието да притежава един рядък ум във ваше лице.

Лорд Алоуей, изглежда, се смути при този неочакван изблик на възхвала. Поаро се върна към разисквания въпрос.

— Стаята, в която седяхте цялата вечер...

— Салона? Да?

— Той също има прозорец към терасата, тъй като си спомням какво казахте — излезли сте оттам. Не е ли възможно някой да излезе

от салона през прозореца и да влезе пак оттам, когато мистър Фицрой е във вратата, и да се върне по същия начин?

— Щяхме да го видим — възрази адмиралът.

— Нямахте, ако сте били с гръб към него, докато сте вървели в обратната посока.

— Фицрой е отсъствал от стаята само за няколко минути — времето, за което ние ще отидем до края на терасата и ще се върнем обратно.

— Няма значение, това все пак е възможност — всъщност единствената при това положение на нещата.

— Но в салона нямаше никой, когато излизахме — каза адмиралът.

— Може да е дошъл там по-късно.

— Искате да кажете — изрече бавно лорд Алоуей, — че когато Фицрой е чул прислужницата да изпищява и е излязъл, някой вече се е криел в салона, а после е нахълтал в стаята и е излязъл през прозорците? След което е напуснал салона, когато Фицрой се е върнал в стаята?

— Отново разсъждавате методично — каза Поаро и се поклони.

— Вие изразявате идеално нещата.

— Кой може да го е направил? Някой от прислугата?

— Или някой от гостите. Изпищяла е прислужницата на мисис Конрад. Какво можете да ми кажете за самата мисис Конрад?

Лорд Алоуей се замисли за миг.

— Аз ви казах, че тя е известна дама в обществото. Дава щедри приеми и се появява навсякъде. Но почти никой не знае откъде всъщност произхожда и какъв е бил предишният ѝ живот. Дамата много често посещава дипломатическите среди и тези на Външното министерство. Разузнавателната служба има основание да се позаинтересува защо.

— Разбирам — каза Поаро. — И въпреки това е била поканена тук за този уикенд...

— За да... как да кажа... да я наблюдаваме по-отблизо.

— *Parfaitement!*^[1] Възможно е тя да ви е отвърнала със същата монета, и то много сполучливо.

Лорд Алоуей изглеждаше объркан. Поаро продължи:

— Кажете ми, милорд, дали тя е имала възможност да чуе за темите, които сте щели да обсъждате заедно с адмирала?

— Да — призна другият. — Сър Хари каза: „А сега да се заемем с подводницата! На работа!“ — нещо такова. Другите напуснаха стаята, но тя се върна за една книга.

— Разбирам — каза замислено Поаро. — Милорд, зная, че е късно, но работата не търпи отлагане. Трябва да разпитам още сега, ако е възможно, вашите гости.

— Може да се уреди, разбира се — съгласи се лорд Алоуей. — Неудобството идва от това, че не трябва да даваме особена гласност на случая. Лейди Джулиет Уиърдейл и младият Ленърд няма да ни създадат проблеми — но мисис Конрад, ако е невинна, ще ни причини доста главоболия. Може би трябва да кажете само това, че е изчезнал важен документ, без да споменавате какъв е той или да преминете направо на обстоятелствата около изчезването му.

— Тъкмо се готвех да предложа същото — рече Поаро с просияло лице. — Всъщност за всичките три случая ще приложим един и същ метод. Мосю адмиралът ще ме извини, но дори най-добрите съпруги...

— Не се засягам — отвърна сър Хари. — Всички жени говорят, Бога ми! Искане ми се обаче Джулиет да говори малко повече и да играе бридж малко по-малко. Но сегашните жени са такива, никога не са щастливи, освен когато танцуват или играят комар. Ще вдигна Джулиет и Ленърд, нали може, Алоуей?

— Благодаря ви. Аз ще извикам прислужницата францужойка. Мосю Поаро иска да я види, а тя пък ще събуди господарката си. Отивам да се погрижа за това. Същевременно ще пратя тук Фицрой.

Мистър Фицрой беше блед и слаб млад човек с пенсне и хладно изражение. Неговите думи бяха точно потвърждение на казаното от лорд Алоуей пред нас.

— Какво обяснение бихте дали вие за станалото, мистър Фицрой?

Мистър Фицрой повдигна рамене.

— Несъмнено някой запознат с нещата е изчакал шанса си отвън. През прозореца той е можел да следи какво става вътре в стаята и когато съм излязъл, се е пъхнал вътре. Жалко, че лорд Алоуей не се е спуснал веднага подир него, щом го е видял да напуска вилата.

Поаро не го разубеди. Вместо това попита:

— Вярвате ли на това, което ви е казала прислужницата францужойка — че е видяла призрак?

— Трудно бих повярвал, мосю Поаро!

— Аз искам да зная дали тя наистина е вярвала в думите си.

— О, колкото до това — не мога да кажа. Но тя действително изглеждаше много разстроена. Беше закрила главата си с ръце.

— Аха! — извика Поаро с въодушевлението на човек, който прави откритие. — Значи така... а тя без съмнение е хубаво момиче?

— Не обърнах внимание на външността ѝ — отвърна мистър Фицрой с потиснат глас.

— Не видяхте ли случайно господарката ѝ?

— Всъщност да, видях я. Стоеше в галерията на горната площадка на стълбите и викаше към прислужницата: „Леони!“ После ме видя и, разбира се, си влезе пак в стаята.

— На горния етаж — каза Поаро и се намръщи.

— Естествено аз съзнавам, че всичко това е много неприятно за мен... или по-скоро щеше да бъде, ако лорд Алоуей не беше случайно видял човека, който излизал оттук. Във всеки случай ще бъде щастлив, ако решите да претърсите стаята ми... и самия мен.

— Наистина ли искате това?

— Наистина.

Не зная какво щеше да отговори Поаро, защото в този момент се появи лорд Алоуей и ни уведоми, че двете дами и мистър Ленърд Уиърдейл ни очакват в салона.

Жените бяха в подходящи неглижета. Мисис Конрад беше красавица на тридесет и пет години, със златиста коса и лека склонност към пълнеене. Лейди Джулиет Уиърдейл трябва да беше на четиридесет, висока и мургава, много слаба, но все още красива, с изключителни ръце и крака и неспокоен, измъчен вид. Синът ѝ беше женствен на вид младеж — пълна противоположност на прямия си, сърдечен баща, което се забелязваше още от пръв поглед.

Поаро започна със заобикалки, както се бяхме уговорили, а после обясни, че гори от нетърпение да узнае дали някой е чул или видял нещо тази нощ, което би могло да ни помогне.

Обръщайки се първо към мисис Конрад, той я попита дали ще бъде любезна да го осведоми какво точно е правила през последните

няколко часа.

— Нека си помисля... — започна тя. — Да, качих се горе. Позвъних на прислужницата си. После, тъй като тя не се появи на позвъняването, излязох и я повиках. Чух я, че говори на стълбите. След като среса косата ми, аз я освободих. Тя беше в доста необичайно нервно състояние. Четох малко и после си легнах.

— А вие, лейди Джулиет?

— Качих се направо горе и си легнах. Бях много уморена.

— А какво ще кажете за книгата, мила? — попита я мисис Конрад с усмивка.

— Книгата ли? — Лейди Джулиет се изчерви.

— Да, знаете, че когато отпратих Леони, вие се качвахте по стълбите. Били сте долу в салона, за да си вземете една книга, така ми казахте.

— О, да, наистина слязох долу. Аз... бях забравила.

Лейди Джулиет стисна нервно ръцете си.

— Чухте ли прислужницата на мисис Конрад да изпищи, милейди?

— Не... не съм чула.

— Колко интересно — защото може би по това време сте били в салона.

— Нищо не съм чула — изрече лейди Джулиет с по-твърд глас.

Поаро се обърна към младия Ленърд.

— Мосю?

— Нищо не съм правил. Отидох направо горе и си легнах.

Поаро потърка брадичката си.

— Уви, страхувам се, че вашите сведения няма да ми помогнат. Уважаеми дами и драги господине, съжалявам, безкрайно съжалявам, задето прекъснах съня ви за толкова малко полза. Приемете моите извинения, моля ви.

Като жестикулираше и се извиняваше, той ги съпроводи до вратата. Върна се с прислужницата французойка — хубаво момиче с нахален вид. Алоуей и Уиърдейл се бяха оттеглили с дамите.

— Сега, мадмоазел — изрече Поаро живо, — нека си кажем истината. Не ми разказвайте измислени неща. Защо изпищяхте на стълбите?

— О, мосю, видях една висока фигура... цялата в бяло...

Поаро я спря с енергично поклащане на показалеца си.

— Не ви ли казах да не ми разправяте измислици? Аз ще ви подсказва. Той ви целуна, нали? Мосю Ленърд Уиърдейл?

— *Eh bien, monsieur*, какво е в края на краищата една целувка?

— При дадените обстоятелства тя е съвсем естествена — отвърна Поаро галантно. — Самият аз или пък Хейстингс, който е тук... но кажете ми точно какво се случи.

— Той ме приближи изотзад и ме сграбчи. Аз се стреснах и изпицях. Ако го бях видяла, нямаше да изпицям... но той се нахвърли върху ми като котарак. После дойде мосю секретарят. Мосю Ленърд хукна по стълбите. А какво можех да кажа аз? Особено на един *jeune homme comme ça — tellement comme il faut? Ma foi*^[2], измислих това за призрака.

— Всичко намери своето обяснение! — извика Поаро жизнерадостно. — После се качихте в стаята на мадам — вашата господарка. Впрочем коя е нейната стая?

— Тя е накрая, мосю. Отсам.

— Тогава е точно над кабинета. *Bien*, мадмоазел, няма да ви задържам повече. И *la prochaine foi*^[3], не пицете.

Като я освободи, той дойде при мен с усмивка.

— Интересен случай, нали, Хейстингс? В главата ми започват да се раждат някои малки идеи. А вие какво ще кажете?

— Какво е правил Ленърд Уиърдейл на стълбите? Този младеж не ми харесва, Поаро. Той е истински женкар, сигурен съм.

— Съгласен съм с вас, *mon ami*.

— Фицрой изглежда почтен човек.

— И лорд Алоуей твърди същото.

— Но все пак в неговото поведение има нещо...

— Което е прекалено добро, за да бъде достоверно? Сам го почувствах. От друга страна, нашата приятелка мисис Конрад е твърде съмнителна.

— И стаята ѝ е над кабинета — казах замислено, като не изпусках от погледа си Поаро.

Той поклати глава, леко усмихнат.

— Не, *mon ami*, не мога сериозно да повярвам, че тази безупречна дама се е спуснала през комина или е скочила долу от балкона.

Докато говореше така, вратата се отвори и за мое голямо учудване вътре нахлу лейди Джулиет Уийрдейл.

— Мосю Поаро — изрече тя малко задъхано, — мога ли да говоря с вас насаме?

— Милейди, смея да твърдя, че капитан Хейстингс е другата ми половина. Можете да говорите пред него, сякаш е предмет без всякакво значение, все едно, че го няма тук. Седнете, моля ви.

Тя седна, но продължаваше да гледа втренчено Поаро.

— Това, което имам да ви кажа е... малко трудно за разказване. Вие сте натоварен с този случай. Ако... книгата бъдат върнати, ще се сложи ли с това край на историята? Искам да кажа — може ли всичко да приключи, без да се задават въпроси?

Поаро я изгледа строго.

— Нека се разберем, мадам. Книгата ще бъдат предадени в моите ръце... така ли? А аз ще ги върна на лорд Алоуей при условие, че той няма да задава никакви въпроси как са попаднали те у мен?

Тя кимна:

— Точно това имам предвид. Но трябва да бъде сигурна, че няма да има... разгласяване.

— Аз не мисля, че лорд Алоуей държи много на подобно нещо — изрече мрачно Поаро.

— Значи сте съгласен? — извика енергично в отговор лейди Джулиет.

— Един момент, милейди. Моето съгласие зависи от това след колко време ще поставите книгата в ръцете ми.

— Почти веднага.

Поаро погледна часовника в стаята.

— Колко скоро?

— Да кажем... до десет минути — прошепна тя.

— Приемам, милейди.

Тя бързо излезе. Аз присвих устни и подсвирнах.

— Можете ли да опишете ситуацията накратко Хейстингс?

— Бридж — отвърнах лаконично аз.

— А, значи си спомняте небрежните думи на мосю адмирала? Каква памет имате! Поздравявам ви, Хейстингс.

Тук разговорът ни бе прекъснат, защото при нас влезе лорд Алоуей и изгледа въпросително Поаро.

— Имате ли някакви нови идеи, мосю Поаро? Боя се, че отговорите на вашите въпроси бяха доста разочароващи.

— Ни най-малко, милорд. Те хвърлиха достатъчно светлина върху това, което ме интересува. Не е необходимо да оставам повече тук и затова, с ваше позволение, ще си тръгна веднага за Лондон.

Лорд Алоуей го изгледа като ударен от гръм.

— Но... — заекна той, — но какво сте открили? Знаете ли кой е взел плановете?

— Да, милорд, зная. Кажете ми — в случай, че книгата ви бъдат върнати анонимно, нали няма да се интересувате повече и да задавате повече въпроси?

Лорд Алоуей се вгледа в него.

— При плащане на известна сума за откуп?

— Не, милорд, ще бъдат върнати безусловно.

— Естествено връщането на плановете е най-важното в случая — изрече бавно лорд Алоуей. Той гледаше озадачено и недоумяващо.

— Затова ще ви препоръчам сериозно да възприемете този курс. Само вие, адмиралът и вашият секретар знаете за загубването им. Само вие ще знаете и за тяхното връщане. Разчитайте изцяло на моята поддръжка — поемам отговорността на загадката. Помолихте ме да ви намеря книгата — направих го. Повече от това не бива да знаете. — Поаро стана и подаде ръка. — Милорд, радостен съм, че се запознах с вас. Вярвам във вас... и във вашата преданост към Англия. Вие ще ръководите съдбините ѝ със силна, уверена ръка.

— Мосю Поаро, заклевам се пред вас, че ще направя всичко по силите ми. Може да е недостатък, а може да е и достоинство — но аз вярвам в себе си.

— Така постъпва всеки велик човек. И аз съм като вас! — каза високопарно Поаро.

Колата пристигна пред входа след няколко минути и лорд Алоуей ни пожела добър път от стълбите с възвърнатата си сърдечност.

— Това е велик човек, Хейстингс — рече Поаро, когато потеглихме. — Има мозък, средства, власт. Той е силният човек, който е нужен на Англия, за да я води в тези трудни дни на преустройство.

— Аз съм почти готов да се съглася с думите ви, Поаро, но какво ще кажете за лейди Джулиет? Тя ще върне ли веднага книгата на лорд

Алоуей? Какво ще си помисли тя, когато разбере, че сте заминали, без да кажете нищо?

— Хейстингс, ще ви задам един малък въпрос. Защо, когато тя говореше с мен, не ми предаде плановете там и веднага?

— Не са били у нея.

— Точно така. Колко време ѝ беше необходимо, за да ги вземе от стаята си? Или от някое друго скришно място в къщата? Няма нужда да ми отговаряте. Аз ще ви кажа отговора — не повече от две минути. И все пак тя поиска десет минути. Защо? Защото трябва да ги получи от някое друго лице и да спори с него, преди да ги вземе. Кое лице може да бъде това? Не е мисис Конрад — ясно е, че не е тя, — а член от собственото ѝ семейство, нейният съпруг или син. Кой по-вероятно е да бъде той? Ленърд Уиърдейл каза, че отишъл направо да си легне. Знаем, че това не е вярно. Да допуснем, че майка му е отишла в стаята на сина си и не го е намерила там; да допуснем, че е слязла долу, изпълнена с неописуем страх — тя знае, че синът ѝ не е стока! Не го намира, но по-късно го чува да отрича, че е излизал от стаята си. И веднага стига до извода, че крадецът е той. Това обяснява защо тя дойде да говори с мен. Но, *mon ami*, ние знаем нещо, което лейди Джулиет не знае. Ние знаем, че синът ѝ не е бил в кабинета, защото е бил на стълбите и е закачал хубавата прислужница францужойка. Въпреки че майката не го знае, Ленърд Уиърдейл има алиби.

— Добре, тогава кой е откраднал книгата? Ние елиминирахме почти всички — лейди Джулиет, сина ѝ, мисис Конрад, френската прислужница...

— Правилно. Използвайте сивите си клетки, приятелю. Решението ви гледа право в очите.

Аз поклатих глава в недоумение.

— Но да! — възкликна Поаро. — Защо се отказвате толкова лесно? Вижте сега — Фицрой излиза от кабинета; той оставя книгата на бюрото. След няколко минути лорд Алоуей влиза в стаята, отива до бюрото и не намира книгата. Само две неща са възможни в този случай — или Фицрой не е оставил книгата на бюрото, а ги е пхнал в джоба си — но това не е приемливо, защото, както изтъкна Алоуей, Фицрой би могъл да ги вземе във всеки друг по-подходящ момент, или книгата са били още на бюрото, когато лорд Алоуей е отишъл за тях — в който случай те са влезли в неговия джоб.

— Лорд Алоуей крадец! — казах аз потресен. — Но защо? Защо?

— Не ми ли споменахте за някакъв скандал в миналото? Казахте, че бил реабилитиран. Но да допуснем все пак, че скандалът е бил основателен. В английския обществен живот не трябва да има скандал. Ако случаят се разрови отново и се окаже, че лордът е виновен — сбогом на политическата му кариера. Да предположим, че той е бил шантажиран и исканата цена е била да предаде плановете на подводницата.

— Но в такъв случай лордът е долен предател! — извиках аз.

— О, не, не е. Той е умен и находчив. Да предположим, приятелю, че той е прекопирал тези плановете — за един способен инженер това е съвсем лесно, — като е нанесъл малки изменения във всяка част, което ще направи плановете неосъществими. Той връчва подправените плановете на чуждия агент — предполагам, че това е мисис Конрад; но за да не възникне съмнение в достоверността на плановете, те трябва да бъдат откраднати. И лордът прави всичко възможно да не хвърли съмнението за кражбата върху обитателите на вилата си, като измисля, че е видял един човек да излиза през прозореца. Но с това свое твърдение той се натъкна на упорството на адмирала. Затова следващата му грижа беше да отклони подозрението и от Фицрой.

— Това са само догадки от ваша страна, Поаро — възразих аз.

— Това е психология, *mon ami*. Човек, който е предал истинските плановете, няма да се интересува толкова кой ще попадне под подозрение. И защо ще бъде толкова загрижен да не бъдат съобщени подробности за кражбата на мисис Конрад? Защото той е предал фалшивите плановете по-рано същата вечер и не иска тя да знае, че кражбата е могла да се извърши единствено по-късно.

— Питам се дали сте прав — казах аз.

— Разбира се, че съм прав. Похвалих Алоуей, изтъкнах, че му говоря като на велик човек, какъвто съм и аз... и той идеално ме разбра. Ще видите, че е така.

Едно нещо е съвсем сигурно. В деня, когато лорд Алоуей стана министър-председател, пристигна чек и снимка с автограф; на снимката пишеше: „На моя дискретен приятел, Еркюл Поаро — от Алоуей“.

Вярвам, че подводницата от типа „Z“ предизвиква голямо ликуване във военноморските среди. Те твърдят, че тя ще революционизира военното дело. Чух, че една чужда велика сила е опитала да построи нещо от същия вид, ала резултатът бил доста плачевен. Но аз продължавам да съм убеден, че Поаро имаше само догадки. Напоследък той твърде често си служи с този метод.

[1] Отлично, чудесно! (фр.) — Б.пр. ↑

[2] Такъв млад човек... точно какъвто трябва да бъде! Честна дума (фр.) — Б.пр. ↑

[3] Следващия път (фр.) — Б.пр. ↑

АПАРТАМЕНТЪТ

— По дяволите! — изруга Пат.

Все по-намръщена, тя ровеше бясно в коприненото пликче, което наричаше вечерна чанта. Двама младежи и още едно момиче я наблюдаваха тревожно. Те стояха до затворената врата на апартамента на Патриша Гарнет.

— Няма смисъл — каза Пат. — Не е тук. Ами сега?

— Какво е животът без секретен ключ? — измърмори Джими Фолкхънър.

Той беше нисък младеж с широки плещи и добродушни сини очи.

Пат се обърна гневно към него:

— Не си прави шеги, Джими. Това е сериозно.

— Провери още веднъж, Пат — обади се Донован Бейли. — Трябва да е някъде там.

Той имаше ленив, приятен глас, който подхождаше на слабото му, мургаво тяло.

— Спомняш ли си да си го вадила от чантата? — каза другото момиче, Милдред Хоуп.

— Разбира се. Според мен го дадох на един от двама ви. — Патриша се обърна към мъжете с обвиняващ поглед. — Казах на Донован да го прибере.

Но тя нямаше да намери толкова лесно изкупителна жертва. Донован твърдо отричаше, а Джими го подкрепи.

— Видях как сложи ключа в чантата си — каза Джими.

— Тогава един от вас го е изпуснал на земята, когато вземахте чантата ми. Нали я изпуснах един-два пъти.

— Един-два пъти! — озъби се Донован. — Изпусна я най-малко десет пъти, освен че я забравяше на всевъзможни места.

— Просто не разбирам как все още има нещо в нея — рече Джими.

— Въпросът е как ще влезем вътре? — каза Милдред.

Тя беше момиче с трезво мислене, но не беше толкова привлекателна като импулсивната Пат, която вечно създаваше проблеми.

Четиримата гледаха безучастно затворената врата.

— Не може ли да ни помогне портиерът? — предложи Джими.
— Той няма ли резервен ключ или нещо такова?

Пат поклати глава. Имаше само два ключа. Единият беше вътре, закачен в кухнята, а другият трябваше да се намира в злощастната чанта.

— Защо апартаментът ми не е на партера! — изхленчи Пат. — Щяхме да счупим някой прозорец или нещо подобно, но щяхме да си влезем вкъщи. Донован, не искаш ли да се изкачиш дотук като крадец?

— Апартамент на четвъртия етаж е доста трудно нещо — каза Джими.

— Какво ще кажете за пожарната стълба? — попита Донован.

— Няма такава.

— Трябва да има — каза Джими. — Пететажна сграда трябва да има стълба, по която да се избяга в случай на пожар.

— И аз така казвам — подкрепи го Пат. — Но това, че трябва да я има, няма да ни помогне. Как ще си вляза в апартамента сега?

— Няма ли нещо такова, как му беше името — обади се Донован. — Нещо, по което търговците изпращат нагоре пържолите и брюкселското си зеле на своите клиенти?

— Товарен асансьор — подсказа Пат. — О, да, има, но той по-скоро прилича на телена кошница. А, чакайте... сетих се. Какво ще кажете за въглищния асансьор?

— Това вече е идея — каза Донован.

Милдред изрази съмнение.

— Изходът му ще бъде заключен — рече тя. — В кухнята на Пат, от вътрешната страна.

Но тази мисъл на Милдред беше веднага отхвърлена.

— Не вярвайте на това — рече Донован.

— Това е невъзможно в кухнята на Пат — добави Джими. — Пат никога не затваря и не заключва нищо.

— Не мисля, че е затворен — каза Пат. — Изкарах тази сутрин кофата за смет и съм сигурна, че не заключих капака след това; не мисля, че после съм се приближавала към него.

— Е, този факт ще се окаже полезен за тази вечер, но все пак, драга Пат, съм длъжен да ти напомня, че твоите лоши навици те излагат на опасността от крадци — на котките с два крака — всяка нощ.

Пат пренебрегна предупрежденията на Донован.

— Хайде — извика тя и се втурна надолу по стълбите. Другите я последваха. Пат ги преведе през тесен проход, натъпкан с детски колички, а оттам, през една врата, до шахтата на стълбището и ги поведе към десния асансьор. На него в момента имаше една кофа със смет. Донован я вдигна и стъпи внимателно на мястото на кофата. Сбърчи нос.

— Малко понамирисва — отбеляза той. — Но какво от това? Сам ли ще тръгна на това приключение или някой ще ме придружи?

— Аз идвам — каза Джими.

И стъпи на платформата до Донован.

— Предполагам, че асансьорът ще ме издържи — добави той със съмнение.

— Сигурно не тежиш повече от тон въглища — каза Пат, която никога не беше сигурна за таблицата на тегловните и мерните единици.

— Така или иначе скоро ще разберем това — изрече весело Донован и потегли въжето.

Раздаде се стържещ звук и двамата се изгубиха от очи.

— Това нещо издава ужасен звук — забеляза Джими, когато се понесоха в мрака. — Какво ще си помислят другите хора в тази сграда?

— Че сме призраци или крадци — отговори Донован. — Това вече се тегли доста трудно. Портиерът на „Фрайърс Маншънс“ вършел повече работа, отколкото съм очаквал. Джими, стари приятелю, броиш ли етажите?

— О, Господи! Не, забравих.

— Добре, че аз го правя. Този е третият, покрай който минаваме. Следващият е нашият.

— И сега, предполагам, ще установим, че всъщност Пат е заключила капака.

Но тези страхове се оказаха напразни. Дървената вратичка сама се отвори, щом я бутнаха. Донован и Джими пристъпиха в мастиления мрак на кухнята на Пат.

— За това шантаво нощно приключение трябваше да имаме фенерче! — възкликна Донован. — Ако познавам добре Пат, всичко тук е разхвърляно по пода и ние ще изпогазим чашите й, докато стигнем до ключа за осветлението. Не мърдай, Джими, от мястото си, преди да запаля лампата.

Той пое напред пипнешком и издаде едно „По дяволите!“, когато ръбът на кухненската маса се вряза ненадейно в ребрата му. Достигна ключа и в следващия миг нова ругатня отекна в мрака.

— Какво има? — попита Джими.

— Крушката не светва. Сигурно е изгоряла. Чакай малко. Ще запаля светлината във всекидневната.

Тази стая беше от другата страна на коридора. Джими чу как Донован минава през вратата и след миг се разнесоха нови проклетия. Джими също тръгна лека-полека през кухнята.

— Какво има?

— Не знам. Нощем стаите изглеждат като омагьосани. Всичко като че ли е на различно място. Столове и маси, където най-малко ги очакваш. О, по дяволите! Ето още един!

Но за щастие в този момент Джими напипа ключа за електричеството и го натисна надолу. В следващия миг двамата младежи се гледаха в безмълвен ужас.

Стаята не беше дневната на Пат. Те бяха сгрешили апартамента.

Преди всичко стаята беше около десет пъти по-претъпкана от дневната на Пат, което обясняваше защо Донован непрекъснато се беше блъскал в столове и маси. В средата на стаята имаше голяма кръгла маса с покривка от сукно, а на прозореца имаше една аспидистра^[1]. Това беше такава стая, чийто собственик — младежите бяха сигурни — трудно ще приеме обясненията им защо са тук. С тих ужас те погледнаха към масата, на която имаше купчинка писма.

— Мисис Ърнестин Грант — изрече задъхано Донован, като ги взе и прочете името. — О, Боже! Мислиш ли, че ни е чула?

— Много е чудно, ако не е — отговори Джими. — Особено при твоите ругатни и начина, по който се блъскаше в мебелите. Хайде, за Бога, да се махаме веднага!

Те бързо изгасиха светлината и се върнаха на пръсти до асансьора. Джими въздъхна с облекчение, когато отново се озоваха в шеметните му дълбини без по-нататъшни инциденти.

— Обожавам жените, които спят дълбоко — каза той одобрително. — Мисис Ърнестин Грант си има своите достойнства.

— Сега разбирам — обади се Донован — защо сгрешихме етаж. Започнахме да броим от мазето.

Той задърпа въжето и асансьорът пое нагоре.

— Този път сме точно на място.

— Горещо желая да е така — каза Джими, когато отново пристъпи в мастиленочерната тъмнина. — Няма да мога да понеса нови изненади.

Този път обаче нервите им бяха пощадени. Още при първото щракване на електрическия ключ те разбраха, че са в кухнята на Пат, и след още миг отвориха входната врата и пуснаха двете момичета, които чакаха отвън.

— Много се забавихте — промърмори недоволно Пат. — С Милдред се уморихме да ви чакаме.

— Случи ни се едно приключение — каза Донован. — И можеше да ни замъкнат в полицейския участък като опасни злосторници.

Пат беше минала в дневната стая, където запали лампата и захвърли палтото си на дивана. Тя изслуша с жив интерес разказа на Донован за приключението.

— Радвам се, че не ви е хванала — заяви тя. — Тя е стара темерутка. Получих бележка от нея сутринта — искала да ме види по някое време. Щяла да ми се оплаква от нещо — от моето пиано, предполагам. Хора, които не желаят да чуват над главата си пиано, не трябва да живеят в блокове. Донован, виждам, че си наранил ръката си. Цялата е в кръв. Иди да се измиеш на чешмата.

Донован погледна изненадан ръката си. Излезе послушно от стаята и извика на Джими.

— Охо — каза Джими, — какво става тук? Да не си се ударил някъде?

— Изобщо не съм се удрял.

В гласа на Донован имаше нещо толкова странно, че Джими го изгледа учудено. Донован бе протегнал към него измитата си ръка и Джими видя, че на нея няма никаква следа от рана или драскотина от порязване.

— Интересна работа — каза той намръщен. — По ръката ми имаше много кръв. Откъде ли е дошла тя? — И тогава внезапно се сети

за това, което по-съобразителният му приятел бе вече проумял. — За Бога! — възкликна той. — Сигурно е от онзи апартамент! — Млъкна и се замисли над последните си думи. — Сигурен ли си, че... това е... кръв? — попита той. — Че не е боя?

Донован поклати глава.

— Беше си кръв — добави той и потрепери. Двамата се спогледаха. Една и съща мисъл се беше открила ясно в съзнанието им. Джими пръв я изрази гласно.

— Виж какво... — започна той колебливо. — Смяташ ли, че ние трябва... ъ-ъ-ъ... да слезем пак долу... и да... хвърлим... един поглед наоколо? Да видим дали всичко е наред?

— А момичетата?

— Няма да им казваме нищо. Пат ще си сложи престилката, за да ни прави омлет. Ще се върнем, преди някоя от тях да се зачуди къде сме.

— Добре, да вървим — рече Донован. — Май ще трябва да го направим. Едва ли има нещо наистина сериозно.

Но тонът му не беше особено убедителен. Качиха се в асансьора и слязоха на долния етаж. Без особена трудност прекосиха кухнята и отново запалиха светлината в дневната.

— Тук някъде — започна Донован — трябва да съм се изцапал. В кухнята не съм пипал нищо.

Той се огледа. Джими направи същото и двамата се намръщиха. Всичко изглеждаше подредено и съвсем обичайно, безкрайно далеч от всеки намек за насилие и кръв.

Изведнъж Джими се сепна и хвана ръката на приятеля си.

— Виж!

Донован проследи къде сочи пръстът на Джими и на свой ред възкликна. Иззад тежките рипсени завеси се подаваше крак — женски крак в зинала лачена обувка.

Джими отиде до завесите и ги дръпна встрани. В нишата на прозореца лежеше сгърчено тяло, а до него имаше лепкава тъмна локва. Жената беше мъртва, нямаше съмнение в това. Джими се опита да я повдигне, но Донован го спря.

— По-добре недей. Не бива да бъде докосвана, преди да дойде полицията.

— Полицията. О, разбира се. Каква гадна работа, Донован! Коя ли е тази жена? Дали е мисис Ърнестин Грант?

— Прилича на нея. Ако има друг човек в апартамента, той не издава никакъв звук.

— Какво ще правим сега? — попита Джими. — Да изтичаме навън и да доведем полицај или да позвъним по телефона от жилището на Пат?

— Според мен най-добре ще е да се обадим по телефона. Хайде, можем да излезем и през входната врата. Няма цяла вечер да се разкарваме нагоре-надолу с този смрадлив асансьор.

Джими се съгласи. Но когато минаваха през вратата, той се разколеба.

— Чакай малко. Не смяташ ли, че ще е добре един от нас да остане тук? Просто за да следи нещата, докато дойде полицията?

— Да, мисля, че си прав. Остани ти, аз ще изтичам горе да телефонирам.

Донован изкачи бързо стълбите и натисна звънеца на входната врата. Пат дойде да отвори, много хубавичка, със зачервено лице и кухненска престилка. Ококори се от изненада.

— Ти? Но как... Донован, какво значи това? Случило ли се е нещо?

Той стисна двете ѝ ръце в своите.

— Всичко е наред, Пат, само че открихме нещо много неприятно в долния апартамент. Намерихме... мъртва жена.

— О! — изпъшка Пат. — Ужасно! Да не е само припаднала?

— Не. По всичко изглежда... ъ-ъ-ъ... изглежда е била убита.

— О, Донован!

— Знаем. Гадна работа.

Ръцете ѝ бяха още в неговите. Не беше ги издърпала — дори се притискаше в него. Милата Пат — колко я обичаше той! Дали тя изобщо държеше на него? Понякога му се струваше, че е така. А в други моменти той се страхуваше, че Джими Фолкънър... но като си спомни, че Джими чака търпеливо долу, се стресна виновно.

— Пат, скъпа, трябва да се обадим в полицията.

— Мосю е прав — каза един глас зад гърба му. — А докато ги чакаме да дойдат, навярно ще мога да ви помогна с нещо.

Те подадоха глави от вратата на апартамента към площадката. На стълбището, малко над тях, стоеше една фигура. Тя се приближи и влезе в кръга на полезрението им.

Донован и Пат се вгледаха в дребния човек с щръкнали мустаци и яйцевидна глава. Той носеше халат в ярки цветове и бродирани чехли. Поклони се галантно на Патриша.

— Мадмоазел! — каза той. — Аз съм, както може би знаете, наемателят от горния етаж. Обичам да живея нависоко... на въздух... да се люблювам на гледката над Лондон. Наел съм апартамента по името О'Конър. Но не съм ирландец. Имам си друго име. Ето защо дръзнах да ви предложа услугите си. Ще ми позволите, нали? — С широко движени на ръката той извади визитна картичка и я подаде на Пат. Тя я прочете.

— „Мосю Еркюл Поаро“. О! — затаи дъх тя. — Известният мосю Поаро! Големият детектив! Искате действително да ни помогнете?

— Такова е намерението ми, мадмоазел. Бях готов да предложа помощта си още по-рано тази вечер.

Пат го изгледа учудено.

— Чух ви да говорите как да влезете в апартамента си. Имам голям опит в отварянето на ключалки. Можех без проблеми да отворя вратата ви, но се поколебах да ви предложа услугите си. Щяхте да имате сериозни подозрения спрямо мен.

Пат се разсмя.

— А сега, мосю — обърна се Поаро към Донован, — вървете да се обадите, моля ви, на полицията. Аз ще сляза в апартамента долу.

Пат тръгна по стълбите с него. Завариха Джими на пост и Пат обясни присъствието на Поаро. На свой ред Джими разказа на Поаро приключенията, които са имали с Донован. Детективът го изслуша внимателно.

— Казвате, че вратичката на асансьора не била заключена? И сте се вмъкнали в кухнята, но лампата не светнала?

Той се отправи, както говореше, към кухнята. Пръстите му натиснаха ключа.

— *Tiens! Voila ce qui est curieux*^[2]! — каза той на френски, когато светлината лумна. — Сега тя функционира нормално. Чудя се... — Поаро вдигна пръст към устните си и се заслуша. Слаб звук наруши

тишината — без съмнение това бе хъркане. — О! — каза Поаро. — *La chambre de domestique*^[3].

Той мина на пръсти през кухнята в малко килерче, от което водеше една врата. Отвори вратата и запали лампата. Стаята приличаше на нещо като кучешка колиба, измислена от строителите на апартаменти за подслоняване на човешки същества. Подовото пространство беше почти напълно заето от леглото. На него лежеше по гръб и спеше розовобузесто момиче с широко отворена уста и спокойно хъркаше.

Поаро изгаси светлината и се отдалечи.

— Тя няма да се събуди — каза той. — Ще я оставим да спи, докато дойде полицията.

Върна се пак във всекидневната. Там беше вече и Донован.

— Полицията ще бъде тук почти веднага, така ми казаха — изрече той на един дъх. — Не бива да пипаме нищо.

Поаро кимна.

— Няма да пипаме — потвърди той. — Само още гледаме.

Той премина в стаята. Милдред беше слязла долу с Донован и четиримата младежи стояха на прага и наблюдаваха Поаро с голям интерес.

— Едно не мога да проумея — започна Донован. — Не съм се приближавал нито веднъж до прозореца — как тогава кръвта е изцапала ръката ми?

— Млади приятелю, отговорът стои пред очите ви. Какъв цвят има покривката на масата? Червен, нали? А несъмнено вие сте сложили ръката си върху масата.

— Да — съгласи се Донован. — Това ли... — И млъкна.

Поаро кимна. Беше се навел над масата. Посочи с ръка една тъмна ивица върху червеното.

— Тук е било извършено престъплението — произнесе важно той. — Тялото е било преместено след това.

После се изправи и бавно огледа стаята. Той не се помръдваше, не докосна нищо, ала въпреки това четиримата имаха усещането, че всеки предмет в това запарено място разкрива тайните си за наблюдателното око на Поаро.

Еркюл Поаро кимна с видимо удовлетворение. Лека въздишка се изтръгна от гърдите му.

— Разбирам — каза той.

— Какво разбирате? — попита любопитно Донован.

— Разбирам — допълни Поаро — това, което безспорно сте почувствали — че стаята е претъпкана с мебели.

Донован се усмихна печално.

— Доста се поблъсках в тях — призна той. — Разбира се, всичко беше на различно място в стаята на Пат и аз не можех да се ориентирам.

— Не всичко — възрази Поаро.

Донован го погледна въпросително.

— Искам да кажа — рече Поаро с тон на извинение, — че някои неща са винаги на определено място. В блок с апартаменти вратата, прозорецът и камината са на едно и също място в стаите, които се намират една под друга.

— Как му казваха на това — да цепиш косъма на две, нали? — обади се Милдред. Тя гледаше Поаро с леко неодобрение.

— Човек винаги трябва да говори с абсолютна точност — отговори й Поаро. — Да речем, че това е малка прищявка от моя страна.

По стълбите се чува стъпки и трима мъже влязоха при тях. Това бяха един полицейски инспектор, един полицай и лекар. Инспекторът позна Поаро и го поздрави почтително. Сетне се обърна към другите.

— Ще искам показания от всички — започна той, — но на първо място...

Поаро го прекъсна.

— Имам малко предложение — каза той. — Да отидем до горния апартамент и госпожицата тук ще ни приготви това, което е намислила — по един омлет. Аз страшно обичам омлети. После, мосю инспекторе, като свършите тук, ще се качите при нас и ще задавате колкото искате въпроси.

Предложението бе прието и Поаро се качи горе с младежите.

— Мосю Поаро — каза Пат, — мисля, че вие сте голям сладур. Ще ви направя чуден омлет. Правя страхотни омлети.

— Великолепно. Веднъж, мадмоазел, бях влюбен в красива млада англичанка, която приличаше много на вас — но, уви! — тя не умееше да готви. Може би всичко е било за добро.

В гласа му прозвуча лека тъга и Джими Фолкхър го погледна любопитно.

Но след като се озова в апартамента, Джими се впусна в опити да забавлява всички. Ужасната трагедия долу беше почти забравена.

Омлетът беше изяден и справедливо възхвален, когато се чуха стъпките на инспектор Райе по стълбите. Той влезе, придружаван от лекаря, а полицаят беше останал долу.

— Е, мосю Поаро — каза той, — всичко изглежда ясно — няма като че ли много хляб за вас, макар че може да се окаже трудно да заловим престъпника. Бих искал да чуя как е открито убийството.

Донован и Джими разказаха какво им се бе случило тази вечер. Инспекторът се обърна с укор към Пат:

— Не бива да оставяте вратата на товарния асансьор незаключена, мис. Наистина не бива.

— Няма повече — обеща Пат и я побиха тръпки. — Някой може да се вмъкне оттам и да ме убие като горката жена от долния етаж.

— Да, въпреки че там не са влезли по същия начин — отбеляза инспекторът.

— А вие ще ни разкажете ли какво открихте? — попита Поаро.

— Не зная дали би трябвало... но щом става дума за вас, мосю Поаро...

— *Precisement* — каза Поаро. — А тези млади хора — те ще бъдат дискретни.

— И без това вестниците ще надушат скоро това убийство — отвърна инспекторът. — Няма и какво толкова да се пази в тайна. Та значи мъртвата жена със сигурност е мисис Грант. Извиках портиера да я идентифицира. Жена на около трийсет и пет години. Тя е седяла на масата и е била застреляна с автоматичен пистолет малък калибър, вероятно от човек, който е седял срещу нея. Паднала е напред, затова има кърваво петно на масата.

— Но как никой не е чул изстрела? — попита Милдред.

— Пистолетът е имал заглушител. При това положение няма да чуете нищо. Впрочем чухте ли писъците на слугинята, когато ѝ съобщихме, че господарката ѝ е мъртва? Не? Това обяснява колко малко вероятно е някой да чуе съседа си.

— Прислужницата нищо ли не сподели? — попита Поаро.

— Тя е имала свободна вечер. Притежавала е собствен ключ. Върнала се към десет часа. Всичко било тихо. Помислила, че господарката ѝ вече си е легнала.

— Не е ли надникнала във всекидневната?

— Внесла е там писмата, пристигнали с вечерната поща, но не забелязала нищо необичайно — нищо повече от господата Фолкънър и Бейли. Знаете, че убиецът е скрил тялото много старателно зад завесите.

— Но не мислите ли, че това е твърде любопитно?

Тонът на Поаро бе много учтив и все пак в него се съдържаше нещо, което накара инспектора бързо да вдигне поглед.

— Не е искал да се разкрие престъплението, преди да има време да се укрие.

— Може би, може би — но продължете вашия разказ.

— Слугинята е излязла в пет часа. Лекарят, който е тук, определя времето на смъртта... приблизително... преди около четири или пет часа. Така е, докторе, нали?

Лекарят, който не обичаше да говори много, се задоволи само да кимне утвърдително.

— Сега е дванайсет без четвърт. Мисля, че часът на убийството може да бъде определен с доста голяма точност.

Инспекторът извади от джоба си смачкано листче.

— Намерихме го в джоба на роклята на убитата. Не бива да се боите, че ще го пипнете. По него няма отпечатащи от пръсти.

Поаро изглади листчето. На него бяха написани думи с дребни, педантични букви.

ЩЕ ДОЙДА ДА ТЕ ВИДЯ ТАЗИ ВЕЧЕР В СЕДЕМ
И ПОЛОВИНА.

ДЖ. Ф.

— Оставил е компрометиращ документ — коментира Поаро, като връщаше листчето.

— Той не е знаел, че тя го е сложила в джоба на роклята си — каза инспекторът. — Навярно е предполагал, че го е унищожила. Имаме доказателство, че той е бил грижлив човек. Пистолетът, с който

е била застреляна жената, намерихме под тялото — по него също няма отпечатъци от пръсти. Те са били изтрети много старателно с копринена кърпа.

— Откъде знаете, че кърпата е била копринена? — попита Поаро.

— Защото я намерихме — отвърна инспекторът тържествуващо. — Накрая, когато е дръпнал завесите, за да ги затвори, кърпата незабелязано е изпаднала от него.

Той показва голяма бяла копринена кърпа от добро качество. Не беше необходимо инспекторът да посочва с пръст надписа в средата ѝ. Той беше съвсем четлив. Поаро прочете името:

— Джон Фрейзър.

— Точно така — каза инспекторът. — Джон Фрейзър... инициалите му са Дж. Ф., написани на бележката. Знаем името на човека, когото трябва да търсим и щом научим нещо повече за убитата и открием нейни роднини, скоро ще открием верния път към него.

— Съмнявам се — отговори Поаро. — Но, *mon cher*, нещо ме кара да мисля, че този ваш Джон Фрейзър няма да бъде открит лесно. Той е странен човек — внимателен, понеже поставя името си на носните си кърпи и изтрива пистолета, с който е извършил престъплението — но в същото време и небрежен, тъй като изгубва кърпата си и не потърсва бележката, която може да го уличи.

— Бързал е, това е причината — каза инспекторът.

— Възможно е — каза Поаро. — Да, възможно е. Никой ли не го е видял да влиза в сградата?

— Хора влизат и излизат от нея по всяко време. Това са големи блокове. Предполагам, че никой от вас — и той се обърна към четиримата млади хор — не е видял някого да излиза от апартамента?

Пат поклати глава.

— Ние излязохме по-рано — около седем часа.

— Разбирам. — Инспекторът стана. Поаро го придружи до вратата.

— Като малка услуга, може ли да разгледам апартамента долу?

— Разбира се, мосю Поаро. Зная какво мислят за вас в нашето управление. Ще ви оставя ключа. Имам два. Апартаментът ще бъде празен. Слугинята отиде при свои близки — страхува се да остане сама.

— Благодаря ви — каза мосю Поаро. Той се върна обратно замислен.

— Не сте ли доволен, мосю Поаро? — попита го Джими.

— Не — отговори Поаро. — Не съм доволен. Донован го погледна с любопитство.

— Какво е това, което ви тревожи?

Поаро не отговори. Той остана мълчалив за минута-две, сякаш мислеше нещо намръщен, после направи внезапно нетърпеливо движение с раменете си.

— Ще ви кажа лека нощ, мадмоазел. Сигурно сте уморена. А имахте и много за готвене... нали?

Пат се разсмя:

— Правих само омлет. Не съм приготвяла вечеря Донован и Джими дойдоха и ни поканиха — ходихме в едно местенце в Сохо.

— И после несъмнено отидохте на театър?

— Да. Гледахме „Кафявите очи на Каролайн“.

— О! — възкликна Поаро. — Заглавието е трябва да бъде „Сините очи на мадмоазел“.

Той направи сантиментален жест и после отново пожела на Пат лека нощ, както и на Милдред, която щеше да остане за през нощта при Пат, защото Пат си призна откровено, че ще се побърка от страх, ако остане сама точно тази нощ.

Двамата младежи си тръгнаха с Поаро. Когато вратата се затвори, те се приготвиха да му кажат „довиждане“ още на площадката на долния етаж, но Поаро ги възпря.

— Млади приятели — рече той, — чухте ли как казах, че не съм доволен? *Eh bien*, вярно е — не съм доволен. Сега отивам да направя свои собствени проучвания. Елате с мен, ако желаете.

Те се съгласиха на драго сърце. Поаро ги поведе към долния апартамент. Извади ключа, който му беше дал инспекторът. Като отвори вратата, той не ги въведе в дневната, както бяха очаквали младежите. Вместо това се озоваха в кухнята. В малка ниша, която служеше за килер, имаше голям железен сандък. Поаро го отвори и като се преви надве, започна да рови в него с енергията на настървен териер.

Джими и Донован го гледаха с почуда.

Изведнъж Поаро се отдръпна от сандъка с радостен вик. В ръката си държеше високо едно малко затворено шише.

— *Voila!* — каза той. — Намерих каквото ми трябваше. — Подуши внимателно шишенцето. — Уви! Аз съм хремав... настинала ми е главата.

Донован взе от него шишенцето, за да го помирише и той, но не можа да усети никаква миризма. Махна запушалката и поднесе шишенцето към носа си, преди викът на Поаро да може да го възпре.

Донован политна изведнъж като подкосен. Поаро се хвърли напред, като успя да го подхване, преди Донован да се строполи на пода.

— Идиот! — извика той. — Що за идея! Да отпуши шишенцето толкова неразумно! Не забеляза ли той колко внимателно боравех с него? Мосю... Фолкънър... така ли се казвахте? Ще бъдете ли така добър да ми донесете малко бренди? Забелязах, че има гарафа във всекидневната.

Джими побърза да изпълни поръката, но като се върна, Донован беше приседнал и заяви, че вече се чувства добре. Наложил му се да изслуша кратка лекция от Поаро за необходимостта човек да бъде предпазлив, когато мирише вещества, за които предполага, че са отровни.

— Смятам да си вървя у дома — каза Донован и се приповдигна на разтрепераните си крака. — Стига да не ви трябва повече. Все още се чувствам малко разнебитен.

— Сигурно — съгласи се Поаро. — Най-добре е да си вървите. Мосю Фолкънър, останете тук още малко. Ще се върна след миг.

Той изпрати Донован до вратата и двамата излязоха навън. Останаха на стълбището да поговорят няколко минути. Когато Поаро най-сетне се върна в апартамента, намери Джими да се озърта във всекидневната стая с учудени очи.

— Е, мосю Поаро — каза той, — какво ще правим по-нататък?

— Нищо. Случаят е приключен.

— Какво?

— Вече зная всичко.

Джими го зяпна с почуда:

— Шишенцето, което намерихте?

— Да. Онова малко шишенце.

Джими поклати глава.

— Нищо не мога да разбера — каза той. — По една или друга причина долових, че сте недоволен от доказателствата срещу този Джон Фрейзър, който и да е той.

— Който и да е той — повтори тихо Поаро. — Ако изобщо съществува — защото много бих се учудил.

— Не ви разбирам.

— Той е само едно име... нищо повече... име, което е изписано грижливо върху носната кърпа!

— А бележката?

— Забелязахте, че тя е написана с печатни букви, нали? А защо? Ще ви кажа. Ръкописният почерк може да се разпознае, а писмо, написано на пишеща машина, се открива много по-лесно, отколкото можете да си представите — но ако истинският Джон Фрейзър е написал това писмо, тези две съображения не биха се отнасяли за него. Не, това писмо е написано нарочно и сложено в джоба на убитата жена, за да го намери полицията. Няма такова лице на име Джон Фрейзър.

Джими погледна Поаро с недоумение.

— Затова — продължи Поаро — аз се върнах на онова нещо, което ми направи впечатление най-напред. Чухте ме да казвам, че определени неща в една стая са винаги на едно и също място при дадени обстоятелства. И дадох три примера. Можех да спомена и четвърти — електрическият ключ, приятелю.

Джими все още го гледаше неразбиращо. Поаро продължи:

— Приятелят ви Донован не се е приближавал до прозореца — изцапал се е с кръв, когато е облегал ръката си на тази маса! Но аз веднага си зададох въпроса — защо я е опрял там? Какво е опипвал в тъмната стая той? Защото, помнете приятелю, че ключът за електрическото осветление е винаги на същото място — до вратата. Защо, когато той е дошъл в тази стая, не е напипал веднага ключа и не е запалил светлината? Това щеше да бъде най-нормалната му постъпка. Според думите му той се е опитвал да включи светлината в кухнята, но не успял. А когато опитах аз, ключът беше напълно в ред. Дали той не е искал да остане на тъмно? Ако светлината беше включена веднага, щяхте да видите, че сте влезли в чужд апартамент. И нямаше да бъде необходимо да влизате в тази стая.

— Накъде биете, мосю Поаро? Не ви разбирам. Какво имате предвид?

— Имам предвид ей това.

Поаро показва ключ от входна врата.

— Ключът от този апартамент?

— Не, *mon ami*, ключът от горния апартамент. Ключът на мадмоазел Патриша, който мосю Донован Бейли е измъкнал от чантата ѝ по някое време тази вечер.

— Но защо... защо?

— *Parbleu!* За да може да направи това, което е имал предвид — да се добере до този апартамент по напълно неподозрителен начин. Уверил се е преди това, че вратата на асансьорната шахта е отключена.

— Къде намерихте ключа?

Поаро се усмихна още по-широко:

— Намерих го преди малко там, където се надявах да бъде — в джоба на мосю Донован. Вижте, малкото шишенце, което се престорих, че намирам, беше уловка. Мосю Донован се хвана. И направи това, което знаех, че ще направи — отпуши го и смръкна. А в малкото шишенце имаше етилхлорид, много силно упойващо средство. То ми осигури един-два мига, които ми бяха нужни. Извадих от джоба две неща, за които знаех, че са там. Едното от тях е ключът, а другото...

Той млъкна и после продължи:

— Поставих под съмнение обяснението на инспектора защо тялото е скрито зад завесите. За да спечели време убиецът? Не, далеч не само това. Ето защо аз съсредоточих вниманието си върху едно нещо — пощата, приятелю. Вечерната поща, която идва в девет и половина или там някъде. Да речем, че убиецът не е намерил нещо, което очаква да намери, но което може да пристигне от пощата покъсно. Ясно е тогава, че той трябва се върне повторно. Но престъплението не бива да бъде открито от прислужницата, когато се прибере вкъщи, или пък полицията да блокира апартамента, затова той скрива трупа зад завесите. А нищо неподозиращата прислужница оставя писмата на масата както обикновено.

— Писмата?

— Да, писмата. — Поаро извади нещо от джоба си. — Това е вторият предмет, който взех от джоба на мосю Донован, когато той

беше в безсъзнание. — Показа на Джими адреса и името, написани на машина до мисис Ърнестин Грант. — Но искам да ви попитам нещо, мистър Фолкнър, преди да се заемем със съдържанието на това писмо. Обичате ли мадмоазел Патриша?

— Пат ми е много скъпа — но никога не съм мислил, че имам шанс при нея.

— Мислехте, че тя е увлечена по мосю Донован? Може да е държала на него — ала това е било още в началото, приятелю. От вас зависи дали тя ще забрави предишното си увлечение — бъдете до нея сега, когато ще има неприятности.

— Неприятности? — изрече рязко Джими.

— Да, неприятности. Ще направим всичко възможно да не намесваме името ѝ, но това ще бъде изключително трудно. Защото, знаете ли, тя е мотивът.

Той разкъса плика, който държеше в ръка. От него изпадна някакъв документ. Съпровождащото писмо от една адвокатска фирма беше кратко.

Уважаема госпожо,
Документът, който ни изпратихте, е валиден и фактът, че бракът ви е сключен в чужда страна, не го обезсилва по никакъв начин.

Искрено ваши и т.н.

Поаро разгъна приложения документ. Това беше брачно свидетелство между Донован Бейли и Ърнестин Грант, с дата отпреди осем години.

— О, Господи! — възкликна Джими. — Пат каза, че е получила писмо от тази жена, в което тя искала да се срещнат, но не е подозирала, че се отнася за нещо важно.

Поаро кимна.

— Донован е знаел — каза той — и е отишъл да види жена си тази вечер, преди да се качи горе — по силата на някаква странна ирония нещастната жена се е настанила в сградата, където живее нейната съперница — Донован я убива хладнокръвно, а после идва с вас на вечерното забавление. Жена му трябва да му е казала, че е

изпратила брачното свидетелство на адвокатите си и очаква отговора им. Несъмнено той се е опитал да я накара да повярва, че има нещо нередно с брака им.

— Той изглеждаше в много добро настроение през цялата вечер, мосю Поаро — каза Джими и потрепери. — Защо го оставихте да си отиде?

— Няма начин Донован да избяга — отговори сериозно Поаро. — Не бива да се безпокоите.

— Най-много се притеснявам за Пат — каза Джими. — Нали вие не вярвате... че тя наистина е била увлечена по Донован?

— *Mon ami*, това зависи от вас — отвърна деликатно Поаро. — От вас зависи дали тя ще обърне сърцето си към вас и ще забрави. Смятам, че това ще ви се удаде съвсем лесно!

[1] Азиатска момина сълза, „Семейно щастие“ — Б.пр. ↑

[2] Вижте! Ето това е любопитно! — Б.пр. ↑

[3] Стаята на прислугата (фр.) — Б.пр. ↑

ДВОЕН ГРЯХ

Отбих се в апартамента на приятеля ми Поаро и го намерих ужасно претрупан с работа. Интересът към него бе толкова нараснал, че всяка богата жена, която е забутала някъде своя огърлица или е изгубила любимото си котенце хукваше да дири услугите на великия Поаро. Дребният ми приятел беше чудата смесица между фламандска пестеливост и артистична страст. Той приемаше много случаи, които в действителност не представляваха особен интерес за него, но тогава върх вземаше първото от тези негови качества.

Поемаше и случаи срещу малко или направо никакво парично възнаграждение, когато го заинтригуваше самият проблем. В резултат на това, както вече казах, Поаро се чувстваше преуморен. Той сам признаваше това и аз сравнително лесно го убедих да дойде с мен на едноседмична почивка в известния курорт Ебърмът на южното крайбрежие.

Бяхме прекарали четири много приятни дни, когато Поаро дойде при мен с писмо в ръка.

— *Mon ami*, помните ли приятеля ми Джоузеф Аронс, театралния агент?

Беше ми нужно малко време, за да се сетя, но все пак кимнах утвърдително. Приятелите на Поаро са толкова много и така различни — от боклукчии до барони.

— *Eh bien*, Хейстингс, Джоузеф Аронс се намира в Чарлок Бей. Не е много добре и има един малък проблем, който, изглежда, го тревожи. Той ме моли да отида при него да го видя. Мисля, *mon ami*, че трябва да удовлетвори молбата му. Той е верен приятел, този добър Джоузеф Аронс, и ми е помагал много в миналото.

— Разбира се, щом смятате така — отвърнах аз. — Вярвам, че Чарлок Бей е хубаво място и май че никога не съм бил там.

— Тогава ще съчетаем полезното с приятното — каза Поаро. — Ще направите ли справка за влаковете?

— Вероятно ще се наложи да правим прехвърляне на едно-две места — отговорих с гримаса аз. — Знаете какви са тези провинциални линии. За да стигнеш от крайбрежието на Южен Девън до това на Северен Девън понякога ти трябва цял ден.

Но като направих справката, установих, че пътуването ни може да се осъществи само с една смяна в Ексетър. Бързах към Поаро с информацията, когато се случи да мина покрай туристическото бюро, където видях да пише:

Утре. Целодневна екскурзия с автобус до Чарлок Бей.
Тръгване в 8.30 сутринта. Маршрут през най-красивите места на Девън.

Попитах за някои подробности и се върнах в хотела, изпълнен с ентузиазъм. За нещастие обаче Поаро не сподели чувствата ми.

— Приятелю — рече ми той, — откъде е тази страст у вас към автобусите? Влакът е за предпочитане, нали? Гумите му не се пукат, с него не се случват и злополуки толкова често. Не те тормози течение. Прозорците могат да се затворят и вътре да не духа.

Аз намекнах деликатно, че тъкмо достъпът на свеж въздух ме привлича най-много в откритите моторни возила.

— А ако вали? Вашият английски климат е толкова променлив.

— Ако вали, отвореният автомобил има сгъваем покрив. А ако вали силно, екскурзията няма да се състои.

— А! — възкликна Поаро. — Да се надяваме тогава, че утре ще вали.

— Е, щом мислите така...

— Не, не, *top at it*, виждам, че с цялото си сърце желаете да отидем на това пътешествие. За щастие взел съм със себе си балтон и два шала. — Поаро въздъхна. — Но ще имаме ли достатъчно време в Чарлок Бей?

— Страхувам се, че ще се наложи да останем там за през нощта. В маршрута влиза обиколка на Дартмур. Ще обядваме в Манкхамптън. Пристигаме в Чарлок Бей към четири часа, автобусът потегля обратно в пет и пристига тук в десет часа.

— Така ли! — учуди се Поаро. — И има хора, които вършат това за удоволствие! На нас, разбира се, се полага намаление, след като няма да пътуваме обратно, нали?

— Не зная дали това е възможно.

— Ще настояваме.

— Хайде, Поаро, не бъдете стиснат. Знаете, че не сте толкова беден.

— Приятелю, въпросът не е в стиснатостта, а в принципа. Ако бях милионер, пак щях да платя само това, което е справедливо и правилно.

Ала точно както очаквах, този път Поаро беше обречен на провал. Господинът, който ни издаде билетите в туристическото бюро, беше спокоен и не се нервираше, но бе непреклонен. Той твърдеше, че трябва да се върнем с автобуса. Дори изтъкна, че трябва да заплатим допълнителна такса, задето искаме привилегията да останем в Чарлок Бей.

Сразен, Поаро плати исканата сума и напусна бюрото.

— Англичаните са лишени от усет за пари — промърмори той. — Забелязахте ли, Хейстингс, един млад човек, който плати пълната такса и не скри намерението си да остане в Манкхемптън?

— Не мисля, че съм го видял. Всъщност...

— Всъщност не отделяхте очи от онази симпатична млада жена, която взе съседното място № 5 до вашето. О! Да, приятелю, видях ви. И тъкмо когато се гласях да взема места 13 и 14, които са в средата и добре закътани, вие грубо се провряхте напред и казахте, че места 3 и 4 са по-подходящи.

— Наистина, Поаро — казах аз, целият пламнал.

— Червеникавокестенявите коси — те винаги са ви привличали!

— Във всеки случай ако трябваше да избирам кого да гледам, винаги щях да предпочета нея, отколкото онзи странен младеж.

— Зависи от гледната точка. За мен беше интересен тъкмо младежът.

Нещо доста знаменателно в тона на Поаро ме накара да погледна бързо към него.

— Защо? — попитах аз. — Какво имате предвид?

— О, не се вълнувайте. Да кажем това, че се опитва да си пусне мустаци, а резултатът е плачевен. — И Поаро погали собствените си

великолепни мустаци изключително нежно. — Това е изкуство — промърмори той, — пускането на мустаци! Съчувствам на всички, които се пробват в него.

Винаги е трудно да узнаеш кога Поаро е сериозен и кога просто се забавлява за чужда сметка. Реших, че е най-безопасно да не казвам нищо повече.

Утрото на другия ден беше ясно и слънчево. Великолепен ден! Поаро обаче не смяташе да рискува. Той носеше вълнена жилетка, мушама, солиден балтон и два шала в добавка към най-плътния си костюм. Глътна две таблетки „антигрипал“, преди да тръгне, и се запаси с още.

Взехме за из път малки куфари. Хубавото момиче, което бяхме забелязали предишния ден, също носеше малък куфар, както и младежът, за когото разбрах, че е спечелил симпатиите на Поаро. Друг багаж нямаше. Шофьорът прибра четирите куфара, след което заехме местата си.

Поаро доста злонамерено, според мен, ми предостави външното място, понеже „съм имал мания за свеж въздух“, и зае вътрешното място — до нашата хубава съседка. Скоро обаче той се поправи. Мъжът на № 6 беше шумен, склонен към закачки и буен, затова Поаро помоли тихичко девойката, ако желае, да смени мястото си с неговото. Тя охотно се съгласи, смяната стана и скоро ние тримата поведохме весел разговор.

Тя очевидно беше съвсем млада, на не повече от деветнадесет години, и наивна като дете. Скоро ни довери причината за пътуването си. Отиваше по работа на леля си, която имала много интересен антикварен магазин в Ебърмът.

Тази леля изпаднала в много тежко материално положение след смъртта на баща си и използвала малкото си средства и покъщнина от хубави предмети, които наследила от него, с които да започне бизнес. Началото било успешно и скоро си създавала добро име в търговията. Племенницата ѝ, Мери Дюрант, отишла да живее при леля си и да учи бизнес и била много щастлива от новата си професия — предпочитала я много повече от това да бъде детска гувернантка или компаньонка на млади момичета.

Поаро кимна с интерес и одобрение на думите ѝ.

— Мадмоазел също ще успее, сигурен съм — отбеляза галантно той. — Но ще си позволя да ви дам един малък съвет. Не бъдете толкова доверлива, мадмоазел. На всяка крачка се срещат крадци и вагабонти, дори в този наш автобус. Винаги си отваряйте очите на четири, бъдете винаги нащрек!

Тя го слушаше с отворена уста и той кимна премъдро.

— Ами да, така е — продължи Поаро. — Кой може да бъде сигурен? Дори аз, който говоря с вас така приятно, може да се окажа злосторник от най-долнопробно естество.

И той смигна по-силно от обикновено пред учудения ѝ поглед.

Спряхме за обяд в Манкхемптън и след няколко думи със сервитьора Поаро успя да ни осигури малка маса за трима, близо до прозореца. Навън, в голям вътрешен двор, бяха паркирани двайсетина открити автобуса, пристигнали тук от цялата страна. Ресторантът на хотела беше пълен и вътре беше доста шумно.

— Тук ще се преизпълним с екскурзиантски дух — забелязах аз с гримаса.

Мери Дюрант се съгласи с мен.

— Напоследък Ебърмът става непоносим през летните месеци — каза тя. — Леля ми твърди, че преди е бил съвсем различен. Сега не можеш, казва тя, да вървиш по тротоарите от хора.

— Но за бизнеса е добре, мадмоазел.

— За нашия специално не особено. Ние продаваме само редки вещи, ценни неща. Не се занимаваме с разни стари боклуци. Леля ми има клиенти в цяла Англия. Ако им трябва маса или стол от определен период, или порцеланов предмет, те пишат на леля ми и след време тя им ги изпраща. Така е и в този случай.

Проявихме интерес и девойката ни обясни подробно всичко. Някакъв американски джентълмен, мистър Дж. Бейкър Уд, бил колекционер на миниатюри. На пазара се появила много ценна колекция от миниатюри и мис Елизабет Пен — лелята на Мери — ги купила. Тя писала на мистър Уд, описала миниатюрите и назовала цената. Той отговорил, изразявайки съгласието си да купи колекцията, както му била представена, и молейки някой да му донесе редките предмети, за да ги види — той бил отседнал в Чарлок Бей. Лелята изпращала мис Дюрант като представител на фирмата.

— Миниатюрите са прекрасни, разбира се — продължи тя. — Но не мога да си представя някой да плати толкова пари за тях. Петстотин лири! Колко много пари са това! Правени са от Козуей. Правилно ли се изразих? Така съм объркана в тези неща.

Поаро се усмихна:

— Вие нямате още опит, така ли, мадмоазел?

— Липсват ми познания — потвърди Мери с тъга. — Нас, младите, никой не ни е учил за старинните неща. Има много да наваксам.

Тя въздъхна. После изведнъж видях как тя почти зяпна от почуда. Тя седеше с лице към прозореца и погледът ѝ беше насочен към вътрешния двор. Девојката бързо изрече нещо, скочи от стола си и се втурна навън от салона. Върна се след малко, задъхана и с извинение на уста.

— Така съжалявам, задето побягнах така. Но ми се стори, че видях някакъв мъж да взема куфара ми от автобуса. Втурнах се след него, но се разбра, че куфарът е негов. Той е почти същият като моя. Така глупаво се почувствах! Излезе, че обвинявам този човек в кражба.

Разсмя се при тази своя мисъл.

Поаро обаче не се разсмя.

— Как изглеждаше този мъж, мадмоазел? Опишете ми го, моля!

— Беше с кафяв костюм. Слаб и висок млад човек с много особени мустаци.

— Аха — досети се Поаро. — Нашият приятел от вчера, Хейстингс. Познавате ли го, мадмоазел? Виждали ли сте го преди?

— Не, никога. Защо?

— Нищо. Просто е много странно, нищо повече.

Той отново потъна в мълчание и не взе повече участие в разговора, докато нещо, казано от Мери Дюрант, не привлече вниманието му.

— Какво казахте, мадмоазел?

— Казах, че на връщане трябва да внимавам за „злосторници“, както ги наричате вие. Очаквам мистър Уд да плати в брой. Ако нося петстотин лири в банкноти, сигурно ще бъда добра плячка за някой злосторник.

Тя се изсмя, но Поаро пак остана сериозен. Вместо това той я запита в кой хотел смята да отседне в Чарлок Бей.

— В „Анкър“. Той е малък и не е скъп, но е съвсем приличен.

— Така значи — откликна Поаро. — В хотел „Анкър“. Точно там Хейстингс смята да отседнем и ние. Колко странно!

И той ми намигна.

— Дълго ли ще стоите в Чарлок Бей? — попита Мери.

— Само една нощ. Имам работа там. Сигурен съм, че не можете да се досетите каква е професията ми, мадмоазел?

Видях как Мери обмисля няколко отговора, а после ги отхвърля — може би поради известна предпазливост. Накрая тя се престраши и каза, че според нея Поаро е илюзионист. Отговорът ѝ му се стори много забавен.

— О! Каква чудесна идея! Мислите, че вадя зайци от цилиндъра си? Не, мадмоазел. Аз съм обратното на илюзионист. Защото илюзионистът прави така, че нещата да изчезват. А аз, напротив, правя така, че нещата, които са изчезнали, да се появят отново. — Наведе се напред артистично, за да придаде на думите си по-силен ефект. — Тайна е, мадмоазел, но на вас ще кажа — аз съм детектив!

Облегна се пак назад на стола си, доволен от ефекта, който бе създал. Мери Дюрант го гледеше очарована. Но по-нататъшният разговор бе прекъснат, защото клаксоните отвън възвестиха, че „пътните чудовища“ са готови да продължат.

Когато излязохме заедно от салона, аз споделих с Поаро колко очарователна е нашата познайница от обема. Поаро се съгласи с мен:

— Да, очарователна е. Но не е ли и малко глуповата?

— Глуповата, а?

— Не се палете. Едно момиче може да е красиво, да има червеникавокестенява коса и въпреки това да си е глуповата. Най-голямата глупост е да посветиш двама непознати в това, което ти предстои да вършиш.

— Е, може би е разбрала, че сме порядъчни хора.

— Това, което казвате, е също доста глупаво, приятелю. Всеки, който познава добре работата си, естествено ще изглежда порядъчен. А малката каза, че трябва да внимава, когато ѝ дадат петстотин лири в брой. Но дори и сега тя има петстотин лири у себе си.

— В миниатюри.

— Точно така. В миниатюри. А между едното и другото няма голяма разлика, *top atî*.

— Нали никой не знае за това, освен нас?

— И сервитьорът, и хората от съседната маса са чули. Несъмнено също няколко души от Ебърмът! Мадмоазел Дюрант е очарователна, но ако аз бях на мястото на леля й, мис Елизабет Пен, първо щях да науча новата си помощница на ум и разум. — Млъкна, а после продължи с различен тон: — Знаете, приятелю, че да се вземе куфар от такъв автобус, когато всички сме на обед, е най-лесното нещо на света.

— О, хайде, Поаро, все някой ще забележи.

— И какво ще видят? Един човек си взема багажа. При това го направи пред всички, съвсем открито, така че никой няма и да помисли да се намесва.

— Искате да кажете... Поаро, да не би... Но този човек с кафявия костюм — нали е взел собствения си куфар?

Поаро се намръщи:

— Така изглежда. И въпреки това е странно, Хейстингс, че той не е взел куфара си по-рано, когато пристигна автобусът. Вие видяхте, че той не обядва тук.

— Ако мис Дюрант не беше седнала срещу прозореца, тя нямаше да го види — изрекох бавно аз.

— Но тъй като е взел собствения си куфар, това няма никакво значение — отбеляза Поаро. — По-добре да забравим за него, *mon ami*.

Въпреки това, когато заехме отново местата си и автобусът се понесе напред, той се възползва от възможността да изнесе пред Мери Дюрант още една лекция за опасностите на недискретността, която тя изслуша кротко, но определено с чувството, че всичко е някаква шега.

Пристигнахме в Чарлок Бей в четири часа и имахме щастието да си наемем стаи в хотел „Анкър“ — очарователна старовремска странноприемница в една странична уличка.

Поаро току-що беше разопаковал някои необходими вещи и мажеше с помада мустаците си, подготвяйки се за посещението си при Джоузеф Аронс, когато на вратата се почука отчаяно. Аз извиках „Влез!“ и за мое пълно изумление пред нас изникна Мери Дюрант с преbledняло лице и едри сълзи в очите.

— Моля ви да ме извините... но... но се случи нещо ужасно. Вие нали казахте, че сте детектив? — обърна се тя към Поаро.

— Какво се е случило, мадмоазел?

— Отворих куфара си. Миниатюрите бяха в куриерско куфарче от крокодилска кожа — заключено, разбира се. А сега вижте!

Тя подаде малко квадратно куфарче от крокодилска кожа. Капакът му висеше отворен. Поаро го пое от ръцете ѝ. Ключалката беше насилена; трябва да е била употребена значителна сила — следите по нея бяха съвсем явни. Поаро разгледа куфарчето, кимна и го върна на госпожицата.

— Миниатюрите? — попита той, макар и двамата да знаехме отговора твърде добре.

— Няма ги. Откраднати са. О, какво ще правя сега?

— Не скърбете — утеших я аз. — Приятелят ми е Еркюл Поаро. Сигурно сте чували за него. Ако някой успее да ви върне миниатюрите, това е той.

— Мосю Поаро! Великият мосю Поаро!

Поаро беше достатъчно суетен, за да се зарадва на явната почтителност, проличала в гласа ѝ.

— Да, мое дете — каза той. — Това съм аз, самият Еркюл Поаро. И можете спокойно да оставите нещата в мои ръце. Ще направя всичко, което е възможно. Но се страхувам, много се страхувам, че ще бъде късно. Кажете ми — беше ли ключалката на куфара ви също насилена?

Тя поклати глава.

— Дайте да проверя, моля.

Отидохме заедно в нейната стая и Поаро разгледа много внимателно ключалката на куфара. Тя несъмнено беше отворена с ключ.

— Работата е проста. Тези ключалки за куфари са всички от един и същ модел. *Eh bien*, трябва да позвъним на полицията, а също така да влезем във връзка с мистър Бейкър Уд колкото може по-скоро. Сам ще се погрижи за това.

Излязох с него и попитах какво имаше предвид, когато каза, че е твърде късно, за да се направи нещо.

— *Mon cher*, аз казах днес, че съм противоположност на илюзионист, че мога да накарам изчезналите неща да се появят... Но да предположим, че някой е бил преди мен там, където е трябвало. Не разбирате ли? Ще разберете след малко.

Той изчезна в една телефонна будка. След пет минути излезе оттам с много сериозен израз на лицето.

— Стана така, както се опасявах. Някаква дама посетила мистър Уд с миниатюрите преди половин час. Тя се представила от името на мис Елизабет Пен. Той се възхитил от миниатюрите и платил веднага за тях.

— Преди половин час? Преди да пристигнем тук?

Поаро се усмихна доста загадъчно.

— Тези автобуси са наистина бързи, но един бърз автомобил, да кажем от Манкхемптън, може да пристигне тук най-малко цял час преди тях.

— Какво ще правим сега?

— Добрият Хейстингс — винаги е толкова практичен. Ще уведоим полицията, ще направим всичко, за да помогнем на мис Дюрант и — да, мисля, че е неотложно — ще поговорим с мистър Бейкър Уд.

Осъществихме тази програма. Клетата Мери Дюрант беше ужасно разстроена, боеше се, че леля й ще я обвини, защото е изгубила миниатюрите.

— Което тя вероятно ще направи — отбеляза Поаро, когато се упътихме към хотел „Сийсайд“, където беше отседнал мистър Уд. — И с пълно право. Как може да остави ценни предмети за петстотин лири в куфара си и да отиде на обед! Но независимо от всичко, *top at it*, около този случай има едно-две любопитни неща. Това куриерско куфарче например — защо е трябвало да бъде насилено?

— За да се откраднат миниатюрите.

— Това не е ли чиста глупост? Да допуснем, че нашият крадец се занимава с багажа по обедно време под предлог, че иска да вземе своя куфар. Сигурно е много по-лесно да отвориш куфара, да прехвърлиш куриерското куфарче, без да го отваряш, в своя куфар и да офейкаш, вместо да хабиш време да насилваш ключалката.

— Трябвало да се увери, че миниатюрите са вътре.

Видът на Поаро не издаваше особена убеденост, но тъй като вече ни въвеждаха в апартамента на мистър Уд, нямахме време за повече разговори по въпроса.

Мистър Бейкър Уд не ми хареса още от пръв поглед.

Той беше едър и грубоват мъж, прекалено наконтен и с голям брилянтен пръстен. Поведението му беше шумно и арогантно.

Разбира се, той не установил нищо подозрително. На какво основание? Жената каза, че миниатюрите са у нея. При това много хубави екземпляри! Записал ли е номерата на банкнотите? Не, не е. И кой е впрочем мистър... ъ-ъ-ъ... Поаро, за да идва да му задава такива въпроси?

— Няма да ви питам нищо повече, мосю, с изключение на едно нещо. Описанието на жената, която ви посети. Беше ли тя млада и хубава?

— Не, сър, не беше. Определено. Беше висока жена на средна възраст, с прошарена коса, лице, покрито с петна, и наболи мустачки. Като русалка ли? Ами, и таз добра!

— Поаро! — извиках аз, като се разделихме с мистър Уд. — Мустачки. Чухте ли добре?

— Имам си собствени уши, благодаря, Хейстингс!

— Но какъв крайно противен тип.

— Няма изискани маниери, това е вярно.

— Така или иначе, трябва да заловим крадеца — забелязах аз. — Можем да го идентифицираме.

— Вие сте страшно наивен, Хейстингс. Не знаете ли, че съществува нещо, наречено „алиби“?

— Смятате, че той има алиби?

Поаро неочаквано отвърна:

— Искрено се надявам да е така.

— Бедата с вас е — казах аз, — че винаги предпочитате трудните неща.

— Много правилно, *top at it*. Аз не обичам — как го казвате вие — да си трая!

Пророчеството на Поаро напълно се оправда. Нашият спътник от екскурзията с кафявия костюм се оказа някой си мистър Нортън Кейн. Той отишъл направо в хотел „Джордж“ в Манкхамптън и останал там следобеда. Единствената улика срещу него беше тази на мис Дюрант, която беше заявила, че го е видяла да си взема багажа от автобуса, когато бяхме на обед.

— А това само по себе си не е нещо подозрително — заключи замислено Поаро.

След тази забележка той потъна в мълчание и отказа да разисква с мен повече този случай, а когато настоях, ми обясни, че се е отдал на размисъл за мустаците по принцип и че аз също трябвало да помисля по въпроса.

Открих обаче, че той бе питал Джоузеф Аронс — с когото прекара вечерта — за всички възможни подробности около мистър Бейкър Уд. Тъй като и двамата бяха в един и същ хотел, имаше вероятност да се съберат още някои трошици информация. Но това, което Поаро научи, го запази за себе си.

След няколко разговора с полицията Мери Дюрант се върна в Ебърмът с един ранен сутрешен влак. Обядвахме с Джоузеф Аронс и след това Поаро ме извести, че е разрешил проблемите на театралния агент задоволително и че можем да се върнем в Ебърмът, когато пожелаем.

— Но не по шосе, *mon ami*, този път ще пътуваме с железницата.

— Страхувате се да не ви оберат джоба или пък да не би да срещнете друга дама в затруднение? — попитах го аз.

— И двете неща, Хейстингс, могат да ми се случат и във влака. Не, истината е, че бързам да се върна в Ебърмът час по-скоро, защото искам да продължа с нашия случай.

— Нашият случай?

— Но да, приятелю. Мадмоазел Дюрант ме помоли да ѝ помогна. От това, че работата сега е в ръцете на полицията, не следва, че съм свободен от ангажиментите си. Дойдох тук по задължение към един стар приятел, но никога няма да чуете да се говори, че Еркюл Поаро е изоставил непознат човек в беда! — И той се изпъчи гордо.

— Мисля, че вие бяхте заинтересуван още преди това — хитро подхвърлих аз. — В бюрото за автобуси, когато за пръв път зърнахте онзи младеж, макар че не зная какво привлече вниманието ви тогава.

— Не знаете ли, Хейстингс? А трябва. Е, това ще остане моя малка тайна.

Преди да заминем, разменихме няколко думи с полицейския инспектор, натоварен със случая. Той беше разпитал мистър Нортън Кейн и разказа на Поаро под секрет, че маниерите на младежа никак не му харесали. Мистър Кейн се държал нахално, отричал и си противоречал.

— Но как точно е направил номера, не можах да разбера — призна той. — Би могъл да предаде „нещото“ на съучастник, който веднага е отпрашил с бърза кола. Но това е само теория. Трябва да намерим колата и съучастника и да го притиснем до стената.

Поаро кимна замислено.

— Смятате ли, че точно така е извършено престъплението? — попитах Поаро, когато се настанихме във влака.

— Не, приятелю, не е било извършено така. Много по-хитро от това.

— Няма ли да ми кажете?

— Още не. Знаете моята слабост — обичам да пазя малките си тайни до самия край.

— А краят скоро ли ще настъпи?

— Много скоро.

Пристигнахме в Ебърмът малко след шест и Поаро насочи веднага таксито към магазина, който носеше името „Елизабет Пен“. Той беше затворен, но Поаро позвъни и на вратата веднага се появи Мери, като изрази почудата и радостта си, че ни вижда така ненадейно.

— Моля влезте да ви запозная с леля ми — каза тя.

Поведе ни към една задна стаичка. Посрещна ни възрастна дама; тя имаше бяла коса и сама приличаше на миниатюра с розовобялата си кожа и сините си очи. На доста превитите си рамене беше наметнала пелерина с безценна старинна дантела.

— Това ли е великият мосю Поаро? — попита тя с нисък, приятен глас. — Мери ми разказа за вас. Просто не можех да повярвам. Сигурно ще ни помогнете в нашата беда. Ще ни посъветвате ли какво да направим?

Поаро я изгледа за миг и сетне се поклони.

— Мадмоазел Пен, правите прекрасно впечатление. Но трябва наистина да си пуснете мустаци.

Мис Пен изпъшка и отстъпи назад.

— Вчера сте отсъствали от работа, нали? — продължи Поаро.

— Бях тук сутринта. По-късно ме заболя главата и се прибрах вкъщи.

— Не вкъщи, мадмоазел. Защото вашето главоболие се нуждаеше от промяна на въздуха, нали? А вярвам, че въздухът на Чарлок Бей е много лековит, нали?

Поаро сграбчи ръката ми и ме дръпна към вратата. Там спря и заговори през рамо:

— Разбирате, че зная всичко. Трябва да се сложи край на този малък... фарс.

В тона му имаше заплаха. С ужасно преbledняло лице мис Пен кимна безмълвно. Поаро се обърна към момичето.

— Мадмоазел — каза тихо той, — вие сте млада и чаровна. Но участието ви в подобни малки измами ще доведе до това да похабите младостта и чара си зад затворническите стени... А аз, Еркюл Поаро, ви казвам, че ще бъде много жалко, ако стане така.

Сетне излезе на улицата и аз го последвах смутен.

— От самото начало, *mon ami*, се заинтересувах от този случай. Когато младият мъж си взе билет само до Манкхемптън, видях веднага, че вниманието на момичето е приковано към него. Защо такъв интерес? Той не е от тези, които карат жените да се заяпват по тях. Като потеглихме с автобуса, имах чувството, че нещо ще се случи. Кой видя младежа да рови из багажа? Единствено мадмоазел. Спомнете си, че тя избра това място — мястото срещу прозореца, — изключително необичаен избор за жена. А после тя идва при нас с разказа си за кражбата — разбитата ключалка на куриерското куфарче, което е лишено от здрав разум, както ви казах по-рано. И какъв е резултатът от всичко това? Мистър Бейкър Уд плаща добри пари за откраднати предмети. Миниатюрите ще бъдат върнати на мис Пен. Тя ще ги продаде отново и ще получи от продажбите хиляда лири вместо петстотин. Направих дискретни запитвания и научих, че бизнесът ѝ е в тежко състояние. Явно лелята и племенницата действат заедно в тези удари.

— Значи никога не сте подозирали Нортън Кейн.

— *Mon ami!* С тези мустаци? Престъпникът или е гладко обръснат или има прилични мустаци, които могат да бъдат махнати, когато той пожелае. Но каква възможност за хитрата мис Пен — съсухрена възрастна дама с розовобяло лице, каквато я видяхме. Ако тя държи тялото си изправено, носи големи ботуши, промени лицето си с няколко грозни петна и — най-важното — добави няколко косъмчета на горната си устна... Тогава какво ще се получи? Мъжествена жена, казва мистър Уд, а ние казваме веднага „маскиран мъж“.

— Наистина ли е ходила вчера в Чарлок?

— Сто на сто. Влакът, както навярно си спомняте, че ми казахте, тръгва оттук в одинайсет и пристига в Чарлок Бей в два часа. Обратният влак е още по-бърз — този, с който си дойдохме ние. Той тръгва от Чарлок в четири и пет и пристига тук в шест и петнайсет. Естествено миниатюрите не са били изобщо в куриерското куфарче. Ключалката на куфарчето е била артистично насилена, преди да бъдат опаковани миниатюрите. Мадмоазел Мери е трябвало само да намери две жертви, които да поддадат на нейния чар. Но една от жертвите всъщност не е такава — а Еркюл Поаро!

Изводът му не ми допадна. Побързах да кажа:

— Значи сте ме излъгали, когато заявихте, че помагате на непознат човек? Точно така постъпихте!

— Никога не ви мамя, Хейстингс. Само ви давам възможност сам да се заблудите. Имах предвид мистър Бейкър Уд — чужденец по тези места. — Лицето на Поаро помръкна. — О! Като си помисля за това нахалство, за несправедливо високата такса — да ти искат същата сума само за отиване до Чарлок, колкото и за отиване и връщане! Кръвта ми кипва в защита на чужденците! Мистър Бейкър Уд не е приятен човек, не е дори симпатичен. Но е турист! А ние, туристите, Хейстингс, трябва да се подкрепяме. Аз съм изцяло на страната на туристите!

СМЪРТ В МАРКЕТ БЕЙСИНГ

— Все пак няма нищо по-хубаво от провинцията — каза инспектор Джап, вдишвайки дълбоко през носа и издишвайки през устата по най-красноречив начин.

Поаро и аз приветствахме сърдечно това негово чувство. Идеята на инспектора от Скотланд Ярд беше всички да отидем за уикенда в градчето Маркет Бейсинг. Извън служебните си задължения Джап беше запален ботаник и можеше да говори надълго и широко дори за най-незначителните цветя, като сипеше невероятно дълги латински названия (произнасяни малко особено), при това със значително по-голям ентузиазъм от този, който посвещавахе на случаите си в Скотланд Ярд.

— Никой не ни познава и ние не познаваме никого — обясняваше ни Джап. — В това е цялото очарование.

Нещата обаче не стояха точно така, защото местният полицай беше прехвърлен тук от едно недалечно село, където случай на отравяне с арсеник беше станал причината да се запознае с инспектора. Когато полицаят разпозна великия човек, това само подсили самолюбието на Джап и ние всички седнахме да закусваме в селския хан в най-добро разположение на духа — беше неделя сутринта и слънцето грееше весело, а на прозореца стърчаха филизите на орловите нокти. Беконът и яйцата бяха прекрасни, кафето не толкова добро, но поносимо и достатъчно топло.

— Това е животът! — възкликна Джап. — Когато се пенсионирам, ще си купя някое местенце в провинцията. Далеч от престъпленията!

— *Le crime, il est partout*^[1] — отбеляза Поаро, като си взе солидна филия хляб и се намръщи на едно врабче, което се крепеше нахално на прозоречния перваз.

Аз издекламирах с безгрижен глас:

*Зайчето е много сладко,
но не слуша мама, татко
и не мога да ви кажа
кой от тях ще го накаже.*

— Боже — промълви Джап и се изтегна назад на стола си, — сигурен съм, че ще мога да изям още едно яйце и едно-две резенчета бекон. Какво ще кажете, капитане?

— Подкрепям предложението — отговорих весело. — А вие, Поаро?

Приятелят ми поклати глава.

— Човек не трябва да пълни толкова стомаха си, че мозъкът му да откаже да действа — забеляза той.

— Аз ще рискувам да си напълня малко повече стомаха — разсмя се Джап. — Имам голям стомах; е, виждам, че и вие, мосю Поаро, не сте се изоставили. Ей, мис, два пъти яйца с бекон!

В този миг обаче една внушителна фигура застана на прага. Това беше полицаят Полард.

— Надявам се, ще ме извините, задето безпокоя инспектора, господо, но много се нуждая от неговия съвет.

— Аз съм в почивка — побърза да каже Джап. — Никаква работа не ме интересува. Какъв е впрочем случаят?

— Господинът от Лий Хаус... се е застрелял... в главата.

— Да-а-а, такива са те — каза прозаично Джап. — Заради дълг или жена, предполагам. Съжалявам, но не мога да ви помогна, Полард.

— Работата е там — продължи Полард, — че той не би могъл да се застреля сам. Така поне твърди доктор Джайлс.

Джап остави чашата си на масата.

— Не е могъл да се самоубие? Какво искате да кажете?

— Това твърди докторът — повтори Полард. — Казва, че е абсолютно невъзможно. Просто недоумява — вратата била заключена отвътре, прозорците — затворени, ала въпреки това той твърди, че човекът не може да се е самоубил.

Това реши въпроса. Допълнителните порции бекон и яйца бяха отказани и след няколко минути вече крачехме с най-голяма бързина

към Лий Хаус, като през това време Джап разпитваше нетърпеливо полицаия.

Името на загиналия бе Уолтър Продъроу; мъж на средна възраст и нещо като отшелник. Дошъл преди осем години в Маркет Бейсинг и наел Лий Хаус — занемарена стара къща, която бързо се рушала. Той се приютил в единия ъгъл, като за нуждите му се грижела икономка, която довел със себе си. Нейното име било мис Клег — много достопочтена жена, ползваща се с голямо уважение в селото. Съвсем наскоро мистър Продъроу приел гости — някои си мистър и мисис Паркър от Лондон. Тази сутрин, като не получила отговор от господаря си, когато отишла да го събуди и като намерила вратата заключена, мис Клег се разтревожила и позвънила по телефона в полицията и на доктора. Полицаят Полард и доктор Джайлс пристигнали едновременно. С общи усилия те успели да счупят дъбовата врата на спалнята на мистър Продъроу. Той лежал на пода, прострелян в главата, и стискал пистолета в дясната си ръка. Приличало на типично самоубийство. След като прегледал трупа обаче доктор Джайлс бил доста объркан; накрая дръпнал полицаия настрана и споделил с него повода за смущението си, а Полард тутакси си спомнил за Джап. Оставил лекаря да пази и побързал надолу към хана.

Когато полицаят привърши разказа си, ние вече пристигахме в Лий Хаус — голяма, занемарена къща, обградена от запусната, потънала в бурени градина. Входната врата беше отворена и ние веднага влязохме в преддверието, а оттам — в малка столова в съседство с кухнята, където влязохме, ориентирайки се по гласовете. В тази стая имаше четирима души — крещящо облечен мъж с лукаво лице, който ми стана несимпатичен още щом го видях; жена от почти същата категория, но хубава, макар в грубоват смисъл на думата; друга жена, облечена в спретнати черни дрехи, която стоеше малко настрана от останалите и за която реших, че е икономката; и накрая един висок мъж, с костюм от туид, с умно, интелигентно лице, който явно владееше положението.

— Доктор Джайлс — обърна се към него полицаят, — това са криминалният инспектор Джап от Скотланд Ярд и двамата му приятели.

Лекарят ни поздрави и ни запозна с мистър и мисис Паркър. После се качихме на горния етаж. Полард, подчинявайки се на знак от

Джап, остана долу, сякаш за да пази домакинството. Доктор Джайлс ни поведе по един коридор на горния етаж. В дъното му зееше отворена една врата, от чиито панти висяха трески, а самата врата беше просната на пода вътре в стаята.

Влязохме в стаята. Тялото още лежеше на пода. Мистър Продъроу беше наистина човек на средна възраст, с брада и с прошарена коса на слепоочията. Джап коленичи до трупа.

— Защо не го оставихте така, както сте го намерили? — измърмори той.

Лекарят повдигна рамене.

— Помислихме, че е ясен случай на самоубийство — отвърна лекарят.

— Хм! Куршумът е влязъл в главата зад лявото ухо — констатира Джап.

— Точно така — потвърди лекарят. — Напълно невъзможно е да се е гръмнал сам. Трябвало е да извие ръката си около главата, което не е възможно.

— И въпреки всичко го намерихте да стиска пистолета? Впрочем къде е той?

Лекарят кимна към масата.

— Той не стискаше пистолета — добави той. — Беше в ръката му, но пръстите не го стискаха.

— Поставен е след това — каза Джап, — няма съмнение. — Той разглеждаше оръжието. — Изстрелян е един патрон. Ще го изследваме за отпечатъци от пръсти, но се съмнявам, че ще намерим други, освен вашите, доктор Джайлс. От колко време е мъртъв той?

— Убит е снощи. Не мога да определя точния час, както правят това онези невероятни лекари в криминалните романи. Грубо може да се каже, че е мъртъв от дванайсет часа.

До този момент Поаро беше останал напълно безучастен. Стоеше до мен, гледаше как работи Джап и слушаше въпросите му. Само от време на време поддушваше въздуха много внимателно и като че ли недоумяваше. Аз също подуших, но не можах да открива нищо необичайно. Въздухът изглеждаше идеално чист и лишен от миризма, но въпреки това сегиз-тогиз Поаро продължаваше да души със съмнение, сякаш чувствителният му нос откриваше нещо, което моят пропускаше.

Когато най-сетне Джап се отстрани от тялото, Поаро коленичи до него. Той обаче не прояви интерес към раната. Отпърво помислих, че той разглежда пръстите на ръката, която е държала пистолета, но след миг видях, че го интересува носната кърпа, пъхната в единия ръкав на сако. Мистър Продъроу беше облечен с тъмносиво сако. После Поаро се изправи, но погледът му, в който като че ли прочетох учудване, все още бе отправен към носната кърпа.

Джап го извика на помощ, за да вдигнат вратата. Веднага се възползвах от тази възможност и също коленичих, измъкнах кърпата от ръкава и щателно я разгледах. Тя беше най-обикновена носна кърпа от бяла батиста; на нея нямаше никакъв знак или петно. Върнах я на мястото ѝ, поклатих глава и признах пред себе си, че съм напълно объркан.

Другите бяха вдигнали вратата. Разбрах, че търсят ключа. Но търсеха напразно.

— Това решава въпроса — каза Джап. — Прозорецът е затворен, със спуснат райбер. Убиецът е излязъл през вратата, заключил я е и е взел ключа със себе си. Той е сметнал, че ще решим следното — жертвата се е заключила в стаята и се е застреляла, а отсъствието на ключа няма да бъде забелязано. Съгласен ли сте, мосю Поаро?

— Да, съгласен съм; но щеше да бъде много по-просто и по-добре да пъхне ключа обратно в стаята под вратата. Тогава щеше да изглежда, че ключът е паднал от ключалката.

— Е, не може да очаквате всички да имат вашите превъзходни идеи. От вас би станал превъзходен престъпник. Някакви забележки, мосю Поаро?

Стори ми се, че Поаро малко се обърка. Той се огледа наоколо и отбеляза кротко и почти с извинителен тон:

— Този господин е пушил много.

Забележката на Поаро беше съвсем вярна — решетката на камината беше пълна с угарки, също и пепелникът, който стоеше на малка масичка до креслото.

— Снощи трябва да е изпушил около двайсет цигари — каза Джап. Наведе се и разгледа внимателно решетката на камината, после прехвърли вниманието си върху пепелника. — Всичките са от един и същи вид — обяви той — и са пушени от един и същи човек. — Няма нищо особено, мосю Поаро.

— Аз не казвам, че има — измърмори приятелят ми.

— Ха — извика ненадейно Джап, — какво е това? — Той се спусна към нещо ярко и блестящо, което лежеше на пода до мъртвия. — Счупено копче за ръкавели. Питам се на кого ли е? Доктор Джайлс, ще ви бъда задължен, ако отидете долу и пратите при мен икономката.

— Какво да правим със семейство Паркър? Съпругът настоява да си тръгва — казва, че имал спешна работа в Лондон.

— Как не! Работата ще го почака. Както се развиват нещата, не е чудно, че се е сетил за някаква спешна работа! Пратете ми икономката и си отваряйте очите на четири с Полард да не би семейство Паркър да изчезнат под носа ви. Влизал ли е още някой в стаята тази сутрин?

Лекарят се замисли.

— Не, хората стояха вън, в коридора, когато пристигнахме с Полард.

— Сигурен ли сте?

— Абсолютно сигурен.

И лекарят тръгна да изпълни задачата си.

— Съвестен човек — рече одобрително Джап. — Някои от тези доктори са екстра хора. Е, питам се кой ли е застрелял този човек? Изглежда някой от тримата обитатели на къщата. Най-малко подозирам икономката. Няма да работи осем години при него, за да го убие едва сега. Чудя се какви са тези Паркър? Не ми се струват много приятни хора.

В този момент се появи мис Клег. Тя беше слаба, мършава жена със спретната прошарена коса, сресана на път по средата, много сериозна и спокойна. Въпреки това в нея се чувстваше деловитост, която внушаваше респект. В отговор на въпросите на Джап тя обясни, че е била четиринадесет години при Продъроу. Той бил щедър и внимателен господар. За пръв път видяла мистър и мисис Паркър преди три дни, когато пристигнали неочаквано и останали да живеят в къщата. Тя смяташе, че те са се натрапили — господарят не изглеждал никак доволен, че ги вижда. Копчето за ръкавел, което Джап ѝ показа, не било на Продъроу — тя била сигурна. Като я попитаха за пистолета, икономката рече, че според нея господарят ѝ имал оръжие от този вид. Държал го заключен. Тя го видяла веднъж преди няколко години, но не може да каже дали е същият. Не е чула никакъв изстрел снощи, но това не я учудва, защото къщата е голяма и безразборно построена, а

нейната стая и тези, приготвени за семейство Паркър, били в другия край на постройката. Не знаеше по кое време Продъроу си е легнал — той бил още на крак, когато тя се оттеглила в девет и половина. Няма навика да си ляга веднага, а обикновено прекарвал буден половината нощ, като четял и пушел. Господарят бил голям пушач.

Тогава Поаро ѝ зададе един въпрос:

— Как спеше обикновено господарят ви — на отворен или на затворен прозорец?

Мис Клег помисли.

— Обикновено прозорецът му беше отворен, поне горното малко прозорче.

— Но сега то е затворено. Можете ли да ми обясните защо?

— Не, освен че е почувствувал течение и го е затворил.

Джап ѝ зададе още няколко въпроса и я освободи. После се зае да разпитва съпрузите Паркър поотделно. Мисис Паркър беше склонна към истерия и сълзи; мистър Паркър беше с груби обноски. Отрече ръкавеленото копче да е негово, но тъй като жена му преди това го бе разпознала, това никак не подобри положението му; отрече и да е бил в стаята на Продъроу, което накара Джап да заключи, че има достатъчно доказателства да поиска задържането на мистър Паркър.

Като остави Полард да пази арестувания, Джап изтича до селото и се свърза със службата си по телефона. Поаро и аз се върнахме в хана.

— Вие сте необичайно тих — казах аз на приятеля си. — Не се ли интересувате от случая?

— Напротив, извънредно много ме интересува. Но ме и озадачава.

— Мотивът е неясен — изрекох замислено, — но съм убеден, че Паркър не е стока. Обвинението срещу него изглежда съвсем ясно, само дето отсъства мотивът, но по-късно и той ще излезе наяве.

— Нещо особено да ви е направило впечатление? Нещо, пропуснато от Джап?

Погледнах любопитно Поаро.

— Какво пак криете в ръкава си, Поаро?

— Апропо, какво беше скрито в ръкава на мъртвия?

— О, онази носна кърпа!

— Точно така, онази носна кърпа.

- Моряците ги носят в ръкавите си — казах замислено аз.
- Отлично, Хейстингс, въпреки че не това имах предвид.
- Нещо друго?
- Да, миризмата от цигарен дим не ми излиза от ума.
- Аз не подуших никакъв — извиках с почуда.
- Нито пък аз, *cher ami*.

Погледнах го с интерес. Трудно е да разбереш кога Поаро се шегува, но той изглеждаше напълно сериозен и дори леко намръщен.

Предварителното следствие беше два дни по-късно. Междувременно ново доказателство излезе на бял свят — някакъв скитник бе признал, че е прескочил стената на градината на Лий Хаус, където често спял в една незаключена барака. Той заявил, че в дванадесет часа в полунощ чул двама мъже да се карат на висок глас в стая на първия етаж. Единият искал пари, другият гневно му отказвал. Скрит зад един храст, скитникът видял как двамата минават насамнатам зад осветения прозорец. В единия той разпознал мистър Продъроу, собственика на къщата; другия той определи със сигурност като мистър Паркър.

Тогава стана ясно, че съпрузите Паркър са дошли в Лий Хаус, за да шантажират Продъроу и когато по-късно се разбра, че името на мъртвеца е всъщност Уендовър и че той е бил лейтенант във флотата и е замесен във взривяването на първокласния кръстосван „Меритот“ през 1910 година, случаят като че започна бързо да се разплита. Предполагаше се, че Паркър, който е знаел за ролята на Уендовър в тази история, е открил къде живее и му е поискал пари, за да мълчи, но другият е отказал. В разгара на свадата Уендовър извадил пистолета си, ала Паркър го грабнал от ръцете му и го застрелял, като след това се постарал да представи случилото се като самоубийство.

Паркър беше подведен под съдебна отговорност с право на защита. Ние присъствахме на заседанието на полицейския съд. Когато си тръгнахме, Поаро поклати глава.

— Трябва да е така — промърмори на себе си той. — Да, наистина трябва да е така. Няма да отлагам повече.

Отиде в пощата и написа бележка, която изпрати по специален куриер. Не видях до кого беше адресирана. После се върна в хана, където престояхме до края на този паметен уикенд.

Поаро беше неспокоен, разхождаше се непрестанно до прозореца и обратно.

— Очаквам посещение — обясни ми той. — Не е възможно... изобщо не е възможно да се лъжа. А, ето и...

За мое пълно недоумение в следващия миг в стаята влезе мис Крег. Тя беше изгубила предишното си спокойствие и дишаше тежко, като че ли беше тичала. Видях в очите ѝ страх, когато погледна към Поаро.

— Седнете, мадамозел — каза любезно Поаро. — Правилно съм се досетил, нали?

Вместо отговор тя избухна в сълзи.

— Защо го направихте? — попита тактично Поаро. — Защо?

— Толкова го обичах! — отвърна тя. — Бях му бавачка, когато беше малко момче. О, бъдете милостив към мен!

— Ще направя всичко, каквото мога. Но вие разбирате, че не мога да допусна да бъде обесен един невинен човек — дори когато той е долен мошеник.

Мис Клег приседна и каза с нисък глас:

— Може би в края на краищата и аз не бих постъпила така. Направете това, което е редно.

После стана и избяга от стаята.

— Тя ли го е убила? — попитах аз, напълно объркан.

Поаро се усмихна и поклати глава.

— Сам се е застрелял — отвърна той. — Спомняте ли си, че Продъроу носеше носната си кърпа в десния ръкав? Това ми подсказа, че е левак. Боейки се от изобличение след бурния си разговор с мистър Паркър, той се самоубил. На сутринта мис Клег дошла, както обикновено, да го събуди и го намерила да лежи мъртъв. Както ни каза току-що, тя го познава от малко момче и е изпълнена с гняв срещу семейство Паркър, които са го подтикнали към тази позорна смърт. Тя гледа на тях като на убийци и ненадейно ѝ се предоставя възможност да ги накара да страдат за злото, което са предизвикали. Само тя знае, че Продъроу е левак. Премества пистолета в дясната му ръка, притиска пръстите на мъртвеца върху оръжието, затваря прозореца и го запъва, пуска на пода ръкавеленото копче, което е взела от долните стаи и напуска спалнята на господаря си, като заключва вратата и скрива ключа.

— Поаро — казах аз в прилив на възторг, — вие сте великолепен! И всичко произхожда от една нищо и никаква носна кърпа!

— И цигарения дим. Ако прозорецът е бил затворен, при всички тези изпушени цигари стаята щеше да бъде пълна със застояла миризма на тютюн. Вместо това въздухът в нея беше свеж — от което заключих веднага, че прозорецът трябва да е бил отворен цялата нощ и затворен едва на сутринта, а този извод насочи мислите ми в интересна посока. Не можех да измисля никакви обстоятелства, при които убиецът ще иска да затвори прозореца. В негов интерес е да го остави отворен и да създаде впечатление, че е избягал оттам, ако теорията за самоубийството не издържи проверката. Разбира се, помогнаха ми и показанията на скитника — те потвърдиха моите подозрения. Той никога нямаше да чуе разправията между двамата мъже, ако прозорецът не е бил отворен.

— Блестящо! — възкликнах сърдечно аз — А сега какво ще кажете за по един чай?

— Говорите като истински англичанин — рече Поаро и въздъхна. — Навярно ще бъде голям проблем да получа тук чаша сироп?

[1] Престъплението е навсякъде (фр.) — Б.пр. ↑

ГНЕЗДОТО НА ОСИТЕ

Джон Харисън излезе от къщата и остана за малко на терасата, загледан към градината. Той беше едър мъж със слабо, но мъртвешки бледо лице. Обикновено видът му беше малко мрачен, но когато, както сега, се усмихнеше, строгите му черти се отпускаха и му придаваха доста привлекателен вид.

Джон Харисън обичаше своята градина и тя никога не бе изглеждала по-хубава отколкото днес, в тази августовска вечер, лятна и упоителна. Трендафилите бяха още красиви, благовонните секирчета изпълваха въздуха с аромат.

Добре познато изскърцване накара Харисън да обърне рязко главата си натам. Кой ли идваше през градинската вратичка? В следващия миг на лицето му се появи израз на пълно учудване, защото наконтената фигура, която се задаваше по пътеката, беше последната, която той очакваше да види в дома си.

— Но това е просто чудесно! — извика Харисън. — Мосю Поаро!

Това наистина беше прочутият Еркюл Поаро, чиято известност като детектив се беше разпростряла по целия свят.

— Да — каза новодошлият, — това съм аз. Веднъж вие ми казахте: „Ако ви се случи да минавате край дома ми, заповядайте да ме видите“. Запомних думите ви и ето ме тук.

— Много съм ви задължен — каза сърдечно Харисън. — Седнете да пийнем по нещо.

С гостоприемен жест той посочи към масичка на верандата, на която бяха наредени всякакви бутилки.

— Благодаря — рече Поаро, като се отпускаше в един плетен стол. — Предполагам, че нямате сироп? Не, не, няма нищо. Малко обикновена газирана вода тогава... без уиски. — И добави с прочувствен глас, докато домакинът му слагаше чашата пред него: — Уви, мустаците ми са омекнали. От горещината е!

— Какво ви носи насам, в този тих край? — попита Харисън, като се отпусна в друг стол. — Удоволствие?

— Не, *mon ami*, работа.

— Работа? В това загънтено място?

Поаро кимна важно:

— Но, да, приятелю, не всички престъпления се извършват сред многолюдни тълпи, нали?

Другият се разсмя:

— Предполагам, че това беше доста идиотска забележка от моя страна. И какво престъпление ви е довело тук или това е нещо, за което не бива да питам?

— Питайте — отвърна детективът. — Дори предпочитам да ме разпитате най-подробно.

Харисън го погледна изненадано. Той долови нещо необикновено в поведението на Поаро.

— Значи разследвате престъпление? — продължи той доста колебливо. — Сериозно ли е престъплението?

— От най-сериозните.

— Искате да кажете...

— Убийство.

Еркул Поаро изрече тази дума с такъв апломб, че Харисън просто се втрещи. Детективът гледаше право в него и отново в погледа му имаше нещо необикновено, така че Харисън просто не знаеше как да продължи. Накрая той каза:

— Не съм чувал за никакво убийство.

— Така е — отговори Поаро. — Не бихте могли да чуete за него.

— Кой е бил убит?

— Засега никой — отсече Поаро.

— Как така?

— Ето защо ви казах, че не бихте могли да чуete за него. Разследвам престъпление, което още не е извършено.

— Вижте, това са глупости.

— Съвсем не. Ако човек може да разследва престъплението, преди то да е извършено, това е много по-добре, отколкото ако го разследва после. Може дори — това е моя идея — да го предотврати.

Харисън го гледаше смаяно.

— Не говорите сериозно, мосю Поаро.

— Напротив, съвсем сериозен съм.

— И действително вярвате, че ще бъде извършено престъпление?
О, пълен абсурд!

Еркюл Поаро завърши първата част от изречението си, без да обърне никакво внимание на възклицанието на събеседника си:

— Освен ако не успеем да го предотвратим. Точно това имам предвид, *mon ami*.

— Да го предотвратим. Ние?

— Да, ние. Ще имам нужда от вашето съдействие.

— Затова ли дойдохте тук?

Отново Поаро погледна към него и отново неопределимото нещо накара Харисън да се почувства неловко.

— Дойдох, мосю Харисън, защото аз... ъ-ъ-ъ... държа на вас.

А после прибави с напълно различен глас:

— Виждам, мосю Харисън, че тук имате гнездо на оси. Трябва да го унищожите.

Промяната на темата накара Харисън да се намръщи озадачено. Той проследи погледа на Поаро и смотоледи:

— Всъщност аз се канех да го направя. Или по-точно ще го направи Клод Лангтън. Помните ли младия Лангтън? Той беше на същата вечеря, на която се запознахме. Довечера Лангтън ще дойде да унищожи гнездото. Тази работа буквално го въодушевява.

— О! — възкликна Поаро. — И как ще го направи?

— С бензин и градинска пръскачка. Ще донесе своята пръскачка — тя е по-голяма от моята.

— Има и друг начин, нали? — попита Поаро. — С калиев цианид?

Харисън погледна малко учудено.

— Да — отговори той, — но това вещество е доста опасно. Рисковано е да държиш такива химикали вкъщи.

Поаро кимна сериозно.

— Да, отровата е смъртоносна — заключи той. Изчака един миг, а после повтори със сериозен глас: — Смъртоносна отрова.

— Полезна е, ако искаш да се отървеш от тъща си, а? — изрече Харисън със смях.

Но Еркюл Поаро остана сериозен.

— Сигурен ли сте, мосю Харисън — продължи той, — че мосю Лангтън наистина смята да унищожи гнездото ви с бензин?

— Съвсем сигурен съм. Защо?

— Просто се питах. Днес следобед бях в аптеката в Барчестър. За една от покупките си трябваше да се разпиша в книгата за отровните препарати. Видях какво пишеше на последния ред — покупка на калиев цианид и беше подписано от Клод Лангтън.

Харисън се ококори.

— Странно — каза той. — Лангтън ми каза онзи ден, че никога няма и да помисли да използва това вещество; дори рече, че калиевият цианид не би трябвало изобщо да се отпуска за такава цел.

Поаро гледаше към градината. Гласът му прозвуча съвсем тихо, когато зададе въпроса си:

— Симпатичен ли ви е Лангтън?

Другият се стресна. Изглежда въпросът го завари съвсем неподготвен.

— Аз... аз... хм, значи... разбира се, допада ми. Защо да не ми допада?

— Просто се питах — каза спокойно Поаро — дали ви е симпатичен. — И тъй като другият не отговори, той продължи: — Питам се дали и вие сте му симпатичен.

— Накъде биете, мосю Поаро? Имате нещо наум, което не мога да проумея.

— Ще бъда съвсем откровен. Вие сте сгоден, предстои ви брак, мосю Харисън. Познавам мис Моли Дийн. Тя е много очарователна, много красива девойка. Преди годежа ѝ с вас тя беше сгодена за Клод Лангтън. Зарязва го заради вас.

Харисън кимна.

— Не питам — продължи Поаро — какви са причините: тя може да е имала основание за това. Но трябва да ви кажа, че Лангтън не е забравил, нито простил за отнетата му годеница.

— Грешите, мосю Поаро. Кълна се, че грешите. Лангтън е джентълмен, той е приел нещата като мъж. Лангтън беше учудващо коректен с мен — правеше всичко възможно да се държи като приятел.

— А това не ви ли се струва неестествено? Употребихте думата „учудващо“, но не изглеждате ни най-малко учуден.

— Какво искате да кажете, мосю Поаро?

— Искам да кажа — отвърна Поаро и гласът му придоби нова нотка, — че човек може да прикрива омразата си, докато дойде подходящият момент.

— Омраза? — Харисън поклати глава и се разсмя.

— Англичаните са много глупави — каза Поаро. — Мислят си, че могат да измамят всеки и че никой не може да измами тях. Джентълменът — добрият човек — не може да бъде според тях злосторник. И понеже са храбри, но глупави, понякога умират без нужда.

— Вие като че ли ме предупреждавате — каза Харисън тихо. — Вече разбирам какво ме озадачаваше през цялото време. Вие ме предупреждавате да се пазя от Клод Лангтън. Дошли сте днес при мен да ме предупредите...

Поаро кимна. Изведнъж Харисън скочи на крака.

— Но вие сте луд, мосю Поаро. Това е Англия. Тук нещата не стават така. Разочарованите ухажори не забиват нож в гърба на съперника, нито го отравят. А за Лангтън грешите. Този човек не може да убие и муха.

— Животът на мухите не ме интересува — заяви спокойно Поаро. — И макар да твърдите, че мосю Лангтън няма да отнеме живота на никого, вие забравяте, че той точно в този момент се подготвя да отнеме живота на няколко хиляди оси.

Харисън не отговори веднага. Дребният детектив стана от масата. Приблужи се до приятеля си и сложи ръка на рамото му. Толкова развълнуван беше, че почти разтърси едрия човек и изсъска в ухото му:

— Събудете се, приятелю, събудете се. И вижте — погледнете натам, където ви соча. Там, върху насипа, близо до ей онова дърво. Виждате ли, осите се прибират в гнездото си, спокойни в края на деня. След малко обаче ще настъпи тяхното унищожение, а те не подозират нищо. Няма кой да им каже. Те нямат, както изглежда, своя Еркюл Поаро. Казвам ви, мосю Харисън, дойдох тук по работа. Убийството е моята работа. Моя работа е както преди да се случи, така и след това. По кое време ще дойде мосю Лангтън да унищожи гнездото на осите?

— Лангтън никога...

— По кое време ще дойде той?

— В девет часа. Но пак ви казвам, че грешите. Лангтън никога няма да...

— Тези англичани! — извика Поаро. Грабна шапката си и бастуна и пое по пътеката, но се спря, за да каже през рамо: — Няма да споря с вас. Това само ще ме ядоса. Но знайте, че ще се върна в девет часа!

Харисън понечи да отговори нещо, ала Поаро не му даде такава възможност.

— Зная какво ще кажете — пресече го той: — „Лангтън никога няма да го стори“ и тъй нататък. Да, никога! Но въпреки всичко аз ще дойда в девет часа. Да, ще ми бъде много забавно — разбирайте го точно така — ще ми бъде забавно да видя как се унищожават гнезда на оси. Още едно от вашите английски забавления!

Поаро не дочака нов отговор, бързо продължи по пътеката и мина през вратичката, която изскърца. Като се намери на пътя, той забави крачки. Оживеността му изчезна, лицето му стана сериозно и угрижено. По едно време извади часовника от джоба си да види колко е часът. Стрелките сочеха осем и десет.

— Повече от три четвърти час — промърмори Поаро. — Питам се дали не трябваше да почакам.

Забави още повече крачките си; почти реши да се върне обратно. Обзело го беше някакво злокобно предчувствие. Но се отърси решително от него и продължи да крачи към селото. Ала лицето му още беше угрижено и един-два пъти той поклати глава като човек, който не е напълно доволен.

Оставаха още няколко минути до девет, когато той отново наближи градинската врата. Вечерта беше ясна и тиха; почти никакъв вятрец не галеше листата. Но имаше нещо зловещо в това затишие — също като пред буря.

Поаро леко ускори крачки. Беше го обзела внезапна тревога... и несигурност. Не му беше ясно от какво.

В този момент градинската врата се отвори и Клод Лангтън стъпи бързо на пътя. Той се стресна, като видя Поаро.

— О... ъ-ъ-ъ... добър вечер.

— Добър вечер, мосю Лангтън. Подранили сте. Лангтън се вгледа в него.

— Не зная какво искате да кажете — рече той.

— Унищожихте ли гнездото на осите?

— Всъщност не съм.

— О! — възкликна тихо Поаро. — Значи не сте унищожили гнездото. Какво направихте тогава?

— Ами седях и поприказвах малко с моя приятел Харисън. А сега трябва да вървя, мосю Поаро. Не знаех, че сте останали по нашите места.

— Имах работа тук, това е причината.

— О! Е, ще намерите Харисън на терасата. Съжалявам, че не мога да ви отделя повече време.

Той бързо се отдалечи. Поаро се загледа след него. Нервен млад човек, със симпатична външност и безволева уста!

— Значи ще намеря Харисън на терасата — промърмори Поаро. — Питам се дали е така. — Влезе през градинската врата и тръгна по пътеката. Харисън седеше на един стол до масата. Беше неподвижен и дори не обърна главата си, когато Поаро го доближи.

— О! *Mon ami* — каза Поаро. — Добре сте, нали?

Настъпи дълга пауза, а после Харисън изрече със странен, изумен глас:

— Какво казвате?

— Казах — добре сте, нали?

— Добре? Да, добре съм. Защо да не съм?

— Не се чувствате зле? Това е чудесно.

— Зле? От какво?

— От содата за пране.

Харисън внезапно се оживи.

— Сода за пране? Какво искате да кажете?

Поаро направи жест на извинение.

— Безкрайно съжалявам за това, че трябваше да го сторя, но сложих малко в джоба ви — рече той.

— Сложили сте малко в джоба ми? Защо?

Харисън се втренчи в него. Поаро заговори с тих и равен глас, като учител, който се старае да обясни нещо на малко дете:

— Вижте, едно от предимствата или неудобствата на детективската професия се състои в това, че тя те въвежда в контакт с престъпните слоеве. А престъпните слоеве могат да те научат на някои много интересни и любопитни неща. Имаше по едно време един

джебчия — аз се заинтересувах от него, защото веднъж поне той не бе сторил това, в което го обвинявах — и затова аз го отървах. А за благодарност той ми се отплати по единствения начин, който можеше да измисли — показа ми триковете на своя занаят. Така че умея да бръкна в джоба на човек, без той да усети. Слагам едната си ръка на рамото му, имитирам, че съм много развълнуван, и той не усеща нищо. А междувременно премествам в моя джоб това, което е в неговия, а там оставям содата. Ако някой иска — продължи замечтано Поаро — да пусне бързо някаква отрова в чаша, без да го забележат, той трябва да държи отровата в десния джоб на сакото си; друго възможно място няма. Знаех, че ще я намеря там. — Бръкна в джоба си и извади оттам няколко бели, неравни кристали. — Изключително опасно е — промърмори той — да се носи така... без опаковка.

Спокойно и без да бърза Поаро извади от друг джоб едно шишенце с широко гърло. Сипа вътре кристалите, пристъпи към масата и напълни шишенцето с обикновена вода. После грижливо запуши шишенцето и го разклати, докато кристалите се разтвориха. Харисън го гледаше като хипнотизиран.

Доволен от получения разтвор, Поаро пристъпи към гнездото. Отпуши шишенцето, извърна глава встрани и изля разтвора в гнездото на осите, а после се отдръпна на крачка-две, за да наблюдава ефекта.

Някои оси, които току-що се бяха върнали в гнездото, потрепнаха малко и останаха неподвижни. Други изпълзяха от дупката, само за да умрат. Поаро ги погледа една-две минути, после кимна и се върна на верандата.

— Бърза смърт — каза той. — Много бърза смърт.

Едва сега Харисън успя да проговори:

— Какво знаете?

Поаро погледна право напред.

— Както ви казах — поде той, — видях името на Клод Лангтън в аптекарската книга. Не ви казах обаче, че почти веднага след това се случи да го срещна. Той ми каза, че е купил калиев цианид по ваша молба — за гнездото на осите. Това ми се стори малко странно, приятелю, защото помня, че на вечерята, за която споменахте, вие превъзнасяхте чудесните качества на бензина и оспорвахте цианида като опасно и ненужно средство.

— Продължавайте.

— Знаех и нещо друго. Бях видял Клод Лангтън и Моли Дийн заедно, когато изобщо не подозираха, че някой може да ги наблюдава. Не знаех каква точно свада е довела до раздялата им и е тикнала Моли в ръцете ви, но разбрах, че неразбирателството им е приключило и че мис Дийн пак се връща към любовта си.

— Продължавайте.

— Знаех и още нещо, приятелю. То стана онзи ден на „Харли Стрийт“ — тогава ви видях да излизате от дома на един лекар. Познавам лекаря и зная за какви болести ходят при него, а прочетох и израза на лицето ви. Само веднъж-дваж съм виждал този израз на нечие лице, но никога няма да го сбъркам. Това е лицето на човек, когото очаква смърт. Прав съм, нали?

— Напълно сте прав. Лекарят ми даде два месеца.

— Вие не ме забелязахте, приятелю, защото мислехте за други неща. Видях и още нещо на лицето ви — онова нещо, което, както ви казах днес следобед, хората се опитват да прикрият. Видях на лицето ви омраза, приятелю. Не се бяхте постарали да я прикриете, понеже мислехте, че никой не ви наблюдава.

— Продължавайте — каза Харисън.

— Това е почти всичко. Дойдох тук, видях случайно името на Лангтън в книгата за отровите, както ви казах, после го срещнах и дойдох при вас. Поставих ви уловка. Отрекохте да сте поръчвали на Лангтън да вземе цианид или по-скоро изразихте учудване заедно с него и постъпил така. Отпърво се стреснахте при моето появяване, но после разбрахте колко добре ще пасне то в плановете ви и подсилихте подозренията ми. Знаех от самия Лангтън, че той ще дойде в осем и половина. Вие ми казахте девет часа, мислейки, че като дойде в девет, всичко вече ще е свършило. И така аз узнах всичко.

— Защо дойдохте? — извика Харисън. — Изобщо да не бяхте идвали!

Поаро се изпъчи.

— Казах ви — рече той, — че убийството е моята професия.

— Убийството! Искате да кажете „самоубийството“?

— Не. — Гласът на Поаро се извиси отчетливо. — Имам предвид точно убийство. Смъртта ви щеше да бъде бърза и лека, но смъртта, която вие готвехте за Лангтън, щеше да бъде най-лошата смърт, с която може да умре човек. Той купува отровата, идва да ви види и е насаме с

вас. Вие внезапно умираете и намират цианида в чашата ви, след което Лангтън е осъден на смърт и увисва на въжето. Такъв е бил вашият план.

Харисън отново изпъшка:

— Защо дойдохте? Защо?

— Казах ви, че има друга причина. Вие сте ми симпатичен. Чуйте, *top atі*, вие сте умиращ човек, загубил момичето, което обичате, но има нещо, което не сте — не сте убиец. Кажете ми сега — доволен ли сте или не, задето дойдох?

Настъпи кратка пауза, а след това Харисън се изпъна като струна. На лицето му грееше ново, непознато достойнство — изразът на човек, който е победил злото в себе си. Протегна ръка през масата.

— Благодаря на Бога, че дойдохте — извика той. — О, от все сърце съм му благодарен за това!

ДАМАТА С ВОАЛА

Забелязвах, че от известно време Поаро става все по-недоволен и неспокоен. Напоследък няхахме интересни случаи, нищо, върху което дребният ми приятел да упражнява проникателния си ум и забележителната си способност да прави успешни умозаклучения. Тази сутрин той захвърли вестника с едно нервно „Уф“ — любимо негово възклицание, което звучеше досущ като котешко кихане.

— Те се боят от мен, Хейстингс! Вашите английски престъпници се боят от мен! Когато котката е тук, малките мишлета стоят надалеч от сиренето!

— Мисля, че повечето от тях дори не знаят за вашето съществуване — казах аз със смях.

Поаро ме погледна укоризнено. Той винаги си въобразява, че целият свят мисли и говори само за Еркюл Поаро. Наистина си беше създал име в Лондон, но трудно можех да повярвам, че неговото съществуване буди ужас в престъпния свят.

— Какво ще кажете за онзиденшната кражба на скъпоценности на „Бонд Стрийт“? — попитах аз.

— Хубав удар — отговори одобрително Поаро, — само че не е по моята част. *Pas de finesse, settlement de l'audace!*^[1] Мъж разбива витрината на бижутерски магазин с тежък бастун и задига известен брой скъпоценни камъни. Достойни граждани веднага го хващат, пристига и полицаи. Крадецът е заловен на местопрестъплението, у него са и бижутата. Откарват го в полицията и после се установява, че камъните са фалшиви. Той е дал истинските на съучастник — един от гореспоменатите достойни граждани. Ще отиде в затвора — вярно; ала когато излезе оттам, ще го очаква хубаво малко състояние. Да, не е лошо замислено. Но аз бих постъпил много по-умно. Понякога, Хейстингс, съжалявам, че притежавам такива здрави морални устои. Да работя против закона би било удоволствие, просто за разнообразие.

— Горе главата, Поаро! Знаете, че сте единствен във вашето поприще.

— И какво толкова предлага това мое поприще?

Аз взех вестника.

— Тук пише за загадъчната смърт на англичанин в Холандия — казах аз.

— Винаги представят нещата така — а по-късно установяват, че той е ял консервирана риба и че смъртта му е съвсем естествена.

— Е, ако сте настроен да мърморите!

— *Tiens!*^[2] — каза Поаро, който беше отишъл до прозореца. — На улицата виждам това, което в романите се нарича „дама с тежък воал“. Тя изкачва стълбите, натиска звънеца — идва да се консултира с нас. Ето възможност за нещо интересно. Когато човек е млад и хубав като нея, не покрива лицето си с воал, освен ако няма много сериозна причина.

След миг посетителката беше въведена при нас. Както забеляза Поаро, тя беше наистина добре завоалирана. Беше невъзможно да се различат чертите ѝ, докато тя не вдигна воала си от черна испанска дантела. Тогава видях, че интуицията на Поаро не го бе излъгала; дамата беше изключително хубава, със светла коса и сини очи. От изисканата простота на облеклото ѝ аз веднага заключих, че тя принадлежи към висшите слоеве на обществото.

— Мосю Поаро — изрече дамата с мек, мелодичен глас, — аз съм в голяма беда. Почти не вярвам, че можете да ми помогнете, но прекрасните неща, които съм чувала за вас, ме подтикнаха буквално като израз на последна надежда да ви помоля да направите невъзможното.

— Невъзможното винаги ме е привличало — каза Поаро. — Продължете, моля ви, мадмоазел.

Нашата хубава гостенка се поколеба.

— Но трябва да бъдете откровена — добави Поаро. — Не бива да ме държите в неизвестност по никой пункт.

— Ще ви се доверя — каза внезапно девойката. — Чували ли сте за лейди Милисънт Касъл Вон?

Вдигнах поглед, силно заинтригуван. Годежът на лейди Милисънт с младия дук на Саутшир бе обявен само преди няколко дни. Тя беше, знаех това, петата дъщеря на безпаричен ирландски пер, докато дукът на Саутшир беше една от най-добрите партии в Англия.

— Аз съм лейди Милисънт — продължи девойката. — Може да сте чели за моя годеж. Би трябвало да бъда едно от най-щастливите момичета на света; но уви, мосю Поаро, аз съм в ужасна беда! Има един човек, отвратителен човек — казва се Лавингтън; и той... просто не зная как да ви кажа. Написах едно писмо — тогава бях само на шестнайсет години; а той... той...

— Писмо, което сте писали на този мистър Лавингтън?

— О, не — не на него! На един млад войник — много го харесвах... той беше убит във войната.

— Разбирам — каза съчувствено Поаро.

— Писмото беше глупаво, неблагоприятно, но, мосю Поаро, нищо повече от това. В него обаче имаше фрази... които могат да се изтълкуват погрешно.

— Разбирам — каза отново Поаро. — И това писмо е попаднало в ръцете на мистър Лавингтън?

— Да. Той заплашва, че ако не му заплатят огромна сума, такава, каквато никога не мога да събера, ще изпрати писмото на дука.

— Мръсна свиня! — възкликнах аз. — Моля, лейди Милисънт, да ме извините за този израз!

— Няма ли да постъпите по-умно, ако признаете всичко на бъдещия си съпруг? — предложи Поаро.

— Не смея, мосю Поаро. Дукът е човек със странен характер — ревнив, подозрителен и склонен да вярва на най-лошото. Това значи веднага да развалим годежа си.

— Боже, Боже! — възкликна Поаро с изразителна гримаса. — И какво искате от мен, милейди?

— Мисля, че бих могла да помоля мистър Лавингтън да ви се обади. Ще му кажа, че вие сте упълномощен от мен да говорите по въпроса с него. Може би ще успеете да намалите сумата, която той иска.

— Каква сума споменава той?

— Двайсет хиляди лири — невъзможно голяма сума. Съмнявам се дали ще мога да намеря и хиляда.

— Вие бихте могли да вземете назаем парите с оглед на предстоящия ви брак — но се съмнявам дали ще можете да получите и половината от тази сума. Освен това... *eh bien*, противна ми е мисълта, че трябва да платите! Не, интелектът на Еркюл Поаро ще разгроми

враговете ви! Изпратете ми този мистър Лавингтън. Смятате ли, че той ще дойде с писмото?

Младата жена поклати глава:

— Едва ли. Той е много предпазлив.

— Предполагам, че наистина притежава писмото, нали?

— Показа ми го, когато отидох в дома му.

— Ходили сте в дома му? Това е било много неблагоприятно, милейди.

— Наистина ли? Бях толкова отчаяна! Надявах се молбите ми да го трогнат.

— *Oh, la la!* Лавингтъновците от този свят не се трогват от молби! Той дори ще ги изслуша с голямо удоволствие, защото ще му покажат какво значение придават на документа. Къде живее този хубавец?

— В Буона Виста, Уимбълдън. Отидох там по тъмно...

Поаро изпъшка. Дамата продължи:

— Заявих му, че ще съобщя на полицията, това беше накрая, но той само ми се присмя по ужасен начин. „Непременно, драга моя лейди Милисънт — каза той, — постъпете, както желаете.“

— Да, това едва ли е работа за полицията — промърмори Поаро.

— „Но аз мисля, че ще постъпите по-умно — продължи той. — Вижте, тук е вашето писмо — в тази малка кутийка от китайска главоблъсканица!“ И ми го показа да го видя. Опитах се да я сграбча, но той беше по-бърз. С ужасна усмивка сгъна писмото и пак го прибра в малката дървена кутийка. „Тук е на сигурно място, уверявам ви — добави той, — а самата кутийка ще бъде на такова хитро местенце, че никога няма да я намерите.“ Очите ми се насочиха към малкия сейф в стената, но Лавингтън поклати глава и се изсмя. „Имам си по-добър сейф от този“ — заключи той. О, беше отвратителен! Мосю Поаро, мислите ли, че ще можете да ми помогнете?

— Имайте вяра в татко Поаро. Ще намеря начин.

Тези уверения звучаха чудесно, мислех си аз, докато Поаро изпращаше красивата си клиентка по стълбите, но ми се стори, че ни очакваше костелив орех. Доверих опасенията си на Поаро, като се върна. Той кимна замислено.

— Да, решението не е от тези, които се набиват в очите. Той държи камшика, този мосю Лавингтън. За момента не виждам как

можем да го надхитрим.

Мистър Лавингтън ни се обади още същия следобед. Лейди Милисът бе казала истината, представяйки ни го като ужасен човек. Направо ми се прииска да го изритам надолу по стълбите. Той беше нагъл и груб, надсмиваше се над деликатните предложения на Поаро и изобщо се показваше като господар на положението. Не можех да се отърва от чувството, че този път Поаро не беше в стихията си. Изглеждаше обезсърчен и оклюмал.

— Господа — каза Лавингтън, като си вземаше шапката, — ние, изглежда, не направихме нито крачка напред. Въпросът стои така — ще направя на лейди Милисът отстъпка, тъй като тя е толкова очарователна млада дама! — И той зловещо се изкиска. — Смъквам цената на осемнайсет хиляди. Днес заминавам за Париж — имам да уреждам там една дребна сделка. Ще се върна във вторник. Ако не получа парите до вторник вечер, писмото ще отиде при дука. Не ми казвайте, че лейди Милисът не може да намери парите. Някои от приятелите ѝ с радост ще заемат необходимата сума на такава хубава жена — стига тя да ги помоли както трябва.

Лицето ми пламна и аз пристъпих крачка напред, но Лавингтън бе побързал да напусне стаята, щом довърши фразата си.

— Господи! — извиках аз. — Нещо трябва да се направи! Просто не мога да ви позная, Поаро.

— Имате храбро сърце, приятелю — но сивите ви клетки са в плачевно състояние. Нямам желание да впечатлявам мистър Лавингтън със способностите си. За колкото по-плах ме мисли той, толкова по-добре.

— Защо?

— Любопитно е — измърмори Поаро, — че изразих желание да върша противозаконни неща малко преди да ни посети лейди Милисът!

— Възнамерявате да влезете с взлом в къщата му, когато него го няма? — изпъшках аз.

— Понякога, Хейстингс, пъргавината на мислите ви ме изумява.

— А ако вземе писмото със себе си?

Поаро поклати глава.

— Много е неправдоподобно. Той очевидно има скривалище в дома си, за което си въобразява, че е просто недосегаемо.

— Кога... ъ-ъ-ъ... се заемаме с работата?

— Утре вечер. Ще тръгнем оттук към единайсет часа.

В уреченото време бях готов. Бях облечен в тъмен костюм и тъмна мека шапка. Щом ме видя, Поаро грейна.

— Виждам, че сте се пременили за ролята — забеляза той. — Хайде да вземем метрото за Уимбълдън.

— Няма ли да вземем нещо с нас? Инструменти, с които да влезем вътре?

— Драги Хейстингс, Еркюл Поаро не си служи с такива груби методи.

Замълчах пренебрежително, но вътрешно изгарях от любопитство.

Беше точно полунощ, когато навлязохме в малката крайградска градина на Буона Виста. Къщата беше тъмна и притихнала. Поаро се упъти право към един прозорец в задната част на къщата, повдигна безшумно рамката му и ми каза да влизам.

— Откъде знаете, че този прозорец ще бъде отворен? — прошепнах аз, защото това наистина бе необичайно.

— Защото прерязах райбера му тази сутрин.

— Какво?

— Да, работата се оказа много проста. Дойдох в къщата, представих фалшива карта и една от официалните карти на инспектор Джап. Казах, че съм изпратен с препоръката на Скотланд Ярд да проверя някои заключалки, които мистър Лавингтън е поставил срещу крадци. Икономът ме прие с ентусиазъм. Оказа се, че напоследък те са имали два опита за обир — очевидно нашата скромна идея е хрумнала и на други клиенти на мистър Лавингтън — но нищо ценно не било отнето. Проверих всички прозорци, направих приготовленията си, забраних на прислугата да пипа прозорците до утре, тъй като са свързани с електрическа инсталация и се оттеглих с финес.

— Наистина, Поаро, вие сте прекрасен.

— *Mon ami*, задачата беше от проста по-проста. А сега на работа! Слугите спят на горния етаж, така че почти няма опасност да ги събудим.

— Ако сейфът е вграден някъде в стената?

— Сейф? Дрън-дрън! Няма никакъв сейф. Мистър Лавингтън е интелигентен човек. Ще видите, че е изобретил много по-

интелигентно скривалище от сейф. Сейфът е първото нещо, което ще търси всеки крадец.

Веднага започнахме систематично претърсване на цялото място. Но след няколкочасово тършуване из къщата нашите усилия се оказаха напразни. Видях симптоми на гняв по лицето на Поаро.

— А, по дяволите, няма може Еркюл Поаро да бъде победен? Никога! Нека запазим спокойствие. Нека размислим. Нека се позовем на здравия разум. Нека — *enfin*^[3]! — употребим нашите малки сиви клетки!

Той поспря за няколко минути, съсредоточено сбърчил вежди; а после зеленият блясък, който ми беше толкова добре познат, се прокрадна в очите му.

— Аз съм истински идиот! Кухнята!

— Кухнята ли? — извиках аз. — Но това е невъзможно. Слугите?

— Да. Точно това ще кажат деветдесет и девет от сто души! И точно по тази причина кухнята е идеалното място. Тя е пълна с различни домакински вещи. *Eh avant*^[4] към кухнята!

Последвах го без всякаква надежда и започнах да наблюдавам как той рови в ракли за хляб, почуква тенджери и си пъха главата в газовата пещ. Накрая се уморих да го гледам и се упътих към кабинета.

Бях убеден, че там, само там ще открием *la cache*^[5] Потършувах малко, забелязах, че часът е вече четири и четвърт и че следователно скоро ще започне да се развиделява, и се върнах в кухнята.

За мое пълно изумление заварих Поаро стъпил в сандъка с въглища, напълно съсипвайки спретнатия си светъл костюм. Той направи гримаса.

— Да, приятелю, против моите инстинкти е да съсипвам външния си вид, но какво да се прави?

— Че Лавингтън би ли заровил писмото под въглищата?

— Ако използвате правилно очите си, ще видите, че не въглищата ме интересуват.

Тогава видях, че на една полица зад сандъка за въглища са натрупани цепеници дърва. Поаро умело ги изваждаше една по една от купчината. Изведнъж той издаде тихо възклицание.

— Дайте ми ножа си, Хейстингс!

Подадох му го. Той като че ли го мушна в цепеницата и внезапно тя се раздели на две. Дървото беше грижливо разрязано с трион през

средата и там бе издълбана кухня. Именно от нея Поаро извади малката китайска дървена кутийка.

— Добре измислено! — извиках аз, забравил за миг, че трябва да пазя тишина.

— По-тихо, Хейстингс! — смъмри ме Поаро. — Не повишавайте толкова гласа си. Хайде да си вървим, преди да се е развиделило.

Като пхна кутийката в джоба си, Поаро изскочи леко от сандъка за въглища, изчисти се колкото можа и напуснахме къщата по същия начин, по който влязохме в нея, след което бързо се отправихме към Лондон.

— Що за необичайно място! — възмутих се аз. — Всеки би могъл да изгори цепеницата.

— През юли ли, Хейстингс? А тя беше и на дъното на купчината — много изобретателно скривалище. О, ето едно такси! Да поемаме към къщи, да се измием и да се отдадем на освежителен сън.

След вълнуващата нощ аз спях до късно. Когато най-сетне се дотъртрих до всекидневната малко преди един часа, видях с изненада Поаро, облегал гръб в едно кресло, с китайската кутийка, отворена до него, спокойно да чете писмото, което беше извадил от нея.

Той ми се усмихна топло и потупа листа, който държеше в ръка.

— Лейди Милисънт има право — каза той. — Дукът никога не би простил за това писмо! То съдържа някои от най-екстравагантните термини за изразяване на чувства, които съм срещал.

— Поаро — възразих аз с леко възмущение, — не мисля, че трябва да четете писмото. Така не се прави.

— Но Еркюл Поаро го прави — отвърна невъзмутимо приятелят ми.

— И още нещо — казах аз. — Не мисля, че използването на официалната карта на Джап вчера е в съответствие с правилата на играта.

— Но аз не играя никаква игра, Хейстингс. Аз разследвам случай.

Повдигнах рамене. Явно почтеността не можеше да послужи за довод пред Поаро.

— Чувам стъпки по стълбите — рече Поаро. — Това трябва да е лейди Милисънт.

Нашата хубава клиентка влезе с напрегнат израз на лицето, който се промени с радостен, щом видя писмото и кутийката в ръцете на Поаро.

— О, мосю Поаро. Колко прекрасно от ваша страна! Как успяхте да постигнете това?

— С доста осъдителни методи, милейди. Но мистър Лавингтън няма да ме подведе под отговорност. Това е вашето писмо, нали?

Тя се вгледа в писмото.

— Да. О, как да ви се отблагодаря! Вие сте чудесен, просто чудесен! Къде беше скрито то?

Поаро й каза.

— Колко умно от ваша страна! — Тя взе малката кутийка от масата. — Ще си я запазя за спомен.

— Надявах се, милейди, че ще ми позволите да я задържа за себе си — също за спомен.

— Аз ще ви изпратя по-хубав сувенир от този — в деня на моята сватба. Няма да бъда неблагодарна към вас, мосю Поаро.

— Удоволствието, че ви направих услуга, ще бъде за мен по-ценно от чек — затова ми позволете да задържа кутийката.

— О, не, мосю Поаро, аз просто трябва да взема това! — извика лейди Милисънт със смях.

Тя протегна ръка да вземе кутийката, но Поаро беше по-бърз. Ръката му стисна здраво кутийката.

— А аз пък мисля обратното. — Гласът му се беше променил.

— Какво значи това? — Гласът на клиентката ни като че беше станал по-рязък.

— Поне ми позволете да извадя и останалото съдържание на кутийката. Вие забелязахте, че кутийка е с двойно дъно. В горната й половина беше компрометиращото писмо, а в долната...

Той направи умело движение, а после протегна ръката си. В дланта му имаше четири големи блестящи диаманта и два едри млечнобели бисера.

— Скъпоценностите, откраднати на „Бонд Стрийт“ онзи ден, предполагам — измърмори Поаро. — Джап ще ни каже точно.

За мое пълно изумление Джап се появи откъм спалнята на Поаро.

— Ваш стар познат, струва ми се — каза учтиво Поаро на лейди Милисът.

— Спипаха ме, Господи! — каза лейди Милисът с напълно променено държание. — Ах, вие, ловък стар дяволе! — И изглежда Поаро почти с нежно преклонение.

— Е, драга ми Гърти — изрече Джап, — този път играта свърши, нали? Не се надявах да се видим тъй скоро! Хванахме и приятелчето ти, онзи господинчо, който се представи завчера под името Лавингтън. Колкото до самия Лавингтън, наричан още Кроукър, както и Рийд, питам се кой ли от бандата му заби ножа оня ден в Холандия? Мислила си, че е взел плячката със себе си, нали? Но не. Добре те е заблудил — крил я е в къщата си. Пратила си двама души да ги търсят, а после си хванала мосю Поаро и той с учудващ късмет е намерил бижутата.

— Много обичате да приказвате, нали? — каза бившата лейди Милисът. — Успокойте се сега. Аз ще си отида кротко. Не можете да ми кажете, че не съм идеалната дама. Сбогом на всички!

— Обувките ѝ я издадоха — каза Поаро унесено, докато аз още не се бях съвзел. — След известни проучвания на вашата английска нация установих, че една дама от висшето общество винаги е много стриктна по отношение на своите обувки. Дрехите ѝ може да не са съвсем нови, но винаги ще бъде с безупречни обувки. А тази лейди Милисът носеше елегантни, скъпи дрехи, докато обувките ѝ бяха евтини. Съществува много малка вероятност да сме видели истинската лейди Милисът — била е за кратко време в Лондон, а това момиче имаше известна повърхностна прилика, която е достатъчна, за да заблуди на пръв поглед. Както обаче казах, отначало обувките събудиха подозренията ми, а после нейната история... и воала ѝ — е, те бяха малко мелодраматични, нали? Китайската кутийка с мнимото компрометиращо писмо в горната си част изглежда е била известна на цялата банда, но цепеницата е безспорно идея на покойния мистър Лавингтън. *Eh, par exemple*^[6] Хейстингс, мисля, че няма отново да засегнете достойнството ми, както направихте вчера с думите, че съм бил неизвестен в криминалния свят. *Ma foi*, те дори ме ангажират, когато не могат да се справят сами!

[1] Няма финес, само дързост! (фр.) — Б.пр. ↑

[2] Я виж! (фр.) — Б.пр. ↑

- [3] Накрая (фр.) — Б.пр. ↑
- [4] Напред (фр.) — Б.пр. ↑
- [5] Скривалището (фр.) — Б.пр. ↑
- [6] Например (фр.) — Б.пр. ↑

ПРИКЛЮЧЕНИЕ ПО МОРЕ

— Полковник Клапъртън! — каза генерал Форбс.

Той изрече думите с нещо средно между изпръхтяване и изсумтяване.

Мис Ели Хендърсън се беше навела напред и един кичур от меката ѝ прошарена коса се вееше пред лицето ѝ. Очите ѝ, тъмни и живи, блеснаха със злонамерена наслада.

— Има вид на истински войник! — изрече тя със злобен намек и прибра назад кичура от лицето си в очакване на резултата.

— Войник! — избухна генерал Форбс. Той подръпна военните си мустаци и почервеня в лицето като божур.

— Бил е в гвардията, нали? — промърмори мис Хендърсън, забивайки последната си стрела.

— Гвардията? Гвардията? Краставици на търкалета. Този тип е играл в мюзикхол! Факт! Записа се доброволец и във Франция броеше консерви сливи и ябълки. Фрицовете пуснаха една заблудена бомба и той се прибра вкъщи с рана в ръката. По някакъв начин попадна в болницата на лейди Карингтън.

— Значи така са се срещнали.

— Факт! Този тип е играл ролята на ранен герой. Лейди Карингтън няма ум в главата си, но има морета от пари. Старият Карингтън снабдяваше армията с боеприпаси. Тогава тя беше вдовица от шест месеца. Нашият човек я грабна за нула време. Тя му издейства място във Военното министерство. *Полковник Клапъртън!* Пфу! — изпухтя той.

— А преди войната е играл в мюзикхол — замислено изрече мис Хендърсън, опитвайки се да примири достойния белокоп полковник Клапъртън с някакъв червенокос комедиант, изпълнител на весели песнички.

— Факт! — повтори генерал Форбс. — Научих го от стария Басингтън-Френч. А той го чул от стария Котърил Язовеца, който пък го научил от Паркър Дългоносия.

Мис Хендърсън кимна весело.

— Това, изглежда, решава въпроса! — каза тя.

Бегла усмивка се появи за миг на лицето на един дребен човечец, седнал до тях. Мис Хендърсън забеляза усмивката. Тя беше наблюдателна жена. Усмивката оценяваше иронията, съдържаща се в последната ѝ забележка — ирония, която генералът изобщо не долови.

Самият генерал не забеляза усмивката. Той погледна часовника си, стана и каза:

— Малко движение. На кораб човек трябва да поддържа формата си — и премина на палубата през отворената врата.

Мис Хендърсън погледна човека, който се бе усмихнал. Този поглед беше предназначен да покаже, че тя е готова да завърже разговор със своя спътник.

— Доста е енергичен, нали? — рече дребният човечец.

— Обикаля палубата точно четирийсет и осем пъти — отговори мис Хендърсън. — Какъв стар клюкар! А казват, че ние, жените, сме обичали скандалите!

— Колко неучтиво!

— Французите са толкова учтиви — продължи мис Хендърсън. В гласа ѝ прозвуча нотка на любопитство.

Дребният мъж откликна веднага:

— Аз съм белгиец, мадмоазел.

— О! Белгиец.

— Еркюл Поаро. На вашите услуги.

Името събуди някакъв спомен. Дали не го бе чувала преди?

— Харесва ли ви това пътуване, мосю Поаро?

— Откровено казано, не. Беше идиотщина да се оставя да ме склонят. Аз се отвращавам от *la mer*^[1]. То никога не е спокойно — дори за миг.

— Съгласете се, че сега е почти съвсем спокойно.

Мосю Поаро призна това неохотно:

— В този момент — да. Затова съм живнал малко. Отново проявявам интерес към това, което става около мен... Например впечатлен съм от вашия изключително умен подход към генерал Форбс.

— Искате да кажете... — започна мис Хендърсън и спря.

Еркюл Поаро кимна:

— От вашето умение да извличате същината на скандала. Възхитително!

Мис Хендърсън се разсмя без свян:

— Това за гвардията, нали? Знаех, че то ще накара стареца да запелтечи от яд. — Тя доверително се наведе напред. — Признавам, че обичам скандалите — колкото по-остри, толкова по-добре!

Поаро я погледна замислено — нейната тънка, добре запазена фигура, будните ѝ тъмни очи, прошарената ѝ коса; всяка жена на четиридесет и пет години би била доволна да изглежда като нея.

Ели каза изведнъж:

— Сетих се! Не сте ли вие известният детектив?

Поаро кимна:

— Много сте мила, мадмоазел. — Ала не направи опит да я опровергае.

— Колко вълнуващо — продължи мис Хендърсън. — И сега ли сте по „горещата следа“, както пишат в книгите? Да не би сред нас да се крие престъпник? Или задавам недискретни въпроси?

— Ни най-малко. Ни най-малко. Мъчително е да разочаровам вашите очаквания, но аз съм тук като всички останали — да се забавлявам.

Каза го с такъв мрачен глас, че мис Хендърсън се разсмя:

— О! Утре ще можете да слезете на брега в Александрия. Били ли сте друг път в Египет!

— Никога, мадмоазел.

Мис Хендърсън стана малко неочаквано от мястото си.

— Смятам да придружа генерала за обичайната му разходка — обяви тя.

Поаро скочи учтиво на крака.

Тя му кимна едва-едва и отмина по палубата.

В очите на Поаро за миг се появи озадачен израз, а после, с лека усмивка на устните си, той пхна глава през вратата и огледа палубата. Мис Хендърсън, облегнала се на парапета, разговаряше с един висок мъж с войнишка стойка.

Усмивката на Поаро като че ли стана по-изразителна. Той се дръпна в пушалнята много предпазливо, както костенурката се прибира в корубата си. За момент Поаро остана съвсем сам в пушалнята, макар да беше убеден, че това няма да е за дълго.

И наистина се оказа прав. Мисис Клапъртън, с мрежа на грижливо накъдрената си платинена коса, с грижливо поддържаното си от масажи и диети тяло, облечено в хубав спортен костюм, се появи през вратата откъм бара с целеустремения вид на жена, която винаги е имала всичко, което може да се купи с пари.

Тя каза:

— Джон? О! Добро утро, мосю Поаро — виждали ли сте Джон?

— Той е на дясната палуба, мадам. Дали да...

Тя го спря с движение на ръката:

— Ще поседна тук за малко. — С царствен маниер тя се настани в креслото срещу него. От разстояние тя изглеждаше на около двадесет и осем години. Сега, въпреки грижливо положения грим на лицето и деликатно оскубаните вежди, тя не изглеждаше на действителните си четиридесет и девет, а на петдесет и пет години. Очите ѝ бяха с непоколебим бледосин цвят и с мънички зеници.

— Съжалявам, че не ви видях снощи на вечеря — каза тя. — Морето беше малко неспокойно, разбира се...

— *Precisement* — изрече Поаро прочувствено.

— За щастие аз съм отличен моряк — продължи мисис Клапъртън. — Казвам за щастие, защото при слабото ми сърце морската болест вероятно щеше да ме довърши.

— Имате слабо сърце, мадам?

— Да, трябва да бъда много предпазлива. Не бива да се преуморявам! Всички специалисти твърдят това! — Мисис Клапъртън премина на винаги вълнуващата — за нея — тема за здравето си. — Джон, милият, полага непрестанно страхотни усилия да ме предпазва от преумора. Аз живея така интензивно, ако разбирате какво искам да кажа, мосю Поаро.

— Да, да.

— Той винаги ми казва: „Опитай се да живееш по-кротко, Аделин“. Но аз не мога. Животът трябва да се *живее*. Всъщност аз се изтощих още като момиче по време на войната. Моята болница — чували сте за моята болница, нали? Разбира се, там имах сестри и домакинки, но въпреки това — фактически аз движех всичко. — Мисис Клапъртън въздъхна.

— Вашата жизненост е превъзходна, уважаема мадам — каза Поаро малко механично като човек, който отговаря така, както се

очаква от него.

Мисис Клапъртън се разсмя като момиче.

— Всички ми казват колко съм млада! Това е абсурдно. Никога не се опитвам да се преструвам нито ден по-млада от четирийсет и три години — продължи тя с леко кокетлива прямота — обаче на много хора това не им се вярва. „Толкова си *жива*, Аделин“ — казват ми те. Но всъщност, мосю Поаро, какъв може да е човек, ако не жив?

— Мъртъв — отвърна Поаро.

Мисис Клапъртън се намръщи. Този отговор не беше по вкуса ѝ. Този човек, реши тя, се опитва да бъде забавен. Тя се изправи и рече хладно:

— Трябва да намеря Джон.

Като минаваше през вратата, изпусна чантата си. Тя се отвори и съдържанието ѝ се разпиля наоколо. Поаро се спусна галантно да ѝ помогне. След няколко минути разните червила, тоалетни чантички, табакера, запалка и други дреболийки бяха събрани. Мисис Клапъртън поблагодари учтиво, а после излезе на палубата и каза:

— Джон...

Полковник Клапъртън беше увлечен в разговор с мис Хендърсън. Той веднага се обърна и се запъти да посрещне съпругата си. Наведе се покровителствено над нея. Нейният шезлонг — дали е на подходящо място? Няма ли да е по-добре, ако...? Обноските му бяха галантни и изпълнени с нежна загриженост. Една наистина обожавана съпруга, разглеждана от обожавания я съпруг.

Мис Ели Хендърсън ги следеше отдалеч и като че ли тази гледка я отвращаваше.

Застанал на вратата на пушалнята, Поаро също наблюдаваше.

Груб, треперлив глас изрече зад него:

— Ако бях мъж на тази жена, като нищо щях да ѝ тегля ножа.

Старият господин, известен сред по-младите на кораба с непочтителното прозвище Дядото на всички чаени плантатори, току-що се беше дотърлил в пушалнята.

— Момче! — извика той на стюарда. — Донеси ми една чашка уиски.

Поаро се наведе да прибере едно листче от бележник, забравено от нещата в чантата на мисис Клапъртън. Оказа се, че това е част от

рецепта, която съдържа дигиталин. Той я прибра в джоба си с намерение да я даде по-късно на мисис Клапъртън.

— Да — продължи възрастният пътник. — Отровна жена. Имаше една такава в Пуна. Беше през осемдесет и седма година.

— Някой тегли ли й ножа? — попита Поаро.

Старият господин поклати тъжно глава.

— За една година вкара съпруга си в гроба. Клапъртън трябва да се опомни. Оставя жена си да си вири главата твърде много.

— Тя държи торбата с парите — изрече сериозно Поаро.

— Ха-ха! — разсмя се старият господин. — Много правилно го казахте. Държи торбата с парите. Ха-ха!

Две момичета нахълтаха в пушалнята. Едното беше кръглолико с лунички и тъмна коса, която стърчеше на всички посоки, като че бе брулена от силен вятър, другото също имаше лунички и кестенява коса.

— Спасение... спасение! — извика Кити Муни. — Ние с Пам ще спасяваме полковник Клапъртън.

— От жена му — изрече задъхано Памела Криган.

— Според нас той е голям сладур...

— А тя е просто ужасна — забранява му *всичко!* — възкликнаха двете момичета.

— А той пък ако не е с нея, е с онази Хендерсън...

— Която е сравнително приятна. Но ужасно *стара*...

Те изтичаха навън, като се задъхваха между кикотенията си:

— Спасение... спасение...

Това, че идеята за спасението на полковник Клапъртън не беше обикновена приумица, а съвсем сериозен проект, стана ясно същата вечер, когато осемнадесетгодишната Пам Криган дойде при Еркюл Поаро и прошепна:

— Гледайте сега, мосю Поаро, как ще го отмъкнем под носа й за лунна разходка по палубата с лодките.

Точно в този момент полковник Клапъртън казваше:

— Вярно е, че един Ролс-Ройс струва много пари, но пък е кола за цял живот. Моята кола...

— *Моята* кола, Джон — прозвуча рязко и отчетливо гласът на мисис Клапъртън.

Той не се показва засегнат от нейната нелюбезност. Или беше вече свикнал с такова отношение, или...

„Или какво?“ — рече си Поаро и се отдаде на размисъл.

— Да, мила моя, *твоята* кола — каза Клапъртън, поклони се на жена си и довърши изречението си напълно спокоен.

„*Voilà ce qu'on appelle le pukka sahib*^[2] — помисли Поаро. — Но генерал Форбс твърди, че Клапъртън не е никакъв джентълмен. Чудя се кое от двете е вярно.“

Последва предложение за бридж. На масата седнаха мисис Клапъртън, генерал Форбс и една семейна двойка с ястребови погледи. Мис Хендърсън се извини и излезе на палубата.

— А съпругът ви? — попита генерал Форбс, колебаейки се.

— Джон не играе бридж — отговори мисис Клапъртън. — Много досадно от негова страна.

Четиримата бриджори започнаха да разбъркват картите.

Пам и Кити приближиха полковник Клапъртън. Всяка от тях го хвана под ръка.

— Идвате с нас! — каза Пам. — На палубата с лодките. Има луна.

— Не бъди глупав, Джон — обади се мисис Клапъртън. — Ще настинеш.

— С нас това не може да му се случи — отвърна Кити. — И двете имаме горещи сърца!

Смеейки се, той излезе с тях.

Поаро забеляза, че мисис Клапъртън пасува след началния си анонс от две спатии.

Той се упъти към палубата за разходки. Мис Хендърсън стоеше до перилото. Тя се огледа с очакване, когато той се приближи и, заставайки до нея, забеляза как изражението ѝ моментално помръкна.

Те побъбриха малко. После, веднага щом той се умълча, тя попита:

— За какво мислите?

Поаро отговори:

— Замислих се за познанията ми по английски. Мисис Клапъртън рече: „Джон не играе бридж.“ Не е ли по-обичайно да се каже „Джон не може да играе“?

— Тя приема като лична обида факта, че той не играе. Така мисля — отвърна сухо Ели. — Този човек е направил голяма глупост, като се е оженил за нея.

Поаро се усмихна в мрака.

— Не допускате ли, че е възможно бракът да бъде понякога успешен? — попита той с леко разколебан глас.

— С такава жена?

Поаро повдигна рамене.

— Много противни жени имат предани съпрузи. Загадка на природата. Ще се съгласите, че нищо, което тя казва или върши, не го озлобява.

Мис Хендърсън обмисляше какво да отговори, но в този миг гласът на мисис Клапъртън долетя през прозореца на пушалнята:

— Не, не искам да играя още един робер. Много е задушно тук. Ще ида горе да подишам малко чист въздух на палубата с лодките.

— Лека нощ — каза мис Хендърсън. — Отивам да си легна. — И се изгуби в мрака.

Поаро пое към салона — всички се бяха оттеглили, с изключение на полковник Клапъртън и момичетата. Той им правеше трикове с карти. Поаро забеляза сръчността, с която Клапъртън разбърква и борави с картите. Спомни си разказа на генерала за кариерата на Клапъртън на сцената на мюзикхола.

— Виждам, че обичате картите, макар да не играете бридж — забеляза той.

— Имам причини, поради които не желая да играя бридж — каза Клапъртън и на устните му се появи неговата очарователна усмивка. — Ще ви покажа. Да изиграем една ръка.

Той бързо раздаде картите.

— Вземете картите си — рече Клапъртън. — Е, какво ще кажете за тях? — Разсмя се, като видя смаяното изражение на Кити. Той свали картите си и останалите последваха примера му. Кити държеше целия цвят на спатии, мосю Поаро на купите, Пам на карите, а полковник Клапъртън — на пиките.

— Виждате ли? — каза той. — Човек, който може да раздаде на партньора си и на противниците си каквито иска карти, е по-добре да не участва в приятелска игра! Ако късметът му идва твърде често, за него могат да се кажат лоши неща.

— О! — изпъшка Кити. — Как го направихте? Всичко изглеждаше напълно нормално.

— Бързината на ръката измамва окото — каза поучително Поаро и улови внезапната промяна в изражението на полковника.

Клапъртън сякаш бе усетил, че се е разкрил за миг-два.

Поаро се усмихна. Илюзионистът беше показал лицето си иззад маската на истинския джентълмен.

Корабът достигна Александрия при зори на следващия ден.

Когато Поаро се появи след закуска, той видя, че двете момичета са готови да слязат на брега. Те говореха с полковник Клапъртън.

— Трябва да слизаме вече — настоя Кити. — Скоро граничните служители ще напуснат кораба. Идвате ли с нас или не идвате? Няма да ни оставите да отидем на брега сами, нали? Могат да ни се случат ужасни неща.

— Наистина не смятам, че трябва да вървите сами — каза Клапъртън с усмивка. — Но не съм сигурен, че това ще се понара на жена ми. Тя не желае да слиза на брега.

— Колко неприятно — отвърна Пам. — Но тя пък може да си почине на кораба.

Полковник Клапъртън имаше нерешителен вид. Очевидно желанието да избяга от жена си беше на път да победи. Той забеляза Поаро.

— Здравейте, мосю Поаро! Отивате ли на брега?

— Не, мисля, че не — отвърна белгиецът.

— Аз ще... ще разменя няколко думи с Аделин — реши полковникът.

— Ние ще дойдем с вас — каза Пам. Тя смигна на Поаро. — Може би ще я склоним да дойде и тя — добави сериозно момичето.

Полковник Клапъртън като че възприе това предложение. Той беше видимо облекчен.

— Елате тогава с мен вие двете — изрече непринудено той и тръгна с момичетата по коридора на палуба „Б“.

Поаро, чиято каюта беше точно срещу тази на семейство Клапъртън, последва тримата от чисто любопитство.

Полковник Клапъртън почука малко нервно на вратата на своята каюта.

— Аделин, скъпа, стана ли вече?

Сънненият глас на мисис Клапъртън отговори отвътре:

— О, по дяволите... какво има?

— Аз съм, Джон. Какво ще кажеш — да отидем ли на брега?

— В никакъв случай. — Гласът беше писклив и решителен. — Прекарах ужасна нощ. Нямам намерение скоро да напускам леглото.

Пам се намеси бързо:

— О, мисис Клапъртън, толкова съжалявам! Така искахме да дойдете с нас! Сигурна ли сте, че не желаете?

— Напълно. — Гласът на мисис Клапъртън прозвуча още по-пискливо.

Полковникът натискаше дръжката на вратата без успех.

— Какво има, Джон? Вратата е заключена. Не искам да ме безпокоят стюардите.

— Извинявай, скъпа, извинявай. Исках само да си взема пътеводителя.

— Не можеш да го вземеш — отсече мисис Клапъртън. — Нямам намерение да ставам от леглото. Махай се, Джон, и ме остави малко на спокойствие.

— Непременно, непременно, скъпа. — И полковникът отстъпи от вратата. Пам и Кити се залепиха за него.

— Да тръгваме веднага. Слава Богу, че поне шапката ви е на главата. О, Боже — да не би паспортът ви да е в каютата?

— Слава богу, той е в джоба ми — отвърна полковникът.

Кити стисна ръката му.

— Велики Боже! — възкликна тя. — Хайде да вървим.

Облегнат на перилата, Поаро проследи как тримата напуснаха кораба. Дочу как някой наблизко си пое дъх и като се обърна, видя мис Хендърсън. Очите ѝ не се отделяха от трите отдалечаващи се фигури.

— Значи те отиват на брега — каза безизразно тя.

— Да. А вие отивате ли?

Тя беше с шапка за слънце, както забеляза той, и с елегантна чанта и обувки. Видът ѝ показваше, че се е готвила да слезе на брега. Въпреки това, след една безкрайно дълга пауза, тя поклати глава.

— Не — каза мис Хендърсън. — Смятам да остана тук. Имам да пиша много писма.

Обърна се и се отдалечи.

Като пухтеше след сутрешната си обиколка от четиридесет и осем тура по палубата, генерал Форбс зае нейното място.

— Аха! — възкликна той, когато очите му зърнаха отдалечаващите се фигури на полковника и двете момичета. — Значи такава е работата! Къде е мадам?

Поаро му обясни, че мисис Клапъртън е решила да прекара деня в леглото си.

— Не вярвайте на такива приказки! — И старият воин затвори хитро едното си око. — Тя ще стане за обед — и ако оня клетник го хванат, че отсъства без разрешение, ще има голяма олелия.

Но прогнозите на генерала не се сбъднаха. Мисис Клапъртън не дойде на обед и до момента, когато полковникът и придружаващите го госпожички се върнаха на кораба в четири часа, тя не се беше появявала.

Поаро беше в своята каюта, когато чу лекото, виновно почукване на съпруга по отсрещната врата. Клапъртън повтори чуването, пробва дръжката на вратата и накрая извика един стюард.

— Вижте какво, никой не ми отговаря. Имате ли ключ?

Поаро стана бързо от леглото си и излезе в коридора.

Новината се пръсна мълниеносно из кораба. Ужасени и невярващи, хората научиха, че мисис Клапъртън е била намерена мъртва в леглото си — с местна кама, забита в сърцето ѝ. Огърлица от кехлибар се валяла на пода в каютата.

Слуховете следваха един след друг. Всички продавачи на огърлици, които са били този ден на борда, бяха призовани и разпитани! Голяма сума в брой изчезнала от едно чекмедже в каютата! Банкнотите били описани! Не, не били описани! Откраднати били скъпи бижута! Никакви бижута не били взети! Един старец бил арестуван и признал, че той е извършил убийството!

— Кое от всичко това е вярно? — попита мис Ели Хендърсън, причаквайки Поаро. Лицето ѝ беше бледо и тревожно.

— Уважаема мадмоазел, откъде да зная?

— Разбира се, че знаете — отвърна мис Хендърсън.

Беше късно вечерта. Повечето пътници се бяха прибрали в каютите си. Мис Хендърсън поведе Поаро към няколко шезлонга откъм защитената страна на кораба.

— Сега ми кажете — заповяда му тя.

Поаро я огледа замислено.

— Случаят е интересен — каза той.

— Вярно ли е, че са й откраднали много ценни бижута?

Поаро поклати глава:

— Не. Няма липсващи бижута. Изчезнали са само малко пари от едно чекмедже.

— Никога вече няма да се чувствам в безопасност на кораб! — каза мис Хендърсън и потръпна. — Има ли някакви улики кой от тези цветнокожи зверове го е извършил?

— Не — каза Еркюл Поаро. — Цялата история е доста... странна.

— Какво искате да кажете? — попита рязко Ели.

Поаро разпери ръце:

— *Eh bien* — да вземем фактите. Мисис Клапъртън е била мъртва най-малко от пет часа, когато са я намерили. Изчезнали са малко пари. Кехлибарена огърлица лежи на пода до леглото ѝ. Вратата е заключена, а ключът липсва. Прозорецът — *прозорец*, а не илюминатор — е откъм палубата и е отворен.

— Е? — попита нетърпеливо жената.

— Не мислите ли, че е странно за едно убийство да бъде извършено при такива особени обстоятелства? Не забравяйте, че всички тези продавачи на картички, обменители на пари и продавачи на огърлици, които бяха пуснати на борда, са добре известни на полицията.

— Въпреки това стюардите обикновено заключват каютите — изтъкна Ели.

— Да, за да предотвратят възможностите за дребни обири. Но това е убийство.

— Какво точно мислите, мосю Поаро? — гласът ѝ прозвуча задъхано.

— Мисля за *заключената врата*.

Мис Хендърсън премисли нещо.

— Не виждам нищо особено в това — каза тя. — Човекът излиза през вратата, заключва я и взема ключа със себе си, за да не се разкрие престъплението твърде скоро. Много умно от негова страна, защото нищо не бе разкрито до четири часа следобед.

— Не, не, мадмоазел, вие не схващате моята гледна точка в случая. Аз не се вълнувам как той е *излязъл* от каютата, а как е *влязъл* в нея.

— През прозореца, разбира се.

— *C'est possible*^[3]. Но отворът е доста тесен — а и не забравяйте, че по палубата непрекъснато са минавали хора нагоре-надолу.

— Тогава през вратата — каза нервно мис Хендърсън.

— Но вие забравяте, мадмоазел. *Мисис Клапъртън е била заключила вратата отвътре*. Тя е направила това преди полковник Клапъртън да напусне кораба тази сутрин. Той дори пробва вратата — това го *знаем* със сигурност.

— Глупости. Бравата сигурно е заяла — или той не е натиснал дръжката както трябва.

— Но ние не се осланяме на негови думи. Ние чухме самата *мисис Клапъртън да казва, че е заключила вратата*.

— Ние?

— Мис Муни, мис Криган, полковник Клапъртън и аз.

Ели Хендърсън тропна с тока на обувката си. Миг-два тя не промълви нищо. После каза с леко раздражен тон:

— Е, и какъв по-точно извод правите от това? Предполагам, че мисис Клапъртън е могла както да заключи вратата, така и да я отключи.

— Точно така, точно така. — Поаро обърна към нея грейналото си лице. — Виждате накъде ни води това. *Мисис Клапъртън е отключила вратата и е пуснала убиеца вътре*. Би ли направила тя това за някой продавач на мъниста?

Ели възрази:

— Тя може да не е знаела кого пуска. Той може би е почукал — тя е станала и е отворила вратата — а той е влязъл насила и я е убил.

Поаро поклати глава:

— *Au contraire*. Тя си е лежала кротко в леглото, когато е била намушкана.

Мис Хендърсън го изгледа.

— Какво искате да кажете? — попита рязко тя.

Поаро се усмихна:

— Хм, изглежда, нали така, че сякаш тя е познавала човека, когото е пуснала в каютата...

— Искате да кажете — рече мис Хендърсън и гласът ѝ прозвуча малко сипкаво, — *че убиецът е пътник от кораба?*

Поаро кимна:

— Това личи от само себе си.

— А огърлицата, оставена на пода, е за заблуда?

— Точно така.

— И кражбата на парите?

— Да.

Настъпи пауза, след която мис Хендърсън промълви бавно:

— Смятах мисис Клапъртън за много неприятна жена, а и едва ли беше симпатична на някого от кораба — но никой не е имал причина да я убива.

— Освен, може би, съпругът ѝ — допълни Поаро.

— Вие сериозно ли мислите, че... — започна мис Хендърсън, но не довърши.

— Всеки човек на този кораб смята, че полковник Клапъртън ще има пълното право „да ѝ тегли ножа“. Така, мисля, че се казва.

Ели Хендърсън го гледаше очаквателно.

— Но съм длъжен да кажа — продължи Поаро, — че самият аз не съм забелязал никакви признаци на раздразнение от страна на добрия полковник. И, което е най-важно, той има алиби. Беше с тези две момичета през целия ден и се върна на кораба чак в четири часа. По това време мисис Клапъртън отдавна е била мъртва.

Настъпи нова минута мълчание. После Ели Хендърсън изрече тихо:

— Но вие продължавате да мислите, че... убиецът е човек от кораба?

Поаро кимна.

Ели Хендърсън неочаквано се разсмя — дръзко и предизвикателно.

— Трудно ще докажете теорията си, мосю Поаро. На този кораб има твърде много пътници.

Поаро ѝ се поклони.

— Ще употребя израз — каза той — от един ваш любим криминален роман: „Аз си имам своите методи, Уотсън“.

Следния ден на вечеря всеки пътник намери до чинията си напечатано на машина листче, което го канеше да отиде в главния салон в осем и половина. Когато публиката се събра, капитанът се качи на подиума на оркестъра и се обърна към насъбралите се със следните думи:

— Дами и господа, всички знаете за трагедията, разиграла се вчера тук. Сигурен съм, че всички желаете да помогнете извършителят на това ужасно престъпление да бъде изправен пред правосъдието. — Той млъкна и се покашля. Сетне продължи: — Сред нас е мосю Еркюл Поаро, който вероятно е известен на всички като човек с богат опит в... ъ-ъ-ъ... такива неща. Надявам се, че ще изслушате внимателно какво ще ви каже той.

В този момент полковник Клапъртън, който не беше на вечеря, влезе в салона и седна до генерал Форбс. Той имаше вид на човек, съсипан от скръб и в никакъв случай на човек, който изпитва голямо облекчение. Или беше много добър актьор, или беше искрено предан на неприятната си жена.

— Има думата мосю Еркюл Поаро — каза капитанът и отстъпи мястото си на детектива. Поаро се изпъчи малко комично, когато застана сияещ пред своята публика.

— *Messieurs, mesdames* — започна той. — Много мило от ваша страна, че сте пожелали да ме изслушате. *M. le Capitaine* ви каза, че имам известен опит в тези неща. Аз действително имам — това е истина — малка идея как да разнищя този конкретен случай. — Той даде знак и един стюард излезе напред и му подаде обемист, безформен предмет, увит в чаршаф.

— Това, което смятам да направя, може да ви учуди малко — предупреди той. — Може да си помислите, че съм особняк, дори луд. Но въпреки всичко ще ви уверя, че зад моята лудост се крие — както вие, англичаните, казвате — метод.

Очите му срещнаха за миг тези на мис Хендърсън. Поаро започна да развива обемистия предмет.

— Аз имам тук, *messieurs* и *mesdames*, важен свидетел на истината кой уби мисис Клапъртън. — Той сръчно смъкна последната навивка плат и предметът от чаршафа се показа — дървена кукла почти с размери на истинско дете, облечена в кадифе и дантелена якичка.

— А сега, Артър — каза Поаро с леко променен глас, който вече не беше глас на чужденец, а беше съвсем като на англичанин, дори с лек нюанс на кокни^[4]. — Можеш ли да ми кажеш, повтарям — можеш ли да ми кажеш — нещо за смъртта на мисис Клапъртън?

Шията на куклата затрептя слабо, дървената ѝ долна челюст се отпусна и раздвижи плавно; един висок, писклив женски глас изговори:

— *Какво има, Джон? Вратата е заключена. Не искам да ме безпокоят стюардите...*

Отекна вик — катурна се стол — един мъж скочи на крака, олюлявайки се, с ръка на гърлото... опитвайки се да каже нещо... опитвайки се упорито... А после изведнъж тялото му като че изгуби жизнените си сили и се строполи тежко на пода.

Това беше полковник Клапъртън.

Поаро и корабният лекар се надигнаха от проснатата на земята фигура.

— Боя се, че това е краят. Сърцето — каза накратко лекарят.

Поаро кимна.

— Шокът от разкриването на трика му пред всички — обобщи той.

После се бърна се към генерал Форбс:

— Вие, генерале, ми помогнахте с ценния намек, като споменахте за сцената на мюзикхола. Аз се зачудих — помислих — и накрая решението ме осени. Заключих, че преди войната Клапъртън е бил вантрилок^[5]. В такъв случай трима души твърде лесно биха могли да чуят мисис Клапъртън да говори от каютата си, *когато тя вече е била мъртва...*

Ели Хендърсън беше застанала до него. Очите ѝ бяха мрачни и пълни с мъка.

— Вие знаехте ли, че сърцето му е слабо? — попита тя.

— Досещах се... Мисис Клапъртън говореше за своето сърце, че е болно, но тя, според мен, беше от онзи тип жени, които желаят да

минават за болни. После намерих на земята едно късче от рецепта с предписана много силна доза дигиталин. Дигиталинът е лекарство за сърцето, но то не би могло да е на мисис Клапъртън, защото дигиталинът разширява зениците на очите. Не бях забелязвал такова явление при нея, но когато погледнах неговите зеници, веднага видях признаците.

Ели промърмори:

— И си помислихте... че това може да свършило този начин?

— Най-добрият начин, мадмоазел, не смятате ли? — отговори галантно Поаро.

Той вида сълзите в очите ѝ. Тя каза:

— Вие сте знаели. Вие сте знаели през цялото време... че не ми беше безразличен... Но той не го направи заради мен... Тези момичета... младите... това го накара да почувства робството си. Искаше да се освободи, преди да е станало твърде късно... Да, аз съм сигурна, че затова го е направил... Кога се досетихте... че той е убиецът?

— Неговото самообладание беше прекалено свършено — отвърна простиичко Поаро. — Колкото и обидно да се държеше с него жена му, тя сякаш никога не можеше да го засегне. Това означаваше, че или той е бил толкова свикнал с грубостите ѝ, че тя не е могла да го обиди, или че... *eh bien*... реших да заложа на другата алтернатива — и се оказах прав... Клапъртън разчиташе много и на илюзионистичните си способности... Вечерта преди престъплението той се престори, че се е издал. Но човек с качествата на Клапъртън никога не се издава. За такова мнимо издаване трябваше да има някаква причина. Ако хората го смятат за *илузионист*, те не биха допуснали, че е и *вантрилок*.

— А онзи глас, който чухме — гласа на мисис Клапъртън?

— Една от стюардесите има глас, много сходен с този на мисис Клапъртън. Убедих я да се скрие зад подиума, като преди това я научих кои думи да каже.

— Това беше жесток трик! — извика Ели.

— Аз не одобрявам убийството — отвърна Еркюл Поаро.

[1] Морето (фр.) — Б.пр. ↑

[2] Ето това може да се нарече истински джентълмен (фр.) —
Б.пр. ↑

[3] Възможно е (фр.) — Б.пр. ↑

[4] Лондонско наречие — Б.пр. ↑

[5] Лице, което говори така, сякаш звуковете излизат от корема
му — Б.пр. ↑

КАК Е ВАШАТА ГРАДИНА?

Еркюл Поаро подреди писмата в спретнатата купчинка пред себе си. Взе най-горното от тях, позагледа се в адреса за миг, а после грижливо преряза гърба на плика с нож за хартия, който държеше на масата за закуска точно за тази цел, и извади съдържанието на писмото. Вътре имаше още един плик, старателно запечатан с червен восък и надписан: „Лично и поверително“.

Веждите на Еркюл Поаро се повдигнаха леко нагоре. Той си прошепна: „*Patience! Nous allons arriver!*“^[1] и още веднъж вкара в употреба ножа за разрязване на хартия. Този път в плика имаше писмо — написано с доста разкривен и заострен почерк. Няколко думи бяха дебело подчертани.

Еркюл Поаро разгъна писмото и започна да чете. То също беше надписано „Лично и поверително“. В дясната страна на листа имаше адрес: Роузбанк, Чармънс Грийн, Бъкс... и датата: 21 март.

Драги мосю Поаро,

Бяхте ми препоръчан от стар и ценен приятел, който знае какви *грижи* и *беди* ми се струпиха напоследък. Този мой приятел, разбира се, не знае действителните *обстоятелства* — тях съм запазила само за себе си, тъй като работата е строго лична. Той ме уверява, че вие сте самата *дискретност* — и че няма опасност по някакъв начин да бъде намесена полицията, което, ако моите подозрения се окажат правилни, ще бъде твърде *неприятно* за мен. Възможно е, естествено, и *напълно* да греша. В момента не се чувствам достатъчно трезвомислеща — безсънието ми и последствията от тежко заболяване миналата зима ми пречат да разследвам нещата сама. Просто не съм в състояние да го сторя. От друга страна трябва да повторя още веднъж, че това е много деликатен

семеен въпрос и че поради множество причини желая *цялата работа да се потули*. Когато се убедя във *фактите*, сама ще се заема с необходимото — предпочитам да го сторя лично. Мисля, че се произнасям съвсем недвусмислено по въпроса. Ако се заемете с това разследване, надявам се, че ще ме уведомите на горепосочения адрес.

Искрено Ваша: Амилия Бароуби

Поаро прочете писмото още веднъж и отново леко повдигна вежди. Когато най-сетне сложи писмото настрана, той продължи със следващия плик от купчинката.

Точно в десет часа той влезе в стаята, където мис Лемън, доверената му секретарка, седеше в очакване на неговите указания за деня. Мис Лемън беше на четиридесет и осем години и имаше непривлекателна външност. Общото впечатление, което създаваше, беше за много кости, разхвърляни наслука по тялото ѝ. Нейната страст към порядъка беше почти еднаква с тази на самия Поаро; и макар че умееше да мисли, никога не го правеше без съответното нареждане.

Поаро ѝ връчи сутрешната кореспонденция.

— Имайте добрината, мадамозел, да напишете любезни откази на всички тези писма.

Мис Лемън плъзна очи по отделните писма и надраска набързо по един йероглиф на всяко от тях. Тези отметки бяха разбираеми само за нея; те бяха неин собствен код: „леко сапунисване“; „шамар по лицето“ „мър-мър“; „лаконичен“ и прочие. Като направи това, тя кимна и вдигна глава за други нареждания.

Поаро ѝ даде писмото на Амилия Бароуби. Тя го извади от двойния му плик, прочете го и погледна изпитателно.

— Да, мосю Поаро? — Моливът ѝ закръжи във въздуха — готов — над стенографския бележник.

— Какво е вашето мнение за това писмо, мис Лемън?

Леко намръщена, мис Лемън остави молива и прочете отново писмото.

Съдържанието на едно писмо не значеше нищо за мис Лемън, с изключение на това какъв отговор трябва да му се съчини. Много

рядко работодателят ѝ прибъгваше до нейните човешки, за разлика от служебните ѝ качества. Това мъничко дразнеше мис Лемън, която инак беше много близо до идеалната машина, напълно и чудесно незаинтересувана от всички човешки дела. Истинската ѝ страст в живота беше да усъвършенства систематизирането на документацията, в сравнение с което всички други систематизиращи системи щяха да потънат в забвение. Ноцем тя мечтаеше за такава система. Но въпреки това мис Лемън беше напълно годна да прояви интелект в чисто човешките неща, което Еркюл Поаро добре знаеше.

— Е? — попита я той.

— Стара жена — отговори мис Лемън. — Здравата ѝ трепери.

— А! Значи мислите, че тя е изплашена, така ли?

Мис Лемън, която беше на мнение, че Поаро живее достатъчно дълго време в Англия, за да разбира по-разговорния език, не отговори. Тя набързо погледна двойния плик.

— Много потайна — каза тя. — Нищо не може да се разбере.

— Да — отговори Еркюл Поаро, — забелязах това.

Ръката на мис Лемън увисна още веднъж с надежда над стенографския бележник. Този път Еркюл Поаро отговори:

— Съобщете ѝ, че ще имам честта да ѝ се обадя по всяко време, което тя ми посочи, освен ако не предпочита да се консултира с мен тук. Не печатайте писмото на машина... напишете го на ръка.

— Да, мосю Поаро.

Поаро ѝ даде още писма.

— Това са сметки за плащане.

Сръчните ръце на мис Лемън бързо ги подредиха.

— Ще платя всички, но без тези.

— Защо? — попита Поаро. — В тях няма грешка.

— Те са от фирми, с които тепърва ще си имаме работа. Не е добре да се плаща веднага, когато току-що сте си открили сметка при тях — може да си помислят, че по-късно ще им искате кредит.

— О! — измърмори Поаро. — Прекланям се пред познанията ви за британските търговци.

— Няма нещо, което да не зная за тях — изрече мрачно мис Лемън.

Писмото за мис Амилия Бароуби беше своевременно написано и изпратено, но отговор не идваше. „Може би — мислеше си Еркюл

Поаро — старата дама сама е решила загадката.“ Ала все пак малко се учудваше от факта, че в такъв случай тя не е написала любезен отговор, в който да го уведоми, че услугите му не са ѝ повече необходими.

Пет дни по-късно, когато мис Лемън получи сутрешните си инструкции, тя каза:

— Тази мис Бароуби, на която писахме — нищо чудно, че не ни отговори. Тя е починала.

Еркюл Поаро отбеляза тихо:

— А... починала. — Това прозвуча по-скоро като отговор, а не като въпрос.

Мис Лемън отвори чантата си и извади изрезка от вестник.

— Видях го в метрото и го откъснах — поясни тя.

Одобрил негласно факта, че макар мис Лемън да употреби думата „откъснах“, тя грижливо беше изрязала с ножици съобщението, Поаро го прочете. То беше поместено в рубриката „Раждания, смъртни случаи и бракове“ на „Морнинг Поуст“: „На 26 март в Роузбанк, Чармънс Грийн, внезапно почина Амилия Бароуби, на седемдесет и три години. Да не се носят цветя.“

Като го прочете, Поаро измърмори полугласно: „Внезапно“, а после бързо додаде:

— Ще бъдете ли така любезна да напишете едно писмо, мис Лемън?

Моливът застина във въздуха. Мис Лемън, замислена над сложностите на систематизиращата система, се зае да стенографира бързо и точно:

Уважаема мис Бароуби,

Не получих отговор от Вас, но тъй като ще бъда в околностите на Чармънс Грийн в петък, ще ви се обадя същия ден, за да обсъдим по-подробно въпроса, за който ми споменахте във Вашето писмо.

Искрено Ваш и прочие...

— Напишете писмото на машина, моля ви. И ако го пуснете веднага, то ще пристигне довечера в Чармънс Грийн.

На другата сутрин едно писмо с черна рамка на плика пристигна с втората поща:

Драги господине,

В отговор на Вашето писмо Ви съобщавам, че моята леля, мис Бароуби, почина на двадесет и шести, така че посещениято, за което споменавате в писмото си, става безпредметно.

Искрено Ваша: Мери Делфонтейн.

Поаро се усмихна вътрешно. „Става безпредметно... О, ще проверим това. *Eh avant* — към Чармънс Грийн.“

Роузбанк беше къща, която изглеждаше подходяща за името си^[2], а това не можеше да се каже за повечето къщи от същия вид и характер.

Еркюл Поаро се спря по средата на пътеката, отвеждаща до входната врата, и хвърли одобрителен поглед към подредените лехи от двете си страни. Розови храсти, които обещаваха да разцъфтят богато по-късно през годината, жълти разцъфтели нарциси, ранни лалета, сини зюмбюли... последната леха беше частично оградена с раковини.

Поаро си прошепна тихо:

— Как беше онова стихче от английската детска песничка?

*Лельо Мери, я кажи:
как в градината растат
раковини и камбанки
за момите сладуранки?*

„Градината не е точно такава — реши той, — но да се надяваме, че ще срещнем поне една хубава мома, за да се оправдаят детските стихчета.“

Входната врата се отвори и една хубава млада прислужница с боне и престилка изгледа подозрително чужденеца с буйни мустаци,

който си говореше сам в предната градина. Тя беше, както Поаро забеляза, много хубаво момиче с кръгли сини очи и розови бузи.

Поаро повдигна галантно шапката си и каза:

— Пардон, дали мис Амилия Бароуби живее тук?

Младото момиче ахна и очите му станаха още по-кръгли.

— О, сър — отговори то, — не знаете ли? Тя умря. Най-внезапно. Във вторник вечерта.

Момичето се поколеба, раздвоявано от два могъщи инстинкта: първия — отвращение към чужденеца; втория — приятното забавление на нейното съсловие да си побъбри за болести и смърт.

— Вие ме изненадвате — отбеляза Еркюл Поаро недостатъчно искрено. — Имах среща с дамата за днес. Все пак може би ще мога да се видя с другата дама, която живее тук.

Младото момиче не знаеше какво да отговори.

— Госпожата ли? — каза то след малко. — О, сигурно ще може да я видите, но всъщност не зная дали тя изобщо желае да приеме някого.

— Ще ме приеме — отговори Поаро и подаде на момичето визитна картичка.

Авторитетният му тон изигра необходимата роля. Розовобузото момиче хлътна вътре и покани Поаро във всекидневната, която беше вдясно от преддверието. После с картичката в ръка то тръгна да съобщи на господарката си за госта.

Еркюл Поаро се огледа. Стаята беше напълно традиционна — тапети с цвят на овесено брашно, с фриз около тавана, неопределими кретони, възглавнички и завеси в розово и най-различни китайски дреболийки и украшения. Нищо в стаята не се открояваше, не показваше определена индивидуалност.

Изведнъж Поаро, който беше много чувствителен, усети, че нечии очи го наблюдават. Обърна се. Едно момиче стоеше на входа на френския прозорец — малко, бледо момиче с доста черна коса и подозрителни очи.

То приближи и когато Поаро направи лек поклон, момичето попита рязко:

— Защо сте дошли?

Поаро не отговори. Той само повдигна вежди.

— Вие сте адвокат, нали? — Английският на момичето беше добър, но никой нито за миг не би я взел за англичанка.

— Защо трябва да бъда адвокат, мадмоазел?

Момичето го изгледа нацупено.

— Мислех, че може да сте такъв. Мислех, че сте дошли да кажете, че тя не е знаела какво върши. Чувала съм как му казват на това — неподобаващо въздействие, нали? Но не е така. Тя искаше аз да наследя парите и те са мои. Ако потрябва, ще си взема мой адвокат. Парите са мои. Тя го е написала така и така ще бъде. — Момичето гледаше заплашително, издало напред брадичка, а очите му искряха.

Вратата се отвори, една висока жена влезе и каза:

— Катрина!

Момичето се сви, почервения, измърмори нещо и излезе през прозореца.

Поаро се обърна към новодошлата, която, изричайки само една дума, се беше справила много ефикасно с положението. Гласът ѝ беше авторитетен, пренебрежителен и с нотка на благовъзпитана ирония. Поаро разбра веднага, че това е собственицата на къщата, Мери Делафонтейн.

— Мосю Поаро? Аз ви писах. Не може да не сте получили писмото ми.

— Уви, отсъствах от Лондон.

— О, разбирам, това обяснява случая. Трябва да ви се представя. Казвам се Делафонтейн. Това е моят съпруг. Мис Бароуби беше моя леля.

Мистър Делафонтейн бе влязъл така тихо, че присъствието му бе останало незабелязано. Той беше висок човек с посивяла коса и неопределени маниери. Имаше нервния навик да си попипва брадичката. Поглеждаше често към жена си и беше ясно, че чака тя да започне всеки разговор.

— Трябва да ви се извиня — каза Еркюл Поаро, — че се натрапвам при тази ваша тежка загуба.

— Аз разбирам, че това не е ваша грешка — отвърна мисис Делафонтейн. — Леля ми почина във вторник вечерта. Смъртта дойде съвсем неочаквано.

— Крайно неочаквано — каза мистър Делафонтейн. — Голям удар е за нас. — Очите му следяха прозореца, през който бе изчезнало

чуждестранното момиче.

— Приемете моите извинения — повтори Еркюл Поаро. — Тръгвам си. — Той направи крачка към вратата.

— Чакайте малко — възпря го мистър Делафонтейн. — Вие... хм... казвате, че сте имали среща с леля Амилия?

— *Parfaitement.*

— Може би ще ни кажете за това — обади се жена му. — Ако можем да направим нещо...

— То беше от лично естество — отвърна Поаро. — Аз съм детектив — добави простиичко той.

Мистър Делафонтейн събори малката китайска фигурка, която държеше. Жена му изглеждаше озадачена.

— Детектив? И сте имали среща с леля? Колко странно! — Тя се вгледа в него. — Можете ли да ни кажете малко повече, мосю Поаро? Това... изглежда съвсем фантастично.

Поаро млъкна за момент. Той подбра думите си грижливо.

— Трудно ми е, мадам, да реша как да постъпя.

— Вижте — каза мистър Делафонтейн. — Тя не ви е споменавала за руснаци, нали?

— Руснаци?

— Да, нали разбирате — болшевики, червени — това имам предвид.

— Не ставай глупав, Хенри — намеси се жена му.

Мистър Делафонтейн силно се смути:

— Извинявай... извинявай... просто ми хрумна.

Мери Делафонтейн погледна прямо Поаро. Очите ѝ бяха много сини — с цвета на забравки.

— Ако можете да ни кажете нещо, мосю Поаро, ще ви бъда благодарна. Мога да ви уверя, че аз имам... основание да ви моля за това.

Съпругът изглеждаше разтревожен.

— Внимавай, мила — знаеш, че в тази работа може да няма нищо — каза той.

Жена му отново го сряза с поглед.

— Е, мосю Поаро? — подкани го тя.

Бавно и тежко Еркюл Поаро поклати глава. Той направи това с видимо съжаление, но все пак го направи.

— Засега, мадам — каза той, — се боя, че не бива да казвам нищо.

Поклони се, взе си шапката и тръгна към вратата. Мери Делфонтейн излезе с него в преддверието. На стълбите той се обърна и я погледна.

— Обичате градината си, нали, мадам?

— Аз ли? О, да, прекарвам доста време в грижи за нея.

— *Je vous fais mes compliments*^[3].

Той се поклони още веднъж и закрачи към пътната врата. Когато мина през нея и зави надясно, той погледна назад и забеляза две неща — бледо лице, което го гледаше от прозореца на първия етаж, и строен мъж с войнишка стойка, който крачеше нагоре-надолу по отсрещната страна на улицата.

Еркюл Поаро кимна на себе си.

— *Definitivement*^[4] — каза той — в тази дупка има мишчица! Какво трябва да направи котката сега?

Решението му го отведе до най-близката пощенска станция. Тук той проведе няколко телефонни разговора. Резултатът, изглежда, беше задоволителен. После пое към полицейския участък в Чармънс Грийн, където попита за инспектор Симс.

Инспектор Симс беше едър, плещест мъж със сърдечно поведение.

— Мосю Поаро? — попита той. — Така си и мислех. Преди минута ми се обади главният началник за вас. Той ми каза, че ще се отбиете при мен. Заповядайте в кабинета ми.

Като затвори вратата, инспекторът махна на Поаро да седне на един стол, настани се в друг и обърна към посетителя си поглед, изпълнен с остро любопитство.

— Вие сте много експедитивен, мосю Поаро. Дойдохте да проверите този роузбанкски случай още преди ние да научим, че имаме работа с престъпление. Кое ви наведе на тази мисъл?

Поаро извади писмото, което бе получил, и го подаде на инспектора. Последният го прочете с интерес.

— Любопитно — каза той. — Бедата е, че то може да означава много неща. Жалко, че тя не е била малко по-обстойна. Сега щеше да ни бъде от полза.

— Или нямаше изобщо да има нужда от помощ.

— В смисъл?

— Щеше да си е още жива.

— Така ли смятате? Хм... не мисля, че грешите.

— Моля ви, инспекторе, разкажете ми фактите. Не зная абсолютно нищо.

— Нищо по-лесно от това. На старата дама ѝ е прилошало след вечеря във вторник. Положението било доста сериозно. Конвулсии, спазми — и какво ли още не. Отишли за лекар. Но докато той пристигне, тя починала. Казали му, че е умряла от пристъп. На лекаря обаче нещо не му харесало. Той поусуквал, поувъртал, но успял да обясни по заобиколен начин, че не може да издаде смъртен акт. А що се отнася до семейството, ето тук е цялата работа. Те чакат резултата от аутопсията. Ние придвижихме работата малко по-нататък. Лекарят веднага ни уведоми — той и полицейският доктор извършиха заедно аутопсията — и резултатът не подлежи на никакво съмнение. Старата дама е починала от голяма доза стрихнин.

— Аха!

— Така е. Много неприятно. Въпросът е кой ѝ е дал отровата. Това трябва да е станало много скоро преди смъртта. Първото предположение беше, че отровата ѝ е дадена с храната по време на вечерята — но, откровено казано, това е твърде неправдоподобно. Вечеряли са супа, сервирана от супник, рибен пай и ябълкова пита. На вечерята са присъствали мис Бароуби, мистър Делафонтейн и мисис Делафонтейн. Мис Бароуби си имала нещо като лична прислужница — полуруския — която не се хранела със семейството. Получавала остатъците от столовата. Имали и домашна прислужница, но този ден тя ползвала свободна вечер. Преди да си тръгне, тя оставила супата на печката и рибения пай във фурната, а ябълковата пита била студена. И тримата яли едни и същи неща... Освен това аз не мисля, че може да се погълне стрихнин по такъв начин. Той е горчив като жлъчка. Лекарят ми каза, че стрихнинът се усеща в разтвор едно на хиляда или приблизително толкова.

— А в кафето?

— Кафето е по-подходящо, но старата дама не пиела никога кафе.

— Разбирам. Да, това изглежда като непреодолима трудност. Какво е пила тя по време на вечерята?

— Вода.

— От лошо по-лошо.

— Истинска главоблъсканица, нали?

— Старата дама е имала пари, нали?

— Предполагам, че е била доста заможна. Разбира се, още не разполагаме с точните подробности. Доколкото ми е известно, семейство Делафонтейн е много зле с финансите. Старата дама е помагала за разходите по поддържането на къщата.

Поаро се усмихна леко и каза:

— Значи вие подозирате семейство Делафонтейн? Кого от тях?

— Не мога да кажа точно кого. Но фактът е налице — те са нейните единствени по-близки роднини и смъртта ѝ им донеся значителна сума. Не се съмнявам в това. Всички знаем каква е човешката природа!

— Понякога е нечовешка... Да, много сте прав. Нищо друго ли не е яла и пила старата дама?

— Ами всъщност...

— А, *voilà!* Чувствах, че вие таите нещо... а ми говорите за супа, рибен пай и ябълкова пита — *betise*^[5]. Сега вече идваме до същността.

— Не съм много сигурен. Но всъщност старата дама е вземала едни капсулки преди ядене. Нали ги знаете — не хапче, а едно от онези неща, при които прахчето е вътре. Нещо напълно безобидно за храносмилане.

— Прекрасно. Нищо не е по-лесно от това да напълниш една капсула със стрихнин и да я сложиш при другите. Тя се плъзга в гърлото ти с малко вода и вкусът ѝ не се усеща.

— Така е. Бедата е, че момичето ѝ я е дало.

— Рускинята ли?

— Да. Катрина Ригер. Личната прислужница на мис Бароуби. Старата дама доста я е разигравала. Донеси това, донеси онова, донеси ми еди-кое си, изтрий ми гърба, налей ми лекарството, тичай до аптекаря — все такива неща. Знаете как стоят нещата с тези възрастни жени — иначе не са лоши, но имат нужда от някого, който да им робува!

Поаро се усмихна.

— Е, да, но нещата нещо не се връзват — продължи инспектор Симс. — Защо момичето ще я отравя? Мис Бароуби умира и сега

момичето остава без работа, а работа не се намира лесно — момичето не е кой знае колко квалифицирано.

— И все пак — намекна Поаро — ако кутийката с капсулите е била оставена на достъпно място, всеки е можел да се възползва от възможността.

— Естествено ние правим проучвания — без да вдигаме много шум, ако ме разбирате правилно. Кога е била изпълнена за последен път рецептата, къде са я държали вкъщи — търпение и много усилия — само така ще може да се стигне до успех. Не бива да забравяме и адвоката на мис Бароуби. Утре имам разговор с него. Също и управителя на банката. Има още много да се върши.

Поаро стана.

— Искам малка услуга от вас, инспектор Смит — да ме уведомяте накратко как се развиват нещата. Много ще ви бъда благодарен. Ето ви телефонния ми номер.

— О, разбира се, мосю Поаро. Две глави мислят по-добре от една; освен това и вие сте посветен в тази работа, щом сте получили писмото от покойната и прочее.

— Много сте любезен, инспекторе.

Поаро се сбогува сърдечно и си тръгна.

На другия ден следобед му се обади по телефона.

— Мосю Поаро ли е? Обажда се инспектор Симс. Нещата започнаха да се поизясняват в онази наша история.

— Наистина ли? Кажете ми, моля ви.

— Започвам с пункт № 1 — много важен пункт. Мис Б. е оставила малко наследство на племенницата си и всичко друго на К. в израз на благодарност за големите ѝ грижи и внимание — така беше формулирано в завещанието. Това доста променя нещата.

В главата на Поаро бързо изплува една картина. Намръщено лице и разпален глас, който казваше: „Парите са мои. Тя го е написала така и така ще бъде.“ Наследството не е дошло изненадващо за Катрина — тя е знаела за него предварително.

— Пункт № 2 — продължи гласът на инспектор Симс. — Никой, освен К. не е пипал капсулите.

— Сигурен ли сте?

— Момичето само го признава. Какво мислите за това?

— Крайно интересен факт.

— Остава ни само още едно нещо — доказателство за това как стрихнинът попада в нейните ръце. Едва ли ще е трудно да се докаже.

— Но досега вие не можете да се похвалите с успех?

— Сега съм в самото начало. Предварителното следствие бе едва тази сутрин.

— Какво се случи там?

— Отложихме го с една седмица.

— А младата дама — К.?

— Задържах я като заподозряна. Не искам да поемам рискове. Тя може да има някои по-особени приятели наоколо, които да се опитат да я отърват от това.

— Не — каза Поаро. — Не допускам, че тя има приятели.

— Така ли? Какво ви кара да мислите така, мосю Поаро?

— Просто една моя идея. Имате ли и други „пунктове“, както ги наричат?

— Нищо, което да е в пряка връзка със случая. Изглежда мис Б. си е поиграла със своите акции напоследък — трябва да е спечелила доста значителна сума. Работата е много странна, както и да погледнем на нея, но аз не виждам връзката с главния въпрос — поне не засега.

— Навярно сте прав. Страшно съм ви задължен. Беше много мило от ваша страна да ми позвъните.

— Дребна работа. Аз държа на думата си. Разбрах, че се интересувате. Кой знае, може да успеете да ми помогнете с нещо.

— Ще бъде голямо удоволствие за мен. Например бих могъл да ви помогна, ако спипам някой приятел на онова момиче Катрина.

— Ама нали казахте, че тя няма никакви приятели? — попита изненадано инспектор Симс.

— Сгреших — каза Еркюл Поаро. — Има един.

Преди инспекторът да зададе друг въпрос, Поаро затвори телефона.

Той влезе със сериозно лице в стаята, където мис Лемън седеше до пишещата машина. Тя вдигна ръце от клавишите при приближаването на работодателя си и погледна въпросително към него.

— Искам вие да си представите една малка история — каза Поаро.

Мис Лемън отпусна ръце на скута си. Тя обичаше да пише на машина, да плаща сметки, да попълва документи и да изпълнява всякакви други задължения. Но да си представя себе си в хипотетична ситуация ѝ беше много досадно. Въпреки това тя го прие като неприятна част от своите задължения.

— Вие сте млада рускиня — започна Поаро.

— Да — отговори мис Лемън с изражение на стопроцентова англичанка.

— Вие сте сама, без приятели в тази страна. Но имате причини да не искате да се върнете в Русия. Наета сте на тежка и неприятна работа като лична прислужница и компаньонка на една стара дама. Вие сте кротка и не се оплаквате от работата си.

— Да — каза мис Лемън послушно, но изобщо не можеше да си представи как би проявила хрисимост, към която и да е възрастна дама на този свят.

— Старата дама се привързва към вас. Решава да ви остави в наследство пари. И ви казва за това. — Тук Поаро замълча.

Мис Лемън отново каза „Да“.

— И тогава старата дама открива нещо; може би то е свързано с пари — тя, да речем, открива, че вие не сте честна към нея. Или нещо още по-сериозно — давате ѝ лекарство, което има различен вкус, храна, от която ѝ прилошава. Така или иначе, тя започва да ви подозира в нещо и пише на най-прочутия детектив — на мен! Вика ме при себе си веднага. И тогава, както казвате вие, маслото капва в огъня. Трябва да се действа бързо. И така, преди да пристигне големият детектив, старата дама умира. И парите остават за вас... Кажете ми — това възможно ли е?

— Съвсем възможно — отвърна мис Лемън. — В смисъл, че е съвсем възможно за една рускиня. Що се отнася до мен, аз никога няма да заема служба като компаньонка. Обичам задълженията ми да са ясно определени. И, разбира се, нямам намерение да убивам когото и да било.

Поаро въздъхна.

— Как ми липсва моят приятел Хейстингс! Той имаше такова въображение! Такъв романтичен ум! Вярно е, че въображението му винаги му пречеше, но специално на мен то винаги ми е било от полза.

Мис Лемън мълчеше. Тя гледаше замечтано машинописния лист пред себе си.

— Значи това ви се струва възможно — каза замислено Поаро.

— А на вас не ви ли се струва така?

— Почти се боя, че да — въздъхна Поаро.

Телефонът иззвъня и мис Лемън излезе от стаята да вдигне слушалката. Тя се върна бързо и каза:

— Пак се обажда инспектор Симс.

Поаро побърза към апарата:

— Ало, ало. Какво казвате?

Симс повтори думите си:

— Намерихме пакетче стрихнин в спалнята на момичето, пъхнато под дюшека. Сержантът току-що донесе тази новина. Според мен това съвсем уличава момичето.

— Да — каза Поаро, — като че ли е така.

Гласът му беше се променил и сега звучеше с внезапна увереност.

Като затвори телефона, той седна на бюрото си и докато подреждаше предметите по него механично, започна да си мърмори:

— Има нещо погрешно. Чувствам го... Не, не го чувствам. Трябва да е било нещо, което съм видял. Хайде, малки сиви клетки! Напрегнете се, мислете! Беше ли всичко логично, беше ли всичко наред? Момичето — тя се тревожеше за парите; мадам Делафонтейн; съпругът ѝ — неговия намек за русите — пълна глупост, но той си е такъв човек; стаята; градината — а! Да, градината!

Изправи гръб вдървено на стола. В очите му заблестяха зелени искрици. Скочи от стола и отиде в съседната стая.

— Мис Лемън, ще имате ли добрината да оставите текущите си работи и да направите едно проучване за мен?

— Проучване ли, мосю Поаро? Страхувам се, че не ме бива много в...

Поаро я прекъсна:

— Един ден вие ми казахте, че знаете всичко за търговците.

— Вярно е — каза уверено мис Лемън.

— Тогава работата е проста. Трябва да отидете до Чармънс Грийн и да откриете там един продавач на риба.

— Продавач на риба? — попита изненадана мис Лемън.

— Точно така. Продавачът, който е доставял риба на Роузбанк. Като го намерите, попитайте го едно нещо.

И Поаро ѝ подаде късче хартия. Мис Лемън го взе, прочете съдържанието му без интерес, кимна и спусна капака на машината.

— Ще отидем до Чармънс Грийн заедно — каза Поаро. — Вие ще отидете при продавача на риба, а аз — до полицейския участък. Ще ни трябва не повече от половин час, за да стигнем дотам от Бейкър Стрийт.

Като пристигна, той бе приветстван от изненадания инспектор Симс.

— Е, това се казва бърза работа, мосю Поаро. Само преди час говорих с вас по телефона и вече сте тук!

— Идвам с молба към вас — позволете ми да се срещна с тази Катрина... как ѝ беше името?

— Катрина Ригер. Е, предполагам, че не може да имам възражения срещу молбата ви.

Момичето Катрина изглеждаше още по-бледо и по-навъсено отвсякога.

Поаро ѝ заговори много кротко:

— Мадмоазел, искам да ми повярвате, че не съм ваш враг. Искам да ми кажете истината.

Очите ѝ блеснаха дръзко:

— Аз ви казах истината. На всякого съм казала истината! Ако старата дама е била отровена, не съм я отровила аз. Всичко това е грешка. Вие искате да ми попречите да получа парите. — Говореше задъхано. Поаро си помисли, че тя прилича на притисната в ъгъла малка, безпомощна мишка.

— Никой ли не пипаше лекарствата, освен вас?

— Казах вече, нали? Те бяха приготвени същия следобед в аптеката. Донесох ги в чантата си — малко преди вечеря. Отворих кутийката и дадох на мис Бароуби една капсула с чаша вода.

— Казвате, че никой не ги е пипал, освен вас?

— Да. — Това бе изречено смело — притисната в ъгъла, но храбра мишка!

— И мис Бароуби вечеря само това, за което ни казахте? Супа, рибен пай и пита?

— Да. — Това „да“ беше безпомощно — и тъмни, помръкнали очи, които не виждаха никъде надежда за себе си.

Поаро потупа Катрина по рамото:

— Кураж, мадмоазел! Все още има надежда за освобождение... Да, и за парите — лек живот.

Тя го погледна подозрително.

Когато Катрина излезе, Симс му каза:

— Не разбрах добре това, което ми казахте по телефона — момичето имало някакъв приятел, така ли?

— Да, има. Мен! — отговори Еркюл Поаро и напусна участъка, преди инспекторът да успее да събере мислите си.

В кафе-сладкарница „Зелената котка“ мис Лемън не остави работодателя си да чака дълго. Мина веднага на въпроса.

— Името на човека е Ръдж, на Главната улица е и вие бяхте съвсем прав. Точно дузина и половина. Записах си какво ми каза той. — И тя подаде записаното на Поаро.

— Р-р-р. — Това беше дълбок, плътен звук като мъркане на котка.

Еркюл Поаро отиде в Роузбанк. Беше застанал в градината, а слънцето залязваше зад гърба му. Мери Делафонтейн се приближи към него.

— Мосю Поаро? — Гласът ѝ звучеше изненадано. — Отново сте тук?

— Да, отново. — След кратка пауза той продължи: — Когато дойдох за пръв път тук, мадам, се сетих за детското стихотворение:

*Лельо Мери, я кажи:
как в градината растат
раковини и камбанки
за момите сладуранки?*

— Само че тук няма раковини на молюски, нали, мадам? Те са раковини на стриди. — И посочи натам.

Той я чу как затаи дъх и застана като вкаменена. Очите ѝ го гледаха въпросително. Поаро кимна:

— *Mais oui*, зная! Домашната ви прислужница е оставила готовата вечеря — тя ще се закълне в това; Катрина също ще се закълне, че не е имало друго за вечеря. Но вие и вашият съпруг знаете, че сте си доставили дузина и половина стриди — малка гощавка *pour la bonne tante*^[6]. А е толкова лесно да се сложи стрихнин в една стрида. Тя се поглъща — *comme ça!* Но остават раковините — те обаче не бива да бъдат изхвърлени в кофата за смет. Прислужницата може да ги види. Затова вие решавате да ги поставите по края на една леха. Но те са недостатъчни за цялата леха — и украсата не е пълна. Ефектът е лош — той разваля симетрията на иначе очарователната ви градина. Тези недостигнали раковини от стриди внасят фалшива нотка — те подразниха погледа ми при първото ми посещение тук.

Мери Делафонтейн продума:

— Предположих, че сте се досетили от писмото. Знаех, че ви е писала — но не знаех доколко подробно е било писмото й.

Поаро отговори уклончиво:

— Знаех поне, че случаят е семеен. Ако се отнасяше за Катрина, нямаше да има нужда да се премълчават нещата. Разбрах, че вие или мъжът ви сте се разпореждали с ценните книжа на мис Бароуби за ваша собствена изгода и че тя е разбрала това...

Мери Делафонтейн кимна:

— Правехме го от години — по малко тук и там. Никога не съм предполагала, че тя е достатъчно проникателна да разбере това. А после научих, че се е обърнала към детектив: установих също така, че е оставила пари за Катрина — това окаяно малко същество!

— И затова поставихте стрихнина в спалнята на Катрина? Разбирам. Вие по този начин спасявате себе си и мъжа си от евентуално разкриване на истината от моя страна и лепвате на невинно дете уликата за убийство. Нямате ли състрадание, мадам?

Мери Делафонтейн повдигна рамене, а сините й като незабравки очи се вгледаха в очите на Поаро. Той си спомни безупречната й игра от първото си посещение и несръчните опити на съпруга й. Жена над средното равнище — но лишена от всякаква човещина.

Тя каза:

— Състрадание? За това жалко интригантско мишле? — Презрението й прозвуча с пълна сила.

Еркюл Поаро изрече бавно:

— Аз мисля, мадам, че вие сте се грижили в живота си само за две неща. Едното е вашият съпруг.

Видя устните ѝ да потрепват.

— А другото — продължи Поаро — е вашата градина.

Огледа се наоколо. Погледът му като че ли искаше да се извини на цветята за това, което бе извършил и което щеше да извърши.

[1] Търпение! Ей сега ще те отворим! (фр.) — Б.пр. ↑

[2] Роузбанк — розов хълм (англ.) — Б.пр. ↑

[3] Приемете моите поздравления (фр.) — Б.пр. ↑

[4] Положително (фр) — Б.пр. ↑

[5] Дреболия (фр.) — Б.пр. ↑

[6] За добрата леля (фр.) — Б.пр. ↑

Издание:

Агата Кристи. Смърт в Маркет Бейсинг — Ранните случаи на Поаро. Част втора

Корица: Студио ВИА

ИК „Селекта“, София, 1996

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.